

Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 11 december 2014
(vervolg van de vergadering van 8 december 2014)

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht

Vergadering 11 december 2014

MILIEU, MOBILITEIT EN ECONOMIE

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 9 december 2014, dienst/sector FLO, nummer PS2014MME10, inzake Feitenrelaas Bodemverontreiniging Doorn.

Daartoe besloten
PS2014MME10

Motie M49, ingediend door de fractie van de PVV, inzake aanvullend bodemonderzoek Doorn.

De motie is ingetrokken.
Daartoe besloten

Motie M50, ingediend door de fractie van de PVV, inzake toezicht exploitant stomerij Doorn.

De motie is ingetrokken.
Daartoe besloten

Motie M51, ingediend door de fractie van de PVV, inzake waarheidsvinding bodemverontreiniging Doorn.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M52, ingediend door de fracties van de PvdA, PVV, GroenLinks, D66, Fractie De Vries, SGP, ChristenUnie en 50Plus, inzake meten, weten en communiceren tijdens de sanering Acacialaan

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M53, ingediend door de fracties van het CDA, VVD, PvdA, PVV, GroenLinks, Fractie De Vries, SGP, ChristenUnie en 50Plus, inzake kritisch vermogen inbouwen in saneringsproces

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M54, ingediend door de fractie van de PVV, inzake motie van wantrouwen

De motie is verworpen
Daartoe besloten

Motie M55, ingediend door de fractie van GroenLinks, inzake daadkracht in bestrijding bodemverontreinigingen

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

STATEN (provinciale)

Voorstel van Gedeputeerde Staten van n.v.t., dienst/sector SGU, nummer PS2014PS15, inzake besluiten Randstedelijke Rekenkamer.

Daartoe besloten
PS2014PS15

Stemverklaringen.

Stemmingen.

Presentielijst vergadering 11 december 2014

Voorzitter:	W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier:	L.C.A.W. Graafhuis
VVD	mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen (vanaf 22.36 uur) mr. R.N.S. Emons, Bilthoven drs. J. Germs, Renswoude W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht drs. J.A.J. Konings, Vleuten mevr. Y. Smit, Maarssen (vanaf 23.26 uur) mr. D.S.L. Tuijnman, Utrecht G.H.J. Weierink, Maartensdijk Z. el Yassini, Utrecht
PvdA	mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen A. Essousi, Utrecht ing. D. Kiliç, IJsselstein drs. C. de Kruijf, Leusden mevr. P.J. van Viegen MSc, Utrecht
CDA	mr. J.M. Buiting, Utrecht (vanaf 23.10 uur) mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik ir. H. Graaff, Amersfoort mevr. H. Nap, Vleuten T. van Oosterom, Woerden C. Westerlaken, Willige Langerak
D66	drs. J.G. Boerkamp, Utrecht (vanaf 19.58 uur) ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik ir. J.P.M. Peters, Bilthoven drs. G.J.J. Smakman, Amersfoort dr. I.Thonon, Utrecht
PVV	mevr. E.J. Broere, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. IJssennagger, Bilthoven drs. W.J. Ubaghs, Maarssen
GroenLinks	drs. F.H.W. Bekkers, Utrecht mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede (vanaf 21.25 uur) J. Fastl, Utrecht drs. B. Nugteren, Utrecht (vanaf 20.02 uur)
SP	M.H.O. Boer, Bilthoven A.M. Meijer, Amersfoort
ChristenUnie	drs. C. de Heer, Amersfoort A.J. Schaddelee, Houten
SGP	W. van Wikselaar, Driebergen
50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
PvdD	-
Fractie De Vries	mr. E. de Vries, Amersfoort
Afwezig:	drs. K.E. Driehuijs, De Meern (PvdA) mevr. drs. S.N. van de Gein, Linschoten (SP) J. Jacobs, Soest (PVV) ir. ing. Y.S. Lutfula, Utrecht (SP) W. van der Steeg, De Meern (PvdD) mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein (VVD)

Leden van Gedeputeerde Staten:

drs. R.W. Krol, Soest

J.W.R. van Lunteren, Hoogland

mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort

drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading

Heropening.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering.

Afwezig zijn mevrouw Van de Gein, de heer Driehuijs, de heer Van der Steeg en mevrouw Vlam. Mevrouw Alsem, mevrouw Smit, mevrouw Boelhouwer en de heer Lutfula komen later ter vergadering.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een afmelding: de heer Jacobs is niet aanwezig.

De VOORZITTER: Ook de heer Buiting en de heer Jacobs zijn niet aanwezig. Er zijn twee gedeputeerden die iets later komen.

Mag ik beginnen met het namens u feliciteren van de heer Dercksen met zijn verjaardag? Het is bijzonder dat u ons allen hebt uitgenodigd. (Applaus)

De heer DERCKSEN (PVV): Ik heb zelden zulke grote partijtjes gegeven.

De VOORZITTER: U mist daarnaast ook nog de wedstrijd van Feijenoord. U zit er dus op alle punten naast vanavond.

INTERRUPTIE: Mijnheer de Voorzitter! Mag dat laatste uit de notulen? (Hilariteit)

De VOORZITTER: Er zijn nog drie agendapunten over: de agendapunten 9, 19 en 20. Afhankelijk van of er nog voorstellen worden ingediend, moeten er daarna nog stemverklaringen en stemmingen komen. Dat zien wij straks. Graag wil ik beginnen met agendapunt 9.

Feitenrelaas Bodemverontreiniging Doorn.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de griffie een mail gestuurd over de spreektijden bij dit onderwerp. Het is nu niet zo dat ik nu zelf veel meer tijd nodig zou hebben dan is ingeschaald, maar ik zou toch wel willen verzoeken, gelet op het belang van het onderwerp, niet al te rigide met de tijd om te gaan. Ik hoop dat de collega's dat met mij eens zijn.

De VOORZITTER: De heer Dercksen heeft niet veel extra tijd nodig, maar hij vraagt het voor de andere fracties. De vraag is dus of u daaraan ook behoefte heeft.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil dit verzoek graag ondersteunen, in die zin dat wij niet eindeloze verhalen moeten houden, maar dat u als voorzitter met een zeker gevoel voor de situatie met de tijd omgaat.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat ik mij daarbij wel kan aansluiten. Het zou jammer zijn dat, als we midden in een discussie zitten, dan vanwege tijdgebrek wij daar ineens blijven steken. Enige beïnvloeding lijkt mij daarbij heel gepast.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Daarbij sluit ik mij aan.

De VOORZITTER: Dan richt ik mij op de tijden van een groot debat. Dat scheelt net een paar minuten extra. Ik zal er niet al te rigide mee omgaan. Volgens mij doe ik dat trouwens nooit, toch? Ik geef als eerste het woord aan de heer Joustra.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het waren me de weekjes wel, die afgelopen weken. Het werd er allemaal niet simpeler op. Gelukkig heb ik thuis dan iemand die mij helpt om de dingen simpel te maken. Dat is mijn jongste zoontje. Hij maakt dan met een setje knuffels, waarvan hij er heel veel heeft, een kring. Dan zijn ze aan het vergaderen. Deze week vroeg ik hem een beetje in mijn onschuld waar het over ging. Toen zei hij: "Papa, het gaat over kindertjes die niet meer thuis

kunnen zijn, omdat ze ziek kunnen worden van de lucht." Dat was precies de essentie van de reden dat wij hier zijn. Het mooie is dat kinderen dat heel eenvoudig kunnen verwoorden. Hij vroeg mij even later, na een korte stilte: "Wat helpt dat vergaderen eigenlijk?" Daarover heeft papa een nachtje moeten slapen.

Voor zover ik begrijp, willen de papa en mama van die kinderen niet meer wonen waar zij vandaan kwamen. Dat is erg genoeg. Dan vraag je je af wat er te repareren valt. Wat kunnen we dan doen? In dit huis is naar voren gekomen dat wij dan voor die mensen een huis kunnen kopen, in samenwerking met de gemeente die daarover zou moeten gaan. Dat klinkt ingewikkeld en het klinkt wat gekunsteld en moeilijk. Ik snap ook wel dat er allerlei juridische haken en ogen zijn, maar als wij deze mensen echt willen helpen, dan is het wellicht de beste keuze. Daarom vraag ik uw college om samen met de gemeente die aankoop te realiseren. Als dat niet met vriendelijk vragen gaat, dan moet het misschien met onvriendelijk vragen. Het college dient zich er echter voor in te zetten om dat samen met de gemeente te realiseren.

Er zijn ook dingen die misschien helemaal niet te repareren zijn. Ik heb een gesprek gehad met een persoon, een bewoner, die ik om privacyredenen niet ga noemen. Ik woon in de buurt, dus ik fiets af en toe langs. Die persoon vertelde mij een aantal zaken waarover wij ook hier moeten nadenken. Dat gaat over vertrouwen in de overheid. Deze persoon kreeg iemand over de vloer die een doosje bij zich had. Hij zette dat doosje neer en zei dat dit was om de lucht te meten, omdat in de bodem vervuiling zit. Toen zei die persoon: "De bodem? Ik heb een kelder. Die kelder zit dicht bij de bodem. Misschien moet je daar dan meten". Het antwoord daarop was: "Nee, dat doen we nooit". Deze persoon kwam in contact met de GG&GD. De mensen van de GG&GD zeiden: "Uw gezondheidsproblemen kunnen hier nooit van komen". Voor deze persoon is de overheid, of het nu GG&GD is of de ODRU, de RUD, provincie of gemeente, één groot conglomeraat van overhedenzaken. Ik kreeg buikpijn van het gesprek, waarbij ik het voordeel heb dat ik gewoon naar huis fiets. Ik liet deze persoon echter achter. Ik kan mij voorstellen dat deze persoon daarover erg verdrietig is. Het viel mij op dat deze persoon en ook andere personen uit de directe omgeving van Acacialaan 5, 7, 9 en 11 veel informatie hebben. Informatie die ik blijkbaar eerder bij hen kon krijgen dan op een andere manier. Daarom vroeg ik mij af of het niet verstandig is om, wanneer we zo'n traject ingaan, informatie op te halen bij die bewoners. We kunnen hun vragen welke verklaringen zij hebben en wat hun ervaringen zijn.

In die overheid als geheel zitten wij. Wij zijn daarvan een onderdeel. We hebben ook in alle stukken die wij hebben gekregen kunnen zien dat wij heel veel stukken kunnen maken die over van alles gaan. Ik kan mij voorstellen dat het voor kleinere fracties waarschijnlijk lastig is om dat allemaal te bevatten. Half september leek het allemaal niet zo ingewikkeld. De VVD kwam er via de pers achter dat er iets speelde. Ik stelde daarover direct vragen in de RGW-vergadering. Toen bleek dat er een probleem was geconstateerd en dat mensen hun water moesten koken. Er zou de volgende dag een bewonersbijeenkomst zijn en er werd geadviseerd daarheen te gaan. Ik ben daar geweest. Dan hoor je van allerlei betrokkenen hoe het dan in elkaar steekt. Dan denk je dat het wel onder controle is. In Driebergen leek het heel erg onder controle. In Doorn was het helemaal anders. In Doorn is er een overtuiging ontstaan, waarvan ik niet weet of die klopt; ik ben geen rechter en dit is geen rechtszaal. De VVD vraagt zich met mij af of het verstandig is om toch te zoeken naar bewijs: bewijs over de toedracht. De herkomst is bekend, maar willen we niet heel erg graag weten op welke momenten de verontreiniging ontstaan is? Als wij dan toch zo'n proces ingaan, zijn er dan mogelijkheden om de kritische toetsing te versterken? Dat is nu gedaan met BK. Daarvoor zijn wij dankbaar, want dat rapport geeft veel inzicht en veel gegevens die overal vandaan moeten komen. Misschien moet gekeken worden naar de vraag of het niet zo moet zijn dat die informatie al bij de provincie aanwezig zou moeten zijn.

In de commissievergadering van afgelopen maandag werden heel veel vragen beantwoord. Er kwamen nog meer vragen bij. Een belangrijke vraag die ik hierbij noem is: hoe zit het met die 91 andere plekken? Kan het niet zo zijn dat de bijzondere situatie in Doorn zich daar herhaalt? Is daar gemeten in de woningen? Kun je daar in je woonkamer zitten? Hoe weten we dat? Is het verstandig om die andere plekken ook te toetsen?

We hebben te maken met een partij, Bosatex. Bosatex dient een zeker belang. Dat is mooi, maar gaat dat wel goed? Misschien moet het college ook in overleg met het ministerie, om na te gaan of Bosatex op andere plaatsen prima levert wat zij belooft te doen en of dit echt uitzonderlijk is.

Ik hoop dat ik morgen, als ik op rapport kom bij mijn jongste zoon, kan antwoorden dat de vergadering zin heeft gehad.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de heer Joustra spreken over waarheidsvinding. Ik denk dat daar niemand tegen kan zijn. Nu is het plan dat men voor 1 april gaat beginnen met de sanering. Dat zou wel eens kunnen betekenen dat wij net niet genoeg tijd hebben om tot waarheidsvinding te komen. Hoe zou u dat willen wegen?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben geen expert. Ik weet niet hoe lang zoiets duurt, wat er voor moet gebeuren en hoe dat in zijn werk gaat. Wel weet ik dat deze vermoedens een behoorlijke impact hebben op de inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug en dat je wilt weten, dat de VVD ook wil weten, wat daar gebeurd is. Wat zijn de momenten van die vervuilingen geweest? De kern van dit vraagstuk is: is het historisch? Daaraan hangen namelijk allerlei maatregelen en regels vast. Hoe dat precies moet worden gedaan, hoor ik liever van het college dan dat ik daarop antwoord geef.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij delen al die argumenten; laat daarover geen misverstand bestaan. Ik zoek echter even bij u, als er een weging moet plaatsvinden van: we moeten, we zullen en we gaan per 1 april saneren, dat dit wel eens zou kunnen betekenen dat wij niet aan dat andere, de waarheidsvinding, kunnen toekomen. Ik probeer u uit te lokken en uit te dagen om te wegen wat u belangrijker vindt.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat de VVD betreft, komt de onderste steen boven. Wij kunnen als VVD-statenleden alleen niet zeggen hoe dat dan moet. Wij zijn namelijk geen onderzoekers. Daarvoor hebben wij mensen in dienst, althans, daarvoor heeft de provincie mensen in dienst. Zij worden daarvoor betaald en worden geacht daarvan verstand te hebben.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! We hebben allemaal stapels rapporten gekregen en we zijn al een aantal maanden hierover met elkaar bezig. Nu komt het feitenrelaas dan in de Staten. Het is de vraag wat er precies voorligt. Wij geven in elk geval onze mening over wat wij tot nu toe gezien hebben. Dan zeggen wij dat de eerste zorg van aandacht van ons allemaal in de Staten natuurlijk moet uitgaan naar de bewoners. Terecht. Vijf bewoners van de Acacialaan moesten hun huis verlaten, evenals bewoners van de Van Bennekomlaan 2. Het gaat echter ook om de andere inwoners van Doorn en Driebergen. Er zijn veel meer mensen die geschrokken zijn. Ineens moesten zij hun water koken en waren ze bang dat zij ten onrechte hadden vertrouwd op het goede water van de Utrechtse Heuvelrug. Ik zeg "zij", maar ik kan tegelijkertijd beter spreken over wij. Ik ben zelf namelijk ook inwoner van Utrechtse Heuvelrug en ik woon zelfs vlak bij deze wasserij. Net aan de goede kant. Ik denk dat meer inwoners hebben gedacht: "Oh, gelukkig, ik woon aan de goede kant." Daaraan kun je zien hoe wij allen geschrokken zijn. In de afgelopen jaren waren wij ongelooflijk trots op ons drinkwater van de Utrechtse Heuvelrug. Ik heb thuis een flesje dat in Driebergen werd verspreid. Jammer genoeg heb ik het nu niet bij me. Dan hoefde je namelijk geen flessen water meer te kopen, maar dan kon je het water van de Utrechtse Heuvelrug in dat flesje doen; dat was nog beter dan het water dat je kocht in de supermarkt. Dat was ook echt een actie "Drink kraanwater van de Utrechtse Heuvelrug". Dan is het ineens ongelooflijk dat je je water moet koken en dat het in de afgelopen jaren misschien wel echt slecht water is geweest. Alleen al die angst en ineens ook dat besef komen dan op zo'n moment hoe afhankelijk je bent van bedrijven die zich netjes aan de regels houden, maar ook gewoon van de toezichthouders die erop letten dat bedrijven zich netjes aan de regels houden. Ik moet zeggen dat ik zeker naar degenen die gevraagd zijn om naar de bewonersavonden te komen en die aan de verkeerde kant van de wasserij woonden, mijn medeleven doe uitgaan.

Naast aandacht voor de mensen is er ook aandacht nodig voor de ecologie. De Utrechtse Heuvelrug is ons nationaal park. Huize Doorn is ons cultureel erfgoed. Het is dan toch eigenlijk ongelooflijk dat je juist voor Huize Doorn nu een vervuilde vijver aantreft. In de rapporten las ik niet wat dat nu precies voor gevolgen heeft. Wat doet dat voor wat een groot deel van de Staten hier wil, namelijk een goed, ecologisch verantwoorde, prettige omgeving om te wandelen, fietsen, mountainbiken, et cetera, een echt nationaal park van ons allemaal? De PvdA ziet graag dat het ecologisch verbetert en niet verslechtert.

Ten derde moet er ook aandacht uitgaan naar de vervuiler. Hoe kan het dat een vervuiler zo lang kan doorgaan en nog steeds doorgaat met vervuilen? Ten minste, uit het onderzoek hebben wij begrepen dat dit niet helemaal zeker is. Gaat het nu door of is het nog steeds die vervuiling van jaren geleden die zich nu verspreidt? Of gaat het om nieuwe vervuiling? Dat is allemaal onduidelijk. Het geldt voor meer wasserijen in de provincie. Dit is geen uniek geval. In de afgelopen weken is echter wel benadrukt dat hier sprake is van een unieke situatie. Dan vragen wij ons allemaal af: hoe kan het dat deze unieke situatie is ontstaan? Heeft dit bedrijf daarvoor zelf geen verantwoordelijkheid gevoeld? Het was toch al langer bekend dat het om een ernstige situatie ging en om een spoedlocatie? Ik denk dat het ook goed is dat de rekening wordt neergelegd bij die vervuiler. Natuurlijk kunnen wij zeggen dat er bij andere partijen ook fouten zijn gemaakt. Het woord fouten is misschien een te groot woord, maar er is de mooie zinsnede: met de wijsheid van achteraf hadden wij het anders moeten doen. Allereerst is die vervuiler echter degene die hier de zaak vervuild heeft. Het is goed dat daar de rekening wordt neergelegd.

Als wij het feitenrelaas bekijken – we komen dan bij het vierde punt dat wij aandacht geven –, constateren wij dat de provincie naar onze mening steeds achter de feiten aanliep. Als je zo al die jaren bekijkt, dan denk je steeds: waren ze nu net maar iets eerder of wat actiever of proactiever in actie gekomen. Een paar keer wordt in de stukken benadrukt dat dit soort processen allemaal zo lang duurt. Ik vind dat zelf toch een beetje een dooddoener. Het gaat namelijk om een ernstige situatie. Het is nu misschien wel ernstiger. Natuurlijk is het ernstiger door die humane risico's. Het was echter al ernstig en het was al spoed-spoed. Hoe kan het dan toch dat dit allemaal zo ongelooflijk lang duurt? Hoe kan het dat in een situatie waarin door het Rijk gevraagd is om juridisch terughoudend te zijn, wij dan ook zo lang moeten wachten op een rapport? Dat vinden wij wel wat vreemd.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Blom zegt dat de rekening naar Bosatex moet, naar de vervuiler, de exploitant. De vervuiler heeft in het verleden al zo'n € 60.000 betaald aan Bosatex. Als de overheid doordendert met de plannen die er nu liggen, dan heb ik sterk het vermoeden dat hij ermee weg komt en dat we daar helemaal niet meer terecht kunnen. Ik zei het net ook tegen de heer Joustra. Ik probeerde zojuist bij de heer Joustra wat verder te komen door te vragen of wij daaraan misschien wat meer prioriteit moeten geven. Ik kom straks met een verhaal en een motie daarover. Moeten wij niet de hoogste prioriteit geven om ervoor te zorgen dat de vervuiler daadwerkelijk betaalt? We hebben het dadelijk over miljoenen, dus ik heb niet de illusie dat hij alles kan betalen. Het is wel belangrijk dat hij in elk geval naar vermogen gaat bijdragen aan wat hij aan vervuiling heeft achtergelaten. Kunnen we daarin met elkaar optrekken?

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! We gaan eens kijken wat u in de motie zegt. Als je terugkijkt, vinden wij dat de provincie achter de feiten aan heeft gelopen. Je zou ook kunnen zeggen dat we moeite hebben gehad met het prioriteren. Als er heel veel spoed-spoedlocaties zijn en er heel veel ernstige of dreigende situaties zijn, lijkt het wel of daarmee de ernst ervan minder wordt. Dat is natuurlijk niet zo. Een spoed-spoedlocatie is spoed-spoed. Daar kan niet ineens twintig jaar overheen gaan. Een ernstige situatie is een ernstige situatie, ook al zijn er dan misschien ineens tien of veel meer wasserijen. Ik vind dat wij dit zo moeten behandelen. Natuurlijk moeten we prioriteren als er gebrek aan geld is, maar ik vraag mij af of dat in die jaren het geval was.

Naar ons idee is het dus laat, maar het is wel goed dat de provincie nu in actie komt. Het is goed dat, hoewel de provincie juridisch gezien waarschijnlijk geen verantwoordelijkheid heeft – wat dat betreft houd ik mij op de vlakte, want ik weet niet precies hoe het zit –, vind ik het in elk geval goed dat wij

verantwoordelijkheid nemen. We vragen daarin dus ook een proactieve houding van onze gedeputeerde. We zijn benieuwd hoe dat nu precies zal worden gedaan. We vinden dat de gedeputeerde moet zoeken naar mogelijkheden om de anderen bijvoorbeeld uit te kopen. We horen graag wat daarvoor precies als plannen voorliggen. We horen ook graag van de andere partijen hoe zij daar tegenover staan.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom niet uit de Utrechtse Heuvelrug. Ik kan er dus niet zo'n mooi persoonlijk verhaal van maken. Toch kwam het al bij ons in huis binnen, over de vervuiler in Doorn, voordat ik er überhaupt iets mee te maken had. Wat gebeurde er? Wij hebben een verhuurbedrijf; wij verhuren graafmachines. Mijn lief kwam thuis. Hij zei: "Ik ga nu naar een klus, waarvoor ik een nulmeting moet doen bij de keuringsarts". Ik vroeg wat hij dan ging doen. Hij zei: "Ik ga naar een klus voor het maken van wateraansluitingen in vervuilde grond". Ik vroeg: "Kunnen wij niet een van de jongens daar naartoe sturen?" Hij zei: "Nee, dat ga ik zelf doen". Ik had nog niet direct de link gelegd, want ik heb het thuis niet over politiek en hij heeft het ook niet over die graafmachines. Op een gegeven moment zei hij: "Ik heb daar met mensen gesproken. Ik moet daarvoor morgen een huisaansluiting gaan maken, maar die mensen wonen er helemaal niet". Ik zei: "Doe niet zo raar". Hij zei dat het om een prachtig huis ging, maar dat de mensen er niet woonden. Zij woonden in Driebergen of zo, omdat zij daar niet mogen wonen vanwege vervuilde grond daar. Ik zei: "Lekker is dat. Jij gaat straks roeren in die vervuilde grond. Je bent lekker bezig." Dat was dus mijn eerste kennismaking met de vervuiling in Doorn. Zodra ik toen de vragen kreeg die schriftelijk waren gesteld, dacht ik: "Dat zou politiek nog wel eens interessant kunnen worden." Ik zei: "Als jij daar nu zo snel mogelijk weer weggaat, ga ik er nu verder mee." Dat is hoe wij daarmee kennis hebben gemaakt. Niet komend vanuit de Utrechtse Heuvelrug, kwam het toch bij ons thuis.

Vanaf de zomer speelt dit onderwerp inmiddels een heel prominente rol op de agenda. De laatste weken heeft het ons niet meer losgelaten. Naar aanleiding van het feitenrelaas zijn er allerlei vragen bij ons gerezen, waarvan de technische vragen afgelopen maandagavond een plekje kregen en we vanavond ook de politieke vragen langs zullen laten komen.

Eerst maar eens inzoomen op de geschiedenis. Vroeger had men niet zo veel aandacht voor de gevolgen van handelingen voor het milieu. Toen bleek dat er heel grote schade en een heel grote gifbelt was, zoals in Lekkerkerk – wel weer vlak bij ons – gingen ook op andere plaatsen de alarmbellen rinkelen. Sindsdien moeten bedrijven, instellingen en particulieren zich houden aan heel scherpe milieuregels.

Als ik het goed begrepen heb, is rond eind jaren '90 geïnventariseerd hoe de stand van zaken was met de bodemvervuilingen hier in de provincie. Dat bleek een dusdanige hoeveelheid te zijn, dat zelfs de ernstige vervuilingen een onderscheid kregen in ernstig, zeer ernstig en zeer ernstig met humane risico's, voor prioritering van de bestrijding en het saneren van de vervuilingen. Alles aanpakken zou onmogelijk zijn qua menskracht en financiën.

Voor de branche chemische waterrijen zoals in dit geval in Doorn werd tussen het Rijk en de branchevereniging Netex in 2005 een convenant opgesteld waarin de afspraak staat dat de veroorzaker van de bodemvervuiling ook zorgt voor de sanering van de vervuiling. Voor de saneringen heeft de Netex de stichting Bosatex opgericht. Bosatex is voorzien van een tas met € 27,5 miljoen subsidiegeld en wordt door de bedrijven die moeten saneren betaald middels een vast afgesproken bedrag. Dat hebben we vanavond al een keer langs horen komen. De rijksoverheid laat het over aan de vervuiler en de provinciale en lokale overheden moeten hun rol als toezichthouder en handhaver oppakken. Tot zover niets spannends, totdat we afgelopen zomer te weten komen dat er in Doorn een situatie is ontstaan waarbij humane risico's aan de orde zijn. Mensen blijken blootgesteld te worden aan de uitdamping van PER en de bodem is enorm vervuild. Natuurlijk zijn zij ongerust; dat zouden we allemaal moeten zijn. Wat betekent dit voor hun woonsituatie? Hoe zit het met de waarde van het huis? Wat betekent dit voor de kinderen die buiten spelen? Hoe zit het met die normen? TCL is de toegelaten concentratie norm van uitdamping. Te hoge normen betekenen blijkbaar ingrijpen, maar uitdamping van die PER is toch sowieso niet normaal. Nu komt het in de rapportages van Bosatex over alsof, zolang het maar onder de norm is, er niets aan de hand is. Daar hoeft je natuurlijk niet mee aan te komen bij de mensen die hier mee moeten dealen.

Later kwamen uiteraard ook de vragen: Hoe kan dit gebeuren? Waarom kan nu, terwijl er veel hogere eisen zijn gesteld dan vroeger, de vervuiling dan vergeren? Hoe zit het met de verantwoordelijkheid voor dit probleem? Dat is de aanleiding om verder in te zoomen op wat er gebeurd is. Bij dat inzoomen is er een aantal dingen die bij ons vragen oproepen en bij een aantal zaken leiden de antwoorden die wij tot dusver hebben gezien niet direct tot geruststelling. Daarom is het goed om er vanavond goed met elkaar in deze politieke context over van gedachten te wisselen.

In deze eerste termijn zijn er veel vragen die we graag aan de gedeputeerde willen voorleggen. Allereerst hoe de gedeputeerde deze geschiedenis beoordeelt waar in er rond 1998 al geconstateerd wordt door de provincie dat er sprake is van een zeer ernstige vervuiling en dat er pas in 2015 zal worden gesaneerd? Vind de gedeputeerde dat er, strikt genomen, iets is misgegaan? Al eind jaren '90 was bekend dat de stomerij in Doorn veroorzaker was van de bodemvervuiling. Hoe beoordeelt de gedeputeerde het toezicht dat sindsdien heeft plaatsgevonden op de bedrijfsvoering van de stomerij? Heeft het toezicht zijn werk goed gedaan, en als dat zo is, hoe kan het dan toch zover zijn gekomen dat er nu sprake is van het bestaan van humane risico's? Heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug, en met haar de ODRU, haar werk goed gedaan? Heeft het toezicht op het functioneren van Bosatex goed gewerkt?

Na lezing van allerlei stukken en daarbij ook de reacties van BK, maar ook oude documenten zoals aktes van levering van het kadaster, zorgen ervoor dat niet alleen bij de omwonenden, maar ook bij ons er vragen rijzen over de gang van zaken en de aannames van Bosatex. De metingen, historisch onderzoek, conclusies en vervolgstappen daaruit volgend, roepen daardoor ook veel kritische vragen op; dat is logisch.

Klopt het dat de toezichthouder en handhaver afhankelijk zijn van de voorhanden en door saneerder beschikbaar gestelde gegevens? Volgens onze fractie zou daarmee alleen geen genoegen genomen moeten worden. Er moeten toch minimaal vragen opkomen en opgekomen zijn bij de controles van de metingen toen de waarden ineens heel hoog waren? Verder onderzoek naar de oorzaak was toen toch gewenst? Kan de gedeputeerde uitleggen waar het aan ligt dat dit toen niet gedaan is?

Een van de zaken die ons nog wel het meest bezighoudt, is dat er een vermoeden is – daarvoor verwijs ik naar het BK-rapport – dat er wel degelijk sprake is van recente lozing, dan wel van een lozing in het recente verleden, en dat dit zich niet beperkt tot de jaren '80. Wij zijn heel erg benieuwd naar de reden dat er niet onderzocht is of de riolering nog intact is en of deze nog functioneert. Dat is helemaal niet zo ingewikkeld: cameraatje erin in je weet het. Ook vragen we ons af wat de exacte reden is dat er geen onderzoek is gepleegd naar de plek van de zinkput. Wat ons ook bezighoudt, is dat indien dit niet behoort tot de directe taak van de provincie, er dan toch op zijn minst op aangedrongen kan worden? Als ik het goed begrepen heb, is het nu zo geregeld dat het systeem van toezicht en handhaving en de verantwoordelijkheden in de hand werken dat degene die narigheid constateert, ook moet zorgen dat er opgetreden wordt. Nu zit er in mij een achterdochtig stemmetje dat zich afvraagt welk belang de ODRU en de Utrechtse Heuvelrug erbij hebben om bijvoorbeeld een kapotte riolering te ontdekken. Dan zit de aap die tot dusver mooi bij de provincie op de schouders zat, ineens bij hen. Het zal toch niet zo zijn dat dergelijke belangen een rol spelen? Er zijn dus allerlei vragen.

In de grote lijn is het belangrijk te weten hoe de gedeputeerde dit systeem van 'de vervuiler ruimt op en betaalt; waardeert. Zoals het nu lijkt te functioneren, beoordeelt de CDA-fractie het namelijk als onvoldoende. Veel te lang heeft Bosatex de tijd en de ruimte gekregen om daadwerkelijk aan de slag te gaan. Pas nu wordt er actie ondernomen, pas nadat de provincie aansloeg op hoge waarden in de metingen. De vraag zal altijd blijven bestaan of dat door Bosatex uit zichzelf zou zijn gebeurd. De reactie van de gedeputeerde over wat er gebeurd is, welke rol de RUD, de ODRU en de gemeente Utrechtse Heuvelrug hebben gespeeld en of zij hebben voldaan aan wat er redelijkerwijs van hen verwacht mag worden, maar ook zijn waardering ten aanzien van de rol die de provincie Utrecht hierin heeft, wachten we even af.

Ik heb niet veel tijd meer, maar ik zou heel graag nog een paar punten noemen over de toekomst. Voor het vervolg van deze geschiedenis is het belangrijk dat de omwonenden meer vertrouwen krijgen in het proces. De reacties van BK op de Bosatex-rapportages zijn uiterst kritisch. Wij vinden het

belangrijk om deze kritiek naast de rapporten van Bosatex te leggen. Is de gedeputeerde bereid dit te doen?

Hoe gaat het verder met het bedrijf van de heer Van Boordt; wordt er uitgezocht hoe het zit met zijn bedrijfsvoering ten aanzien van milieumaatregelen? Blijft het toezicht op het huidige niveau of wordt dat opgeschroefd? Zijn er mogelijkheden tot het uitplaatsen van dit bedrijf in het kader van Uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven? Dit lijkt ons bij uitstek een goed voorbeeld om dat te doen.

Hoe gaat het verder met de mogelijke uitkoop van de woningen aan de Acacialaan 5 en Van Bennekomweg 2? In de statenbrief staat dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug nog niet zover is om stappen in die richting te ondernemen. Is dat zo? Waar wachten ze daar nog op?

Is GS bereid te onderzoeken wat er nodig is om het kritisch vermogen van toezicht en handhaving voor de bodemverontreiniging te kunnen versterken? Zoals het nu gaat, zijn naar de mening van het CDA de controle en handhaving bij dergelijke saneringen te afhankelijk van brancheclubs als Bosatex. Is GS bereid om een communicatietraject in te zetten waarbij informatie bij direct getroffen bewoners ingewonnen wordt, zodat er een klimaat ontstaat waarbij vertrouwen in het proces kan groeien? Dat is namelijk hard nodig. Wil de gedeputeerde het verzoek van de bewoners om te komen tot een redelijke frequentie van metingen inwilligen, zodat er bijgedragen kan worden aan hun gevoel van veiligheid?

Ik heb nog maar zelden een inbreng gedaan met zoveel vragen. Dat zegt wel iets over dit dossier. Ik zie uit naar de inbreng van de collega's en vooral ook naar de reactie van het college.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Graag wil ik beginnen met mij aan te sluiten bij de woorden die mevrouw Doornenbal al heeft uitgesproken over de impact die de bodemvervuiling heeft op de omgeving en op de omwonenden. We hebben het hier over een betreurenswaardige situatie, met mogelijke gezondheidsrisico's en veel persoonlijk leed. Het is een situatie die wij liever hadden voorkomen, maar ook een situatie die wij zo snel mogelijk opgelost willen zien. Voordat ik terugkom op wat er al gezegd is, richt ik mij eerst op de inhoud; wel beperkt.

Waar hebben wij het over? Het gaat om een grote overschrijding van toxicologische normen, waarboven ingrijpen noodzakelijk is. Daardoor is er gedwongen verhuizing en begrijpelijke twijfel over hoe lang die situatie al aanwezig was. Er is onduidelijkheid over de vraag of de vervuiling nog altijd plaatsvindt, recent van aard is of het gevolg is van vervuiling uit het verleden. Verder is er een noodzaak tot sanering, die al vele jaren bekend was. Hoe heeft dit kunnen gebeuren? De onderzoeken die de ODRU uitvoert namens de gemeente Utrechtse Heuvelrug laten daarvoor geen bewijs zien. De gemeente heeft daardoor blijkbaar geen mogelijkheden om de huidige ondernemer te stoppen. Het kan echter toch haast niet anders dan dat de vervuiling recent heeft plaatsgevonden? Dat klopt. Maar hoe? Dat is de vraag. Komt dat door fout gedrag van die ondernemer? Dan willen we wel dat daarop wordt ingegrepen. Of komt het door achtergebleven vervuilingen uit het verleden die zijn gaan lekken? Als dat zo is, is die ondernemer daarop dan alsnog aan te spreken? Dat kun je alleen achterhalen door verder te onderzoeken rondom en op het terrein van Van Boordt. De aanschaf van de naastliggende woning kan helpen om zo snel mogelijk te kunnen onderzoeken. Dit onderzoek mag echter ook een spoedige sanering weer niet in de weg staan. Het is dus een lastige situatie, zoals de heer Dercksen al aangaf. Kunnen we er door dat onderzoek achter komen hoe lang deze situatie van die sterk verhoogde waarden in de woonruimte van de woningen al bestond? D66 constateert uit de stukken dat dat alleen mogelijk is indien de bron echt ergens in de grond wordt gevonden. Ook daarvoor geldt: zorg ervoor dat er snel gegraven kan worden. Al met al levert die inhoud wel veel twijfel op.

Gezien de grote hoeveelheid bodemvervuilingen die sinds de jaren '80 zijn ontdekt, is de keuze gemaakt om de locaties die de meeste risico's met zich meebrengen als eerste te saneren. Het is begrijpelijk. Een deel wordt zelfs in het geheel niet gesaneerd en een deel is al gesaneerd. Dat wij in Nederland gedurende tien jaar op onze handen hebben gezeten, omdat wij afspraken aan het maken waren over wie wat moest betalen, lijkt met deze consequenties achteraf onbegrijpelijk. Al die vervuilingen zijn jarenlang niet aangepakt en hebben zich dus alleen maar kunnen verspreiden. Niet alleen in onze provincie, maar in feite in het hele land. Of is wat er nu in Doorn is gebeurd echt die uitzondering die de regel bevestigt? Ik hoop het van harte. Ik ben er echter allerminst zeker van. Al met al zijn er volgens D66 in dit dossier in elk geval drie zekerheden aanwezig. Dat Van Boordt de veroorzaker is, is zeker. Dat geeft hij zelf toe. Wat ons betreft betekent dat dat hij zijn

verantwoordelijkheid niet mag ontlopen. Wat die verantwoordelijkheid precies is, moeten wij echter nog zien. Dat dit een bodemverontreiniging is geweest met zeer ongewenste effecten die wij niet meer willen tegenkomen, is voor ons ook een zekerheid. Dat de meest getroffen families hun huis zo snel mogelijk moeten kunnen verkopen, is voor ons de derde belangrijke zekerheid.

Er zijn al veel vragen gesteld. D66 is ook in afwachting van de antwoorden van GS. Die vragen zijn tot op heden met name gericht geweest op de Doornse situatie. D66 wil aanvullend daarop van GS weten hoe wij er nu voor kunnen zorgen dat dit niet nogmaals kan gebeuren en dat wij niet straks in Leusden of in Rhenen dezelfde situatie krijgen. Kunnen wij dit voorkomen voor de toekomst? Laten wij dit verder zo snel mogelijk afronden, zodat alle betrokkenen weer kunnen doorgaan met hun leven. Laten wij proberen zulke maatregelen te treffen, dat dit niet nog een keer zal gebeuren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het gebeurt niet zo heel vaak dat provinciaal beleid direct tot achter de voordeur van de inwoners van deze provincie komt. Voor de PVV-fractie zijn juist dat de zaken die onze volledige aandacht hebben. Het is goed om te zien dat het interpellatiedebat een soort katalysator teweeg heeft gebracht en dat wij hier over een belangrijk onderwerp kunnen spreken, waarin ook de collega's zich intussen zeer serieus hebben verdiept.

De PVV-fractie vindt drie zaken van belang. Ten eerste: hoe gaan we met de bewoners om? Ten tweede: wat is nu precies de stand van zaken? Hoe gaan we verder? Ten derde: hoe heeft het zo ver kunnen komen. Dit derde punt zal ik verder in de tweede termijn noemen.

Laat ik met het belangrijkste beginnen. Er wordt met een tweetal gezinnen gesproken over de aankoop van hun woningen. Wij steunen dat vanzelfsprekend. Het schuurt echter wel dat de gedeputeerde dat doet op basis van maatschappelijke betrokkenheid. Als dat het criterium is, is het hek natuurlijk van de dam. Dan weet ik nog wel wat voorbeelden. We steunen de aankoop van die woningen dus, maar onze overweging is vooral dat ook de overheid, provincie en gemeenten, hier nadrukkelijk hebben verzaakt. Als ik nog een suggestie zou mogen doen over de waardebepaling, wat toch een beetje mijn werk is, dan zou ik willen voorstellen dat beide partijen een makelaar uitnodigen. Komen zij er niet uit, laat die twee makelaars dan een derde makelaar laten arbitrereren.

Hoe gaan wij om met de mensen die er nog wonen? Ook daar dient vertrouwen herwonnen te worden. Enig wantrouwen is begrijpelijk, want als je je realiseert dat verontreinigd drinkwater is vastgesteld nadat een bewoner de suggestie heeft gedaan daar eens naar te kijken, dan begrijp je dat eens te meer. We hebben te maken met mensen die zich zorgen maken over hun gezondheid en over hun leefomgeving. Dat zijn problemen waaraan Bosatex en de overheid helaas een serieuze bijdrage hebben geleverd. Dat moet vanaf vanavond dus anders.

Als wij de bewoners met meer metingen kunnen geruststellen, dan moet dat gewoon gebeuren, wat Bosatex daarvan ook vindt of zegt. Ik dacht dat mevrouw Doornenbal al met een motie zou komen, maar zij heeft de vraag voorgelegd aan het college. We wachten het antwoord af. Anders zullen wij een motie in tweede termijn daartoe steunen.

Dan de stand van zaken en wat te doen. Een ieder hier is het erover eens dat de exploitant van de stomerij de veroorzaker is van de vervuiling. Is het echter een historische vervuiling, dan heeft hij zijn bijdrage reeds betaald aan Bosatex en komt hij ermee weg en ontspringt hij de dans. De kosten van de sanering zijn dan via Bosatex vooral voor de belastingbetaler. Er is echter grote twijfel of wij hier wel spreken over alleen historische vervuiling. Deze week nog, maandag, meldde GS ons dat vanaf 2007 de boekhouding van de exploitant op orde was. BK bestreed dat al eerder en meldde ook dat de exploitant zich onttrok aan de controle van de ODRU. We waren nog niet thuis en de mails stroomden binnen als gevolg van een WOB-verzoek; de beerput ging toen pas echt goed open. Significante hoeveelheden, honderden liters per jaar, worden niet verantwoord in de boekhouding. Maandag werd ons verteld dat er mogelijk sprake zou kunnen zijn van een al jarenlang lekkend riool. We hebben dat eens tegen wat deskundigen aan gehouden. Dat is zeer onwaarschijnlijk. Elke feitelijke onderbouwing daarvan ontbreekt. Die is bij zo'n onwaarschijnlijk verhaal natuurlijk hard nodig, zeker ook als BK meldt dat er indirect bewijs is voor de directe introducties en er een grote waarschijnlijkheid is voor die directe introducties in de zinkputten en in het riool onder Acacialaan 5.

Het gaat om putten en een riool waarmee geen directe verbinding bestaat met de stomerij. Dat zou dus duiden op een milieudelict. Opvallend is dat al in het rapport van 1999 van TNO melding wordt gemaakt van een vervuiling in de steeg, zonder dat daarvoor een directe link bestaat met de activiteiten van die stomerij.

De overheid – ik bedoel dan de ODRU en de RUD – gelooft nog steeds in de theorie dat die machines mogelijk hebben overgekookt. Dat is echter niet gecontroleerd. Er is ook niet gecontroleerd of die machines wel op een plek stonden die in de buurt stonden van het schrobputje waarnaar verwezen wordt. Dat is geen onderbouwing, maar het klakkeloos herhalen van de mening van de exploitant. De onderbouwing ontbreekt. Is er ooit geboord waar die machines stonden om de grond te controleren op vervuiling? Het antwoord is nee. De overheid schuurt zich achter de niet gecontroleerde uitspraken van de exploitant over ongelukjes. Die meldde hij echter nooit bij de ODRU, daar waar honderden kilo's of liters PER intussen verdwenen zijn. Bewoners bewijzen met foto's het herhaaldelijk onjuist handelen van de exploitant. De overheid schuurt zich achter de rapportages waarvan BK zegt dat die niet voldoen aan de NEN-norm. Septic tanks blijken zinkputten. Ik kan de avond daarmee vullen, maar ik houd ermee op. Het duidt erop dat de overheid niet 'in control' is. Hoe kunt u verwachten van de bewoners, maar ook van ons als statenleden, dat wij vertrouwen hebben in het functioneren van de overheid en in het functioneren van Bosatex, van de provincie en van de gemeenten, als wij deze stukken allemaal lezen? Hoe kunnen wij er vertrouwen in hebben dat de bodemonderzoeken, die de basis zijn van het saneringsplan, juist zijn, zodat zij een goede basis vormen voor het saneringsplan? Het kan toch niet zo zijn dat wij een miljoenen kostend saneringsplan gaan uitvoeren op basis van deze rammelende rapporten? De goedgelovigheid bij de ODRU en de RUD heeft bij ons intussen de grens van de naïviteit intussen ruim overschreden.

Zo'n saneringsplan kan onmogelijk een juist inzicht geven in de te verwachten resultaten van die sanering als de onderbouwing zo slecht is. Dat kunnen we de bewoners niet aandoen. Dat kunnen we de belastingbetaler niet aandoen. Dat kunnen we de ecologie niet aandoen. Vandaar dat wij komen met een motie om tot aanvullend bodemonderzoek te komen, voordat er wordt gesaneerd. Als er woningen worden gekocht, dan ontvalt de noodzaak om in alle haast te beginnen met de sanering per 1 april, mocht die datum voor die bodemonderzoeken niet voldoende zijn. De vraag is ook: waarom hebben wij het saneringsplan niet?

We moeten ook voorkomen dat de exploitant zou kunnen weggelopen met een mogelijk milieudelict. Er moet dus gericht onderzoek plaatsvinden naar de zinkputten, naar het riool onder Acacialaan 5 en dat dus niet aansluit op de bedrijfsvoering van de stomerij, op de plek waar de machines hebben gestaan, waar men overkoken suggereert maar dat niet onderzoekt, en ga zo maar door. Dat moet gebeuren voorafgaand aan de saneringswerkzaamheden, want anders verdwijnt er bewijsmateriaal. We kunnen de belastingbetaler niet laten opdraaien voor alle kosten, als er mogelijkheden kunnen zijn om de vervuiler aan te spreken op zijn handelen. Ook daartoe zal ik straks een motie indienen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb daarover een vraag. Ik begrijp wat de heer Dercksen zegt, maar hij is heel stellig. Is hij er zeker van dat je niet in de eerste stap van de sanering een nieuw onderzoek doet, gedeeltelijk een onderzoek doet, om te kijken of je op de goede weg bent en dat je dan dat bodemonderzoek doet?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien moet de heer Hoefnagels zijn vraag nog een keer stellen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag mij het volgende af. De heer Dercksen is heel stellig, namelijk dat je eerst alles in de bodem moet onderzoeken, voordat je aan de sanering begint. Is het echter niet zo dat in de eerste stap van die sanering daarop nog een actie kan worden gedaan, dus dat je op dat moment uw bezwaren kunt meenemen en kunt onderzoeken hoe het daar precies zit?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet zo goed wat de heer Hoefnagels bedoelt. Ik wil ernaar toe dat er eerst een onderzoek komt naar de beweringen van BK dat er directe

introductions zijn geweest. Dat gaat niet als wij een paar stappen doorgaan en verdergaan met die sanering. Dan heeft het namelijk geen zin meer en is het weg. Dat moeten we als eerste doen. Als dat betekent dat wij dan niet met die sanering moeten beginnen – die sanering zou heel snel moeten, omdat er humane risico's zijn – de mensen die die risico's lopen, zijn weg. Als wij de huizen kunnen kopen, is de noodzaak om terug te keren ook niet zo groot meer. Dan hebben we wel wat meer tijd, mocht dat nodig zijn om dat onderzoek te doen. Dan kunnen we indien nodig de exploitant aan zijn jas trekken. Als je het mij eerlijk vraagt en ik lees de stukken, dan is die kans nogal groot; laat ik daarin eerlijk zijn. Dat is niet alleen belangrijk voor nu en voor het geld, maar dat is ook van belang om een goed saneringsplan te maken. Als je namelijk niet precies weet wat er is gebeurd, dan kom je met een slecht saneringsplan. Dan kom je niet met een fatsoenlijk saneringsplan, waarvan je kunt zeggen dat dit de uitkomst is en dat over vijf jaar de grond schoon is. Dan gaan we namelijk zeven jaar saneren en zijn we € 7.000.000 verder. Dan zeggen ze: "Er is eigenlijk niets gebeurd. Wat jammer". Dat moeten we niet doen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Daarmee ben ik het eens.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat de VVD betreft komt de onderste steen boven, zoals ik al aangaf. Wanneer aangevangen wordt met de sanering en tijdens die aanvang kan worden begonnen met onderzoek, is dat dan voldoende voor de heer Dercksen? Of gaat het erom dat een andere partij dat onderzoek doet?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat zijn twee verschillende dingen. Ten eerste denk ik dat het verstandig is dat daar een partij gaat onderzoeken die daar onafhankelijk in staat en die dus geen link heeft met welke overheidsinstantie dan ook en misschien ook niet met BK. Misschien moet het dan iemand zijn die daar tussenin staat en zegt dit echt onafhankelijk te gaan onderzoeken. Er is al veel gedaan. Als diegene achter zijn bureau gaat zitten, kan hij al een heleboel. Hij hoeft niet meteen het onderzoek in de grond te doen. Dan is het echter zaak om te roeren waar het stinkt en waar het de verwachting is, met name van BK, waar de vervuiling zou kunnen zijn opgetreden. Ga daar gericht naar op zoek. Ga je eerst saneren en als dat spoelen betekent, dan zijn we bewijslast kwijt. Dan spannen we het paard achter de wagen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik al aangaf, zou ik niet weten hoe je dat precies aanpakt. Als de PVV een formulering vindt waarbij het gaat om een opdracht die mogelijk uitvoerbaar is voor het college en waarbij die onderste steen boven komt, dan is de VVD natuurlijk van harte bereid daarnaar te kijken. Mijn vraag is dan ook: heeft u die tekst nu klaar en gaat u die nu indienen?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, althans, aan het einde van mijn betoog.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een reactie op de heer Hoefnagels en de heer Joustra. Zoals ik het verzoek van de heer Dercksen interpreteer, gaat het erom dat je geen sporen verloren wilt laten gaan. Er ligt nu een saneringsplan ter beoordeling van de firma Bosatex. Daar wordt naar gekeken. In mijn beleving is Bosatex dan de opdrachtgever en ook de opdrachtgever die alle stappen in dat proces uitvoert. Daar ligt naar mijn oordeel juist een risico, want dan is de opdrachtgever, die een grote klus wil gaan klaren en die daaraan miljoenen wil spenderen, c.q. een deel daaraan wil verdienen – je moet wel voorzichtig zijn met die woorden, maar er zitten risico's in –, degene die je op voorhand moet uitsluiten. Daarom verdient het ook mijn voorkeur om ervoor te zorgen dat je eerst de feiten boven tafel hebt door een volledig onafhankelijke partij, voordat je uiteindelijk je definitieve saneringsplan doorzet om door te stomen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de heer Van Wikselaar. Ik ben bijna aan het einde van mijn betoog gekomen. De tijd staat al op nul. We moeten ook kijken hoe het toezicht op de bedrijfsvoering heeft gefunctioneerd. Dat is door de ODRU gebeurd, maar ik meen daarvoor door andere gemeentelijke instanties. Als je namelijk ziet wat er boven water is gekomen met het WOB-verzoek, dan kan ik toch niet anders dan de conclusie

trekken dat dat toezicht ernstig heeft gefaald. Daarnaast, los van de boekhouding, waren er ook in 1995 al indicaties van vervuiling. Dat was bij de gemeente bekend. Ook toen had vervolgonderzoek moeten plaatsvinden. Dat is niet gebeurd. Wij willen ook graag via een motie laten kijken naar de kwaliteit van het toezicht dat door de gemeente is geleverd. De drie moties dien ik hierbij in.

Motie M49 (PVV): aanvullend bodemonderzoek Doorn.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2014, ter bespreking van het feitenrelaas Doorn;

constaterende:

dat de bestaande rapporten die aan de basis liggen van het saneringsplan tal van vragen onbeantwoord laten, onbewezen stellingen betrekken en te weinig gegevens bevatten om te komen tot een fatsoenlijk en goed onderbouwd saneringsplan;

overwegende:

- dat indien de woningen aan de Acacialaan 5 en de Van Bennekomweg 2 te Doorn van de bewoners worden gekocht de noodzaak om een aanvang te nemen met de saneringswerkzaamheden voor 1 april 2015 wegvalt;*
- dat een saneringsplan gebaseerd op onvolledige bodemrapporten en onderzoeken niet kan leiden tot een juist saneringsplan, een juist inzicht in de resultaten van de sanering en derhalve geen zekerheid biedt op bevredigende resultaten;*
- dat met dergelijke saneringen vele miljoenen euro's belastinggeld gemoeid zijn die alleen weloverwogen dienen te worden uitgegeven;*

verzoeken GS:

aanvullend onafhankelijk bodemonderzoek te verrichten, waaronder begrepen geohydrologisch onderzoek, het opstellen van driedimensioneringsmodellen, aanvullende adequate boringen op cruciale punten, ten einde te komen tot een volledige rapportage en goede basis voor het saneringsplan.

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie M50 (PVV): toezicht exploitant stomerij Doorn.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2014, ter bespreking van het feitenrelaas Doorn.

constaterende:

- dat de boekhouding van de stomerij aan de Acacialaan 7 – 9 te Doorn significante tekortkoming laat zien;*
- dat een strikte handhaving van de eisen mogelijk ernstige bodemvervuiling had kunnen voorkomen dan wel verminderen;*
- dat het toezicht op de bedrijfsvoering in handen is van de gemeente, dan wel onder de verantwoording van de gemeente werd uitgevoerd;*

verzoeken GS:

onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de kwaliteit van het toezicht op de betrokken bedrijfsvoering en hierover PS te informeren.

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie M51 (PVV): waarheidsvinding bodemverontreiniging Doorn.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2014, ter bespreking van het feitenrelaas Doorn;

constaterende:

- *dat in opdracht van de bewoners wonende nabij de stomerij aan de Acacialaan 7 – 9 te Doorn BK een rapport heeft opgesteld waarin staat dat het zeer waarschijnlijk is dat directe introducties in o.a. de zinkputten hebben plaatsgevonden, waardoor er ernstige bodemvervuiling is opgetreden;*
- *dat vanuit de ODRU en de RUD wordt vastgehouden aan de theorie dat het (hooguit) een gemengde vervuiling zou betreffen;*
- *dat voor 1 april 2015 een aanvang dient te worden genomen met de saneringswerkzaamheden;*

overwegende:

- *dat wanneer de woningen aan de Acacialaan 5 en de Bennekomweg 11 worden gekocht, de plicht om voor 1 april 2015 een aanvang te nemen met de saneringswerkzaamheden wordt weggenomen;*
- *dat wanneer er wordt begonnen met de uitvoering van de saneringswerkzaamheden mogelijk bewijsmateriaal dat zou kunnen duiden op een milieudelict zou kunnen verdwijnen, waardoor een mogelijke veroorzaker niet verder aansprakelijk en verantwoordelijk kan worden gehouden;*
- *dat de rekening dan mogelijk ten onrechte voor een (nog) groter deel bij de belastingbetaler terecht komt;*
- *dat dit het rechtsgevoel schaadt;*

verzoeken GS:

- *voorafgaand aan het uitvoeren van de saneringswerkzaamheden aanvullend onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren met als doel om na te gaan of er sprake is geweest van directe introducties of dat er anderszins sprake is geweest van een milieudelict;*
- *onder onafhankelijk wordt verstaan een partij die tot op heden geen rol heeft gespeeld bij de uitgevoerde onderzoeken;*
- *om per omgaande door een deskundige een bouwkundige opname te laten maken van de woning Acacialaan 5 te Doorn, teneinde de medewerking te verkrijgen van de eigenaren van woning om in dit kader ook onder deze woning nader onderzoek te doen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties M49, M50 en M51 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. De moties kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer FASTL (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Er is al veel gezegd. Bij heel veel zaken kan ik mij aansluiten. Ik kan mij bij zo ongeveer alles aansluiten. Ik zal het even kort samenvatten. Het begint bij het inzichtelijke verhaal van de VVD, het persoonlijke verhaal van de PvdA en het verhaal van het CDA, dat in mijn ogen helder maakt dat wij hier met een soort complexe klucht te maken hebben. D66 zegt dat we allemaal tien jaar op onze handen hebben gezeten. We hebben echt met z'n allen op onze handen gezeten. Persoonlijk doet mij dat wat surrealistisch aan, maar het is toch echt de realiteit. De PVV sprak over een onwaarschijnlijk verhaal en dat is het ook. Tegelijkertijd hebben we te maken met het Rijk, dat op een gegeven moment een systematiek in werking stelt en waaruit die zelfregulatie voortkomt. Dan heb je Bosatex, de partij die het moet gaan uitvoeren; dat duurt allemaal wat lang. De ODRU zou het wel kunnen controleren, maar controleert het niet afdoende. De provincie heeft ergens een verantwoordelijkheid en de gemeente heeft op een ander gebied weer de verantwoordelijkheid. Zo gaat het balletje de hele tijd rond. Wat dat betreft is het helder.

Het moet trouwens zo blijven dat de vervuiler betaalt, maar het moet ook zo zijn dat de overheid bepaalt. Dat zijn wij met z'n allen, niet alleen hier in de provincie, maar ook op gemeentelijk en landelijk niveau. Daar ergens moeten we spreken over de vraag of het niet anders kan. We hebben samen een constructie opgericht, waarbij je uitkomt bij diffuse regelgeving, terwijl wij gebaat zijn bij

heldere regelgeving. Je zou zeggen dat het door de oude politiek is verzonnen dat wij alles maar op een gegeven moment wegstoppen en hopen dat het op een bepaalde manier weer goed komt. Het tegendeel is waar.

Dan nog even hetgeen door de PVV is ingebracht en waarop de SGP inging, namelijk dat wij geen sporen verloren moeten laten gaan. Daarmee ben ik het volledig eens. Die zelfregulatie die er nu aan dreigt te komen, moet misschien even op zijn plaats worden gezet en even worden uitgesteld, zodat het onderzoek kan worden gedaan aan de hand van de vraag of kan worden aangetoond dat er recentelijk nog een lozing of iets dergelijks heeft plaatsgevonden. Volgens mij is dat niet al te ingewikkeld. Er moet worden nagegaan hoe de bodemgesteldheid is. Mevrouw Doornenbal had het al over het cameraatje dat door het riool heen moet gaan. Het is echt niet moeilijk om die informatie boven water te krijgen. De vermoedens zijn er al. Volgens mij kunnen die gemakkelijk onderschreven worden.

Ik heb dan nog één vraag aan GS: in hoeverre is hierover contact geweest met het Rijk? Komt er nog contact met het Rijk? Het Rijk heeft dit construct in elkaar gestoken. Wij zijn daarvan afhankelijk. Dat is misschien wel de reden dat wij de hele tijd het balletje rond gaan tikken. Graag een antwoord daarop.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Vaak gaan hier abstracte onderwerpen over tafel en gaat het over schema's, ingewikkelde vergezichten, bespiegelingen, indicatoren, enzovoort. Dan ineens krijgt het beleid een gezicht. Dat is even schrikken, want dan blijkt dat optreden of niet optreden van overheden ertoe kan leiden dat mensen in buitengewoon verdrietige omstandigheden kunnen terechtkomen, ineens hun huis moeten verlaten met hun gezinnen en merken dat die plek waar zij dachten voorlopig hun toekomst gestalte te kunnen geven, een plek is waar je niet moet zijn en die slecht is voor de volksgezondheid. Hoe heeft het zo ver kunnen komen?

Er is veel teruggeblikt. Er is veel gekeken naar de situatie van nu. Voor wat betreft het terugblikken – afgelopen maandag is dat nog eens uitgebreid gedaan in een overzicht – geldt dat als je vanaf 1980 tot nu kijkt wat er is gebeurd op rijksniveau en ook op het gebied van wat eigenlijk het werkterrein van de provincie en de gemeente is, je niet anders kunt dan constateren dat de overheid zich geen raad geweten heeft met haar verantwoordelijkheid. Dat zie je ook als je de hele gedachtevorming ziet. Rond 1980 was het: "Oh, vervuiling Lekkerkerk? Wij moeten het helemaal oplossen." Vervolgens komt het geld aan de orde. Nee, we gaan ervoor zorgen dat het alleen voor bepaalde functies geschikt is. Dan volgt het hele verhaal van de deregulering en de marktpartijen die zichzelf moeten reguleren. Het gevolg is aarzeling en afwachten. Wat moeten we doen? Wie neemt de verantwoordelijkheid dan uiteindelijk? Dan komt er zo'n Bosatex in beeld. Dit met alle gevolgen van dien. Ik wil er geen goedkoop verkiezingsplaatje van maken; laat ik daarin gewoon eerlijk zijn. Als je dat geheel echter overziet, denk ik dat wij hier, ook in onze provincie, heel erg goed moeten nadenken als wij praten over toezicht en handhaving in het milieubeleid. We moeten heel erg kijken of in onze huidige aanpak die elementen aanwezig zijn die mogelijk tot een tweede Acacialaan 5 kunnen leiden of anderszins ervoor zorgen dat mensen niet in verschrikkelijke problemen terechtkomen doordat wij geen verantwoordelijkheid nemen. Dat moeten wij in alle serieusheid en ernst onder ogen zien. Wij moeten daarover met elkaar het gesprek aangaan.

Dan het traject zelf. Over de verantwoordelijkheid van de provincie het volgende. Er is veel gesproken over feiten, over technische omstandigheden, over lokale situaties waarin zich allerlei processen hebben voltrokken. Wij vinden het heel erg belangrijk dat de gedeputeerde straks in zijn bijdrage heel goed duidelijk maakt hoe hij zijn eigen verantwoordelijkheid ziet. Niet alleen de verantwoordelijkheid van hemzelf – hij is namelijk pas vanaf begin 2011 in functie –, maar ook de verantwoordelijkheid van de provincie over het geheel genomen. Op welke wijze wil hij op dit moment daarvoor verantwoordelijkheid afleggen? Dat vinden wij belangrijk. Iemand moet immers voor het deel waarvoor hij verantwoordelijk is verantwoordelijkheid nemen. Het kan niet zo zijn dat het is van: een, twee, drie, veel. Zo van: ja, we hebben allemaal gefaald. Het is een groot maatschappelijk probleem. Laat maar. Het gaat om de geloofwaardigheid van de politiek, de geloofwaardigheid van de overheid en dus ook van onze provincie.

Als je inzoomt op de concrete omstandigheden, dan moet mij van het hart dat het mij enorm verbaast om dan aan het begin van de week weer te zien dat er een WOB-verzoek nodig is, nu, in dit stadium, om nog feiten boven tafel te krijgen die toch een iets ander licht op de zaak werpen dan de situatie zoals hij zich aandiende toen wij aan het begin van de week bij elkaar zaten. Ik wil graag van de gedeputeerde horen waarom hij denkt dat het WOB-verzoek nodig is en dat er, met alles wat er speelt, nu uiteindelijk nog gezeurd en gezemeld moet worden om aan materiaal te komen en dan ineens te ontdekken dat er toch elementen aan de orde zijn die dat verhaal van de historische vervuiling in een ander daglicht plaatsen. Graag daarvoor een duidelijke en overtuigende verklaring van de zijde van de gedeputeerde.

Natuurlijk moet de vervuiler betalen. Natuurlijk moet er volstrekte duidelijkheid komen over zijn bijdrage aan deze ellende, toen en later. Ook moet er objectief en goed gekeken worden, onafhankelijk, naar de staat van de grond, voordat daar allerlei verdere werkzaamheden beginnen. Ik denk daarom ook dat voorstellen in die richting door ons in elk geval welwillend zullen worden bekeken. Ik wil uiteraard in eerste instantie graag de gedeputeerde hierover horen.

Alles bij elkaar speelt nu vooral een rol of de bewoners, daar waar het gaat om de aankoop, niet heen en weer worden gepingpongnd tussen de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de provincie en dat die mensen niet tussen die twee overheden, die kennelijk niet helemaal op dezelfde golflengte zitten, dat is wel duidelijk, worden fijngemalen en dat het ondertussen maar wachten en wachten wordt. Dat kunnen we in elk geval de gezinnen die weg moesten en waarop deze concrete casus betrekking heeft voor wat betreft die overnamen niet aandoen. Dat moet koste wat kost worden voorkomen. Graag duidelijkheid en garanties. Ik vind dat wij dat in deze fase van de gedeputeerde mogen vragen.

Als je het geheel overziet en kijkt naar de verantwoordelijkheden, zoals die nu verdeeld zijn, dan moeten de bewoners natuurlijk bovenaan staan. Die bewoners moeten een perspectief krijgen. Niet alleen de bewoners die het helemaal direct betreft, maar ook diegenen in de omgeving ervan. Wat gaat er gebeuren voor de mensen in die omgeving die ook zeer nadelige gevolgen ondervinden, zij het iets minder dramatisch dan degenen waarover wij het nu hebben. Ik wil ook ten aanzien daarvan van de gedeputeerde een duidelijk en helder perspectief hebben.

Tot slot merk ik het volgende op. Ik ga ervan uit dat de heer Dercksen het niet negatief bedoeld heeft, maar ik wil wel graag een gedeputeerde die op basis van betrokkenheid handelt. Ik hoop ook dat uit de reactie van de gedeputeerde zal blijken dat hij van plan is om dat te doen en ook om dat te blijven doen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Bij een chemische wasserij kun je maar beter grondig onderzoek doen en moeten we niets onder het tapijt vegen. Het officiële statenvoorstel bij dit agendapunt is flinterdun. Het behelst het voor kennisgeving aannemen van drie statenbrieven. Dat is gemakkelijk gezegd en dat is gemakkelijk gedaan. Als wij echter kennisnemen van deze drie statenbrieven, gaan de Staten in feite op drie verschillende vlakken akkoord met de aanpak van het college. We geven aan dat wij akkoord gaan met het feitenrelaas, we geven mandaat voor de eventuele aankoop van de huizen en we spreken ons vertrouwen uit in de voorgestelde aanpak van de bodemsanering. Over elk van deze drie punten wil ik graag iets zeggen.

Allereerst het feitenrelaas. We kunnen als Staten heel moeilijk beoordelen of het feitenrelaas compleet is. We kunnen wel aangeven of het feitenrelaas voldoet voor het debat van vandaag. We werken als Staten gelukkig papierloos, maar tijdens het woordvoerdersoverleg van afgelopen maandag hebben we gezien dat je een dikke ordner boordevol krijgt als je alles uitprint. We schatten het papier op acht centimeter dik. Het is een hele papierstapel. Het is terecht dat die papierstapel begint met de lawine van bodemvervuilingsgevallen die vlak na Lekkerkerk boven water kwam. Het is echter ook terecht dat de schijnwerpers vooral staan op de gebeurtenissen van de afgelopen jaren, op de noodzakelijke sanering, op de trage aanpak van Bosatex en op de bijbehorende acties van de overheden in de laatste jaren. Daarom voldoet de vuistdikke ordner voor het debat van vanavond, maar we missen nog wel

een heleboel feiten, daar waar het gaat over de juiste toedracht en over de waarheidsvinding; daarvoor zijn nog wel wat extra stappen nodig. Is het nu een oude vervuiling of gaat de vervuiling nog steeds door? De vorige fracties hebben dat punt ook al genoemd.

Punt twee betreft de eventuele huizenaankoop. Wat de ChristenUnie betreft, geven wij het college op dit vlak volledig mandaat. Dit bodemvervuilingsgeval is namelijk zo schrijnend – uniek, maar tegelijkertijd schrijnend – dat we als overheden het maximale in het werk moeten stellen om te voorkomen dat de omwonenden ook nog last krijgen van een waardedaling van hun huizen.

Punt drie betreft het plan van aanpak voor de sanering. Intussen is het namelijk 1 december geweest en de statenbrief spreekt nog in de toekomstige tijd, namelijk dat Bosatex het plan moet indienen voor 1 december. We hebben begrepen dat het plan van aanpak intussen is ingediend en dat de RUD er op dit vlak op studeert. Uiteraard zijn wij wel nieuwsgierig wat de uitkomst is van die studie. Voldoet het plan van aanpak aan de eisen? Heeft het college vertrouwen in het plan van aanpak dat Bosatex heeft ingediend? Zo ja, waarop wel? Zo nee, waarom niet?

Nu we het toch over vertrouwen hebben, heb ik ook nog wel een politieke hamvraag. Het feitenrelaas bevat een heleboel feiten, maar het is natuurlijk niet uitputtend waar het gaat over de achterliggende politieke keuzes en over de motieven van de betrokken bestuurders. Op dat vlak is de ChristenUnie wel nieuwsgierig geworden. Wanneer heeft de gedeputeerde voor het eerst kennisgenomen van de perikelen rond textielwasserijen? Wanneer hoorde hij voor het eerst van de problemen in Doorn en Driebergen? Wanneer drong de ernst van de situatie tot hem door? Wat heeft hij vanaf dat moment gedaan om het proces aan te sturen? Ik beperk mij tot die vragen, want als ik nog meer vragen stel, dan leiden die de aandacht af van waar het onze fractie om gaat. Wanneer hoorde de gedeputeerde voor het eerst van de ernst van de problemen in Doorn en Driebergen? Wat heeft hij vanaf dat moment gedaan om de provinciale reacties op het proces aan te sturen?

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Er is al ongelooflijk veel gevraagd. Ik zal mij op een paar punten concentreren, om geen overlap met alle andere fracties te creëren. Dat is jammer van de tijd. We hebben deze avond nog een periode te gaan.

De aanleiding dat wij hier bij elkaar zitten, is het interpellatiedebat dat op dit dossier is aangevraagd door de PVV. Toen ik daarover nadacht, dacht ik al: "Oeps, is dat, als ik het dossier nu verder tot mij neem, niet een teken aan de wand?" Ik denk dat de beantwoording van de vragen die de heer De Heer net stelde ook in dat opzicht zeer relevant zijn.

Dank voor alle stukken die wij inmiddels hebben ontvangen in dit toch wat bijzonder trieste dossier. Het is een zeer ingewikkelde puzzel, waarbij er dagelijks nog nieuwe informatie aan wordt toegevoegd. Dat maakt het ongrijpbaar. Ik denk dat onze eerste zorg moet zijn voor de inwoners. Daarover hebben vele partijen al iets gezegd. Ik ga dus niet op de persoonlijke ervaringen in. In het voorstel van het college staat één stuk over de aankoop van de woningen. Het kan niet waar zijn dat wij daar tegen zouden zijn, zou ik zeggen. Sterker nog: zet alle druk erop om dat zo snel mogelijk georganiseerd te krijgen.

Het tweede punt dat ik wil aanroeren, is het volgende. Indertijd heb ik in de commissie politiek afgetast welke bereidheid er was om de risico's op ons te nemen om de stomerij van Van Boordt à la minute stil te leggen. Daarover heb ik tot op heden bar weinig gehoord. Ik denk dat als wij praten over het vertrouwen van inwoners, dit juist een van de zetten kan zijn die van groot belang is. Dan betreft het niet alleen de twee aanpalende woningen, maar het hele gebied waar de vervuiling optreedt. Het is voor iedereen van groot belang om ervoor te zorgen dat de stomerij zo snel mogelijk wordt stilgelegd. Mijn vraag aan de gedeputeerde hierop aansluitend is dan ook dat de commissie toen geoordeeld heeft dat op dat moment die bereidheid er niet was en dat men de risico's niet kon overzien. Daarbij kan ik me alles voorstellen. Dat heb ik verder dan ook maar even daargelaten. Ik zou echter wel verwachten – en ik hoop dat de gedeputeerde dat gedaan heeft – dat hij overleg heeft gevoerd met de firma Van Boordt welke mogelijkheden er zijn om in elk geval het gebruik van PER op dit moment stil te leggen. In mijn beleving zou dat betekenen dat zijn bedrijfsvoering voor het stoomwerk op dit

moment wordt stopgezet. Hij heeft een aantal vestigingen, dus dat betekent dat je je innamepunt, het commercieel belang, nog steeds prima overeind kunt houden. De uitvoering laat je dan op een andere plaats plaatsvinden, waar de controle wel goed is en er geen sprake is van vervuiling. Dat zijn voor mij stappen die ik zou verwachten van de gedeputeerde. Ik ben benieuwd of hij zich daarmee in de afgelopen weken heeft beziggehouden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik geef graag een toelichting waarom ik daar zojuist niet over gesproken heb, omdat wij er in het interpellatiedebat en in de commissies een groot punt van hebben gemaakt. Ik heb begrepen dat de wethouder er helemaal niet toe genegen is om stappen te ondernemen om die zaak te sluiten. Dat is dan wel weer een van de redenen dat wij hebben gezegd via die motie: ga nu naar de oorzaak van de vervuiling toe, want als het eenmaal helder is dat er mogelijk een milieudelict is gepleegd, dan is het leed geleden en kan die winkel sluiten.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is helder, dank voor de toelichting. Ik vind echter wel dat je als gedeputeerde op dit dossier, als je weet dat deze gevoeligheden er liggen en het belang van alle inwoners geldend is, je in elk geval niet met de stok achter de deur, maar vanuit inleving al het mogelijke moet doen om ervoor te zorgen dat het stilligt. Ik hoop dat de gedeputeerde op dat vlak, ook als een wethouder zegt dat hij die beslissing niet neemt, het indringend gesprek met de eigenaren wel degelijk is geweest om te kijken wat hij kon doen. Daarbij heeft hij zelf nota bene ook een commercieel belang, want op het moment dat hij er een innamepunt van maakt en alles naar Veenendaal of Driebergen of waar dan ook gaat, dan kan hij zijn handel blijven uitvoeren en het vertrouwen van de inwoners proberen te winnen door deze stap te zetten. Ik denk dus dat het een commercieel verstandige slag zou zijn geweest. Ik hoop dat de gedeputeerde daarvoor veel werk heeft verzet.

In de tweede plaats de rol van Bosatex. Ik houd dit punt kort, want dit komt zo in de beantwoording wel terug. Bosatex heeft in dit dossier natuurlijk ook een belang. Ik ben er een beetje bang voor dat alle onderzoeken, zodra er een onderzoek door Bosatex is uitgevoerd, dat aan alle kanten onderuit geveegd wordt door andere. Dat baart mij grote zorgen. Daarom zou ik in elk geval de druk c.q. de kansen voor Bosatex op dit moment even omhoog willen zetten. De motie van de PVV, die ik zojuist heb gelezen, wil ik graag ondersteunen. Ik beveel hem ook zeker bij anderen aan.

Het derde punt. Ik kom nu niet meer op wat er moet gebeuren, want ik denk dat wij allemaal wel aardig in beeld hebben welke stappen er gezet moeten worden. Dan hebben we het nog over de volgorde. Ik zei het net al dat de heer De Heer relevante vragen gesteld heeft. Ik heb een vraag aan de gedeputeerde. Is er naar zijn overtuiging, of naar de overtuiging van het college, alle noodzakelijke informatie voor ons als Staten op dit moment beschikbaar en ter beschikking gesteld, die ons in staat stelt om een goed oordeel te vormen?

Een tweede vraag aan de gedeputeerde in dit kader is: hebben alle partijen, waaronder de provincie, al het nodige gedaan dat naar uw oordeel gedaan had moeten worden? Als ik de informatie van maandag bekijk, denk ik: "Hoe scherp zitten we op dit dossier?" In de lijsten en de Excel-bestanden over de aan- en afvoer van PER zie ik regelmatig perioden waarbij er een bepaalde hoeveelheid is ingekocht, bijvoorbeeld 777 kilo. Er wordt ook 777 kilo weer uitgevoerd via de afvoerlijsten. Dan trek ik de conclusie dat er blijkbaar in het proces van stomerijen niets verloren gaat. Waar zit dan die 100 kilo die maandag al in beeld kwam en, zoals vanmiddag via het WOB-verzoek tot ons kwam, met de cijfers die nu boven tafel komen, waar zit dan die spagaat? Als ik als leek die conclusie zo moet trekken, zitten wij dan als provincie voldoende inhoudelijk op dit dossier? Graag het oordeel van de gedeputeerde hierover. Als ik nu constateer, terwijl dit maandag nog niet in beeld was, dat er ook na de periode 2007, zelfs in 2012 en 2013 zeker geen sluitende administratie is, dan gaan alle lampen op rood.

Ik denk dat ik op dit moment de belangrijkste vragen wel gesteld heb. Het college heeft nog een hele slag te gaan. We gaan straks wel kijken of er nog belangrijke punten over zijn.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Er is al heel veel gezegd. Dat is meestal zo, als je een van de laatste sprekers bent. Ik sluit mij daarbij aan, maar ik wil zelf toch ook wel graag zeggen hoe ik het beleef.

Ik zit al heel lang in de politiek, twaalf jaar. Ik heb al heel wat voorbij zien komen, maar er staat nog scherp op mijn netvlies de avond dat daar, in een andere zaal, de moeder zat die haar verhaal deed en vertelde dat zij met het vergiftigde water de babyvoeding moest aanmaken, terwijl ze het nog niet wist. Pas later is dat allemaal naar voren gekomen. Nu ben ik geen moeder. Dat wisten jullie misschien nog niet, maar dat is zo. Ik kan mij echter wel in haar verplaatsen. Dan gaan de rillingen door je lijf. Ik heb de hele avond wel gehoord over de zekerheden: zeker, de wasserij is waarschijnlijk de veroorzaker. Zeker, de bodemverontreiniging. Zeker, we zijn nu op het punt gekomen dat de mensen uit de woning zijn en de huizen worden gekocht. Feitelijk is het technisch dan opgelost. De onzekerheid over de gevolgen voor de gezondheid op de langere termijn, over vijf jaar, over tien jaar, over vijftien jaar, is er echter ook. Die gevolgen zijn nog niet bekend.

Als ik moeder zou zijn, maar wij kunnen ons het wel voorstellen en de meesten van ons hebben kinderen, dan blijf je die onzekerheid met je meedragen. Als er zich iets openbaart bij je kind of jezelf en je kunt dat herleiden naar deze situatie, dan weet je het pas. Laten we in elk geval hopen dat zich geen gezondheidsgevolgen openbaren. We weten het echter niet. Dat is het allerergste. Als je dan bedenkt als zo'n moeder hier zit, wat daaraan is voorafgegaan, dan denk je aan de twijfel en aan de tijden dat men gaat twijfelen en dat men constateert dat er iets niet goed zou kunnen zijn. Daar gaan jaren overheen. Je loopt dan overal tegen muren aan. Bij de gemeente, bij de provincie, bij de politiek en bij de milieudienst, noem het maar op. Je gaat dan wanhopig worden, omdat er niet naar je wordt geluisterd en er geen oplossing komt. Dan wordt het geconstateerd en is er nog geen oplossing. Verplaats je daar eens even in, in wat dat niet allemaal met iemand kan doen. Dat is vreselijk.

Natuurlijk moet het technisch allemaal worden opgelost en moeten er nog veel onderzoeken en zo gedaan worden, maar 50Plus vindt het allerbelangrijkste, zoals door velen al is gezegd, om in eerste instantie te denken aan de direct betrokkenen die al niet meer in hun huis wonen. Het is een droom, het is een prachtig huis. Je hebt ervoor gespaard, ervoor gewerkt en ervoor betaald. Noem het allemaal maar op. Dat moet je verlaten. Die droom is ook nog eens weg. Dan is dat wel allemaal materie, maar toch. Je bent je veilige plek kwijt. Je moet opnieuw beginnen en je moet gaan zoeken. Laat het niet zo worden dat de mensen ook nog eens vermalen worden in die hele gang van zaken. De hoogste prioriteit moet zijn dat zij veilig verder kunnen. Dat geldt ook voor de omgeving, niet alleen voor de direct betrokkenen. Die pluim zit twintig meter onder de grond, of 40 of 50 meter of nog veel verder en die is er gewoon nog steeds. Wie is de volgende? Zolang die pluim niet weg is, wat volgens mij ook niet kan, kunnen er ook weer nieuwe gevallen komen, waarbij men steeds met dezelfde oorsprong te maken heeft. Ik zou echt willen benadrukken om ervoor te zorgen dat de direct betrokken personen zo snel mogelijk een veilige plek krijgen. In wezen zijn zij op dit moment ook vluchtelingen. Ze hebben dan wel een paspoort, maar ze hebben op dit moment geen woning meer. Ik zou zeggen: dit heeft de hoogste prioriteit. Verder moet alles in het werk worden gesteld om dit helemaal technisch ook op te lossen en in kaart te brengen. Er moet worden gemeten en dergelijke. Als je bedenkt dat tien jaar lang alles door de vingers is geglipt, dan is dat toch wel heftig. Ik wacht de beantwoording door de gedeputeerde af.

De heer DE VRIES (Fractie De Vries): Mijnheer de Voorzitter! Een paar opmerkingen, in lijn met onze vorige spreekster. Of ik nu wel of niet een vader ben van kinderen of wel of niet in die buurt woon, lijkt mij niet zo relevant. Het lijkt mij een topprioriteit dat de betrokken mensen geholpen worden. Als het kan door het huis op te kopen, dan lijkt mij dat een fantastische optie. Dat geeft in alle onrust die in hun hoofd en in hun leven heerst in elk geval een zekerheid. Dat kunnen we in elk geval wel bieden. Zekerheid voor de gezondheid van de kinderen kan de provincie niet meer bieden. Ik heb eerder gezegd dat het wel zorgvuldig moet gebeuren. De vervuiler moet betalen. Het kan niet zo zijn dat de overheid – in dit geval de provincie – met de rekening blijft zitten. Sinds maandag zijn we al weer een paar dagen verder en sinds het eerdere debat hierover zijn er alweer weken verstreken. Het moet toch zo langzamerhand ook voor juristen mogelijk zijn geweest om uit te zoeken wat precies de

spelregels zijn? Ik denk dat het geduld op dat punt ook een beetje op is. Hoe lang kun je uitzoeken hoe het juridisch in elkaar zit? Op een gegeven moment weet je het. Koop die huizen op, doe iets.

Verder hebben ook al een aantal andere sprekers gezegd dat het belangrijk is om verdere vervuiling te voorkomen. Afgelopen maandag was ik een beetje verbaasd. Ik ben een absolute leek op het gebied van grondwater, chemische zaken en verontreinigingen. Ik vind het als leek echter bizar dat door de deskundigen die daar zeker aanwezig waren, niet met zekerheid is vast te stellen of er nog vervuild wordt. Het is op verschillende manieren gevraagd. De deskundigen konden afgelopen maandag niet met zekerheid zeggen of er op dit moment nog vervuild wordt. Dat vind ik bizar.

Ten slotte hoorden wij afgelopen maandag wat tegenstrijdige mededelingen. Als ik het goed begrijp, is elke wasserij in principe een vervuilend object. Er zijn heel veel wasserijen in Utrecht, maar dit is een uniek geval. Het lukt mij niet om dat helemaal op één lijn te krijgen. Dat is ook vreemd. Afgelopen maandag kreeg ik niet echt de indruk dat de overheid exact weet wat er gebeurt en gebeurd is. Ik vind dat niet goed. Dat is natuurlijk verontrustend. Als dit een project is dat zo veel aandacht trekt en als er zo veel mankracht op wordt gezet, we hebben een avond met deskundigen en we stellen gewoon wat simpele vragen, zoals: lekt het wel of lekt het niet, en we krijgen een heleboel antwoorden, maar we weten nog steeds niet of het wel of niet lekt, dan kun je je afvragen of de overheid in Utrecht genoeg deskundigheid in huis heeft om met dit soort zaken om te gaan. Dat vind ik een angstige gedachte. Ik wil niet te veel zeuren over de overheid. De hoofdverantwoordelijke is en blijft de vervuiler en dat is de heer Van Boordt.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering voor vijftien minuten. Daarna zal het college antwoorden. De vergadering is geschorst.

Schorsing van 21.04 tot 21.25 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het woord is aan gedeputeerde De Vries.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is een buitengewoon betreuenswaardige zaak, zoals een van de Statenleden zei, waarmee wij nu te maken hebben en die zoveel effect heeft gehad op de direct omwonenden. De woorden van de heer Meijer van de SP daarover kan ik wel onderschrijven. Daar zit een groot deel van waarheid in. Dit is een zaak die niet leuk is, die eigenlijk je liever niet ziet gebeuren en waarvan je hoopt dat die niet meer terugkomt. Maar het is nu eenmaal zo, bij bodemverontreinigingen uit het verleden, dat er altijd zaken zullen zijn die uiteindelijk toch boven de grond komen en die hun effect zullen hebben en dan moet de overheid er zijn om ervoor te zorgen dat het opgelost wordt. Dat is de inzet geweest van het college op het moment dat duidelijk werd dat de situatie in Doorn een situatie was van humane risico's. Op die wijze hebben wij erop geacteerd door een beschikking af te geven en ervoor te zorgen dat die maatregelen konden worden genomen, zodat die risico's weggenomen zouden kunnen worden. Een paar persoonlijke woorden daarover. Dit is niet een zaak die je elke dag als gedeputeerde tegenkomt en waar je elke dag zoveel tijd en energie aan kwijt bent. Ik denk dat dit echter in het niets staat ten opzichte van de tijd en de energie, maar ook de stress, die direct omwonenden hebben meegemaakt. Ik denk dat ik dat ook in die verhouding wil plaatsen. Wat ik heel prettig heb ervaren de afgelopen periode, is het contact dat ik het gehad met de bewoners en het gevoel dat ik heb gehad dat er wel vertrouwen is in de wijze waarop ik op deze zaak ben gaan zitten en ervoor wil zorgen dat het tot een goed einde komt. Dat geeft mij het vertrouwen dat ik op deze manier dit debat kan aangaan en er op die manier voor kan zorgen dat wij er uiteindelijk op een goede manier uit kunnen komen. Dit ter inleiding.

Dan ten aanzien van de stukken die wij vandaag met elkaar bespreken en waarover wij met elkaar het debat kunnen voeren. Ik heb u drie stukken aangeboden: het feitenrelaas, een brief over de mogelijke aankoop van de twee woningen en hoe het nu verder gaat met de sanering en hoe die aangepakt moet worden.

Het feitenrelaas. Veel is er over gezegd en veel is er over gevraagd en ook een aantal vragen, als: wat is het oordeel van Gedeputeerde Staten over de ontwikkelingen uit het verleden? Daar zal ik ook het een en ander over zeggen. Het is ook goed om antwoord te geven op de vragen die daarbij door een aantal fracties zijn gesteld. Het feitenrelaas geeft dat een beeld van de situatie die ontstond waarbij Nederland feitelijk overspoeld werd met bodemverontreinigingen uit het verleden. Vroeger konden wij alles doen en laten, leek het wel, en dat heeft op een gegeven moment zijn repercussies gehad en het werd heel zichtbaar bij de situatie in Lekkerkerk. Dat moest ertoe leiden dat de overheid – dan heb ik het niet over provincies, gemeenten of Rijk, maar gewoon de 'overheid' – moest optreden om dit te keren en ervoor te zorgen dat wij maatregelen zouden nemen om in de eerste plaats het te voorkomen en in de tweede plaats over te gaan tot saneren. Daarover zijn toen afspraken gemaakt: wie doet wat? Het vervelende van die situatie was dat het eigenlijk allemaal op het bordje van de overheid kwam, in casu dus op het bordje van de belastingbetaler. Gaandeweg bleek dus dat het zo'n enorme opgave was, dat het ook financieel niet te behappen was, laat staan dat je in de tijd het zo kon organiseren om het te kunnen doen. Dat heeft ertoe geleid dat ook met brancheorganisaties het gesprek is aangegaan om ervoor te zorgen dat zij, de vervuilers, zelf hun verantwoordelijkheid zouden nemen voor het opruimen van de vervuiling die was ontstaan door hun bedrijfsvoering. Een voorbeeld daarvan is de organisatie Netex, die namens de chemische wasserijen optreedt, en met het Rijk en het ministerie in overleg is getreden om ervoor te zorgen dat er een stichting Bosatex zou komen, die met rijksmiddelen ervoor zou zorgen dat de bestaande en bekende vervuiling bij chemische wasserijen zou kunnen worden opgelost en gesaneerd. Dat heeft een tijd geduurd. Dat heeft u kunnen zien en lezen in het feitenrelaas. Dat heeft ermee te maken dat er onderhandeld moest worden, dat er geld beschikbaar gesteld moest worden en dat er zaken afgesproken moesten worden. Daarnaast kwam Bosatex met een enorme opgave te zitten en dat de nieuwe werkwijze – het prioriteren, het als eerste beginnen met de middelen die wij hebben en de tijd die wij daarvoor hebben – ervoor heeft gezorgd dat het zo lang heeft geduurd. Betekent het dan, zoals een aantal van u heeft gevraagd, of de provincie in die periode op zijn handen heeft gezeten? De provincie, zoals u ook heeft kunnen lezen, heeft een afweging gemaakt ten aanzien van de vraag: gaan wij interveniëren op basis van de Wet bodembescherming op het moment dat deze ontwikkelingen gaande zijn bij de oprichting van Bosatex? De keuze is op dat moment gevallen om dat niet te doen. Dat is ook gedaan op uitdrukkelijk verzoek van de minister of de staatssecretaris. Dat is een afweging. Dan kun je wel zeggen: had je dat wel of niet moeten doen? Het was echter de afweging die in die tijd is genomen. Op dat moment is ervoor gekozen dat te doen. Daaruit voortkomend betekent het dat wij wel in die periode voort zijn gegaan met die saneringen, waarvoor wij als provincie wel zelf aan de lat stonden. Dat waren precies die saneringen, waarvan geen veroorzaker meer te achterhalen was en waarvan de provincie dus het bevoegde gezag was om die uit te voeren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dit is niet handig, want nu moet ik terug naar het onderwerp waarbij de heer De Vries zojuist was, namelijk ...

De VOORZITTER: Ik wilde hem graag eerst even een stuk van zijn verhaal laten neerzetten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat snap ik. Nu is hij verder in zijn verhaal en moet ik teruggrijpen naar het convenant. De overheid heeft tegen het bevoegd gezag gezegd: "Doe even rustig aan." Het Rijk heeft echter niet gezegd: "Jongens, daar waar jullie rapporten hebben liggen, waar er ernstige bodemverontreiniging is en waar humane risico's dreigen, daar moeten wij ook maar niets aan doen." Het Rijk heeft slechts gezegd: "Wees voorzichtig met het nemen van juridische stappen." Dat zijn twee verschillende dingen, die niets met elkaar van doen hebben. Dus, wij hebben het er al eerder over gehad, wij hebben al eerder naar dat convenant verwezen, maar nergens staat in het convenant: joh, laat ernstige bodemverontreiniging maar lekker zitten. Dat staat er nadrukkelijk niet.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is zo dat bij heel veel bodemsaneringen die als spoed zijn opgevoerd, er altijd een zin is toegevoegd, omdat men er nog nader onderzoek naar moest doen op dat moment: "mogelijk aanwezige humane risico's". Dat was een standaard-disclaimer, zo zou je het kunnen noemen, bij al die saneringszaken waarvan op dat moment

nog niet bekend was wat precies de status was. Op dat moment kon je nog helemaal niet bepalen of er wel of niet sanering zou moeten plaatsvinden en op welke wijze en wanneer. Dus wat u nu aangeeft, is dat feitelijk al die zaken die er liggen, per direct opgelost zouden moeten zijn geworden, omdat daar een mogelijk humaan risico aan de orde was. Die zin is er altijd bijgevoegd, bij al die bodemverontreinigingen die genoteerd zijn, vanaf het moment dat wij die lijsten konden maken. Dat was bedoeld als een disclaimer om ervoor te zorgen dat er in de toekomst aandacht voor zou blijven bestaan en niet dat zij op een lijst zouden komen, waarvan gezegd zou worden: het is weliswaar een spoedlocatie, maar die kan lager op de ladder verschijnen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het was geen disclaimer. "Disclaimer" zie ik wel eens staan onder de mails van de griffie. Het stond echt in het hart van het rapport. In het hart van het rapport stond: doe er snel wat aan, want er zijn mogelijk humane risico's en het gaat groter worden als je er niks aan doet. Dat was niet een standaard disclaimer van: 'print deze rapporten niet als je ze over de mail hebt gekregen, want dat is slecht voor het milieu'. Nee, er stond: er zijn humane risico's mogelijk, risico's voor de ecologie, en ze worden groter als wij niets doen. En, wij hebben niets gedaan.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat stond bij heel veel van dit soort rapporten. Bij heel veel van deze bodemsaneringsopgaven werden die zinnen gebruikt en daarmee ontstond ook een enorme bulk aan dit soort rapporten. Ik ben het niet met u eens als u zegt: er staat niet dat de overheid heeft gevraagd om terughoudend op te treden. Heel duidelijk is er vanuit de rijksoverheid gezegd: wees terughoudend met het gebruik van het Wbb-spoor (Wet bodembescherming), wij zijn bezig met de oprichting van Bosatex, geef daar de ruimte voor, want dan kun je het beter regelen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde brengt mij echt aan het schrikken. Als dit een standaardopmerking in die rapporten is, en wij hebben nog 24 van die rapporten in de la liggen, hoe groot is dan de kans dat als wij bij één van de 23 andere locaties waar wij niet gemeten hebben, nu wel gaan meten, wij daar tot de conclusie komen van: "Oeps, hier is het nodige aan de hand?"

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik ermee probeerde te zeggen, is dat in het begin van de periode dat deze enorme voorraad aan bodemsaneringen bekend werd, er nog geen zicht was op hoe ernstig de situatie was, omdat er toen nog geen nadere onderzoeken plaatsgevonden hadden. Wat nu precies de bedoeling was van deze zin, was om aan te geven: ja, wij erkennen dat er een bodemvervuiling is waar spoed op zit en waar mogelijk – ik benadruk het nog een keer: waar mogelijk – humaan risico is en waar op termijn absoluut iets aan moet gebeuren. Alleen, via nader onderzoek kan vastgesteld worden in hoeverre daarvan daadwerkelijk sprake zal zijn. Het is nog altijd zo dat bij bodemsaneringen er een trapsgewijze aanpak is. Als het moment van humane spoed er is, dan wordt er direct ingegrepen via de beschikking van ernst en spoed. Daarnaast is het natuurlijk zo dat er volgordelijkheid ontstaat, wanneer er mogelijkheden zijn om te kunnen saneren. Wij hebben dat ook gedaan vanuit de gedachte dat je te maken hebt met beperkte middelen en beperkte tijd. Dat betekent ook dat je keuzes moet maken en prioriteringen moet toepassen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het convenant zegt, dat de staatssecretaris zich zal inspannen om de bevoegde gezagen met klem te verzoeken terughoudend te zijn met de inzet van juridisch instrumentarium. Waarom zou er juridisch instrumentarium op dat moment al nodig zijn geweest? Als wij gewoon onderzoek hadden gedaan, dan was er helemaal geen juridisch instrumentarium nodig geweest. Om de sfeer van dat convenant te duiden: in artikel 2 staat dat het bevoegd gezag binnen één jaar na inwerkingtreding moet zorgen dat er een inventarisatie is van de bodemverontreiniging. Dat wil dus zeggen dat het convenant ook zegt: luister nu eens, bevoegd gezag, zorg dat je de vinger aan de pols houdt en doe je dat niet, doet Bosatex dat niet, dan moet je zelfs een aanwijzing geven. Dus de sfeer van dat convenant is niet zo, van: joh, niks doen. De sfeer van dat convenant is ook: joh, let op, als zij zich er niet aan houden Het convenant is in 2009 in werking getreden. Ik wil u eraan herinneren dat Bosatex in 2012 pas weer in beweging kwam. Dus ook in die

zin heeft de provincie nagelaten de boel weer aan de gang te krijgen op het moment dat het convenant in werking trad.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is zo dat de bodemvervuiling in Doorn altijd op de lijst van spoedlocaties heeft gestaan. Wat dat betreft is daarover geen discussie. Dat betekent niet dat de provincie achterover heeft gezeten. Het is alleen zo dat Doorn op de lijst heeft gestaan van spoedlocaties. Met de inwerkingtreding van Bosatex als stichting, om daar de sanering op uit te voeren, was bekend dat die plek er was, maar het was nog niet vastgesteld dat het daar ging om een humane spoedlocatie. Dat feit weten wij eigenlijk pas sinds augustus 2014. Ik vervolg mijn verhaal.

Kijkend naar hoe deze ontwikkeling is geweest, dan is het natuurlijk zo dat er veel tijd overheen is gegaan voordat de stichting Bosatex tot stand heeft kunnen komen en uiteindelijk haar verantwoordelijkheid heeft genomen. Ik vind het belangrijk te benadrukken: moet je het dan niet uiteindelijk zelf doen? Hierover zijn vragen gesteld vanuit de Staten en het kwam ook in de commissie voorbij. Ik vind dat als een dergelijke organisatie wordt opgericht en geld krijgt van het Rijk, de verantwoordelijkheid om die sanering uit te voeren bij die organisatie moet liggen en moet blijven liggen.

Dan het vervolg. Op welk moment heeft de provincie dit dossier in de kijker gekregen? Dat was ook een vraag van de ChristenUnie. Het dossier is immer in de kijker geweest, want het stond altijd op de lijst met spoedlocaties, zoals dat heet. Als u mij vraagt wanneer het college op een bestuurlijk niveau heeft geacteerd om hierop in te grijpen, dan is dat moment geweest in augustus 2014, toen duidelijk werd dat er humane spoedrisico's aan de orde waren en er dus een beschikking van ernst en spoed moest worden afgegeven om ervoor te zorgen dat er tijdelijke beveiligingsmaatregelen genomen konden worden en dat Bosatex zijn zaken moest doen in de richting van een versnelde sanering. Dat is het moment dat er bestuurlijk is opgeschaald om te kunnen handelen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom nog even terug op dat rapport van TNO van 1999. De gedeputeerde probeert dat rapport te diskwalificeren en te zeggen: "Ja, in elk rapport staat dat er humane spoed is. Wij hebben ons er niet zo aan gestoord, want dat hoeft niet." In dat rapport staat echter dat er een overschrijding is van de norm van 1800 keer. Heeft ook in al die andere rapporten gestaan – als een soort disclaimer, zeg maar – dat er een norm is overschreden van 1800 keer?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het rapport van TNO is als onvoldoende beoordeeld om daaruit het gevolg te trekken dat er daadwerkelijk een humaan risico was en dat daarmee daadwerkelijk per direct een spoedsanering zou moeten plaatsvinden. Het was niet een volledig rapport. Op een gegeven moment is het gesprek met de heer Van Boordt aangegaan om ervoor te zorgen dat er een nader onderzoek zou komen om na te gaan in hoeverre er daadwerkelijke vervuilingen zouden zijn. Dat nader onderzoek zou dan moeten leiden tot een saneringsplan. Wij hebben toen aan hem subsidie verstrekt, zodat hij dat nadere onderzoek zou kunnen financieren. Voor een deel is daarmee ook nog het TNO-rapport betaald. Toen is er de ontwikkeling doorheen gekomen dat Bosatex in de picture kwam en is er door de provincie gezegd: als die er aan zit te komen en die gaat zorgen voor die saneringen en de nadere onderzoeken gaat financieren, dan is het een beetje vreemd nu nog belastinggeld of geld van de provincie in te zetten om dat nadere onderzoek te laten uitvoeren. Het klopt dat wij daar even mee hebben gewacht, maar het is wel zo dat wij hebben gezegd dat het dan opgepakt moet worden door Bosatex.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Daar is het dus fout gegaan. Terug naar het verhaal: er staat een vervuiling van 1800 keer. U zegt: "Mwah, wij zijn met Bosatex aan de wandel gegaan." In het rapport staat: omdat de norm met 1800 keer is overschreven, moet je snel wat doen. Dat is geen disclaimer. Dat is een dringend advies, omdat er ernstige bodemverontreiniging en ernstige grondwaterverontreiniging was. U kunt dat niet afdoen met een disclaimer. Er staat een norm in, die 1800 keer overschreden is. Er staat in: doe er snel wat aan, want het gaat fout.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, wij kunnen hierover blijven praten. Het is zo dat op dat moment is besloten om op deze manier te acteren en de heer Van Boordt te vragen nader onderzoek uit te voeren om ervoor te zorgen dat alle gegevens beschikbaar zouden zijn. Dat is de procedure geweest. Het rapport van TNO was wat dat betreft onvoldoende om op basis daarvan een daadwerkelijke saneringsaanpak te organiseren. Dat is in het vervolgtraject met de heer Van Boordt in gang gezet. Dat staat ook op deze manier in het feitenrelaas.

Dan komen wij uit in de periode na 2010, ik denk zo rond 2013. Toen is er een onderzoek uitgevoerd door Bosatex in de huizen zelf. Wat ik daarbij een groot probleem vind, is dat Bosatex de gegevens die zij in juni 2014 had opgehaald, niet met ons heeft gedeeld in het licht van de waarden die zij daar toen gemeten heeft. Dat vind ik ernstig. Laat ik dat vooropstellen. Op dat moment was namelijk duidelijk dat normen overschreden werden. Op dat moment had men feitelijk contact met ons moeten opnemen om ervoor te zorgen dat wij op dat moment al een beschikking van ernst en spoed hadden kunnen afgeven. De reden die zij daarvoor hebben gegeven, was dat zij niet geloofden dat er op dat moment dergelijke waarden zouden kunnen ontstaan in die ruimten. Daarvan kun je zeggen: "Had je dat kunnen weten, had je hen achter de broek aan kunnen zitten?" Ik vind dat lastig. In deze situatie is Bosatex in augustus met die gegevens op de proppen gekomen op uitdrukkelijk verzoek van de provincie. Wij hebben er toen expliciet naar gevraagd. Dat heeft ertoe geleid dat wij hebben geacteerd en die beschikking van ernst en spoed hebben kunnen uitvaardigen.

Ik wil nu komen tot het gedeelte dat te maken heeft met de tweede brief. Dat is misschien wel het gemakkelijkste deel van het verhaal. Ik proef in de Staten namelijk grote steun voor het aankooptraject. Ik denk dat hier binnen alle fracties draagvlak is dat Gedeputeerde Staten samen met de gemeente ervoor zorgen dat wij, weliswaar onverplicht, toch tot een aankooptraject overgaan met de bewoners die erom gevraagd hebben. Ik ben blij te kunnen melden dat ik er met de gemeente uit ben en dat wij komende maandag daarover een gesprek zullen voeren met de bewoners. Het doel daarbij is in eerste instantie te komen tot de vraag op welke manier wij dat feitelijk gaan doen. Er zijn een paar suggesties gedaan, maar dat werken wij dan wel uit met de bewoners. Ik denk dat wij daar met name de techniek op moet zetten om tot een goed oordeel te komen over prijzen en dat soort zaken. Het heeft juridisch even wat tijd gekost, dat klopt. Dat heeft met name te maken met de vraag op welke wijze je dit in een goed raamwerk zet, zodat het niet leidt tot een hele trits aan opkoopzaken, die ervoor zorgt dat dat moet gebeuren bij elke situatie die zich voordoet. Wij hebben bekeken in hoeverre dit via het Wbb-spoor zou kunnen gaan. Dat kan niet op dit moment. Dat hebben wij geconstateerd; er zijn juridisch te weinig aanknopingspunten. Onze inzet is er nu op gericht te zorgen dat wij – op basis van vrijwilligheid – aankopen, maar dan wel het raamwerk dat er is voor het Wbb-spoor te hanteren om tot die aankoop over te kunnen gaan. Ik denk dat dit goed nieuws is en ik hoop dat ik daar komende week een slag in kan maken, zodat wij dat snel kunnen doen. Ik geef er wel een vooruitblik bij, dat het niet iets is wat je binnen een dag of binnen een week geregeld hebt. Het heeft even de tijd nodig om dat goed met elkaar te bespreken en het goed te organiseren. Daarvoor vraag ik even respijt, maar u kunt ervan op aan dat wij het op deze manier oplossen.

Dan de sanering an sich: hoe gaat dat in zijn werk? Er zijn heel veel vragen gesteld, met name dat als je gaat saneren, betekent het dan niet dat er allerlei bewijsmateriaal verdwijnt? Ik heb namelijk ook bij u gemerkt dat er twijfels bestaan over de integriteit van een organisatie als Bosatex: in hoeverre zij saneren en proberen dingen te verdoezelen. Er zijn vragen gesteld of er nu nog wel of niet vervuild wordt en in hoeverre de eigenaar van de stomerij daarvoor nog steeds verantwoordelijk is. Al die vragen wil ik graag beantwoorden.

Als je kijkt naar de manier waarop je daarmee het best kunt omgaan, is het zo dat wij aan de bewoners het aanbod hebben gedaan om BK mee te laten kijken bij de wijze waarop de sanering gaat plaatsvinden. Wij hebben afgesproken dat dat gefinancierd wordt door de provincie. Dat betekent dat er al iemand als een onafhankelijke vanuit BK kan meekijken met het traject en hoe dat met die sanering zal plaatsvinden. Als wij het hebben over het daadwerkelijke saneren en het gaan graven en dergelijke, dan wordt ook het Openbaar Ministerie (OM) ingeschakeld om daarbij ter plekke aanwezig te zijn om dingen te kunnen constateren mocht daartoe de noodzaak zijn. Ik denk dat dit die

onafhankelijkheid waarborgt om te kunnen constateren of er dingen zijn gebeurd die bijvoorbeeld vanuit een milieudelict strafbaar zouden kunnen zijn.

Ik heb een vraag gehoord over het saneringsplan. Het saneringsplan is binnengekomen op 28 november. Dat is door de RUD (Regionale Uitvoerings Dienst) beoordeeld. Er is een aantal onderdelen, waarvan de RUD heeft gezegd dat het nog onvoldoende is en dat een aantal zaken nog aangevuld dient te worden. Dat betekent dat de termijn iets opschuift, maar het is, denk ik, belangrijker dat wij een zorgvuldig en goed saneringsplan hebben, dan dat wij aan iets beginnen waarbij wij er halverwege achterkomen dat het niet voldoende is.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb uit de vorige vergadering begrepen dat er gepoogd was aangifte te doen en dat dat niet kon. Mijn vraag nu is: is er dan nu een aangifte, waarop het OM kan acteren?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Op dit moment is er geen informatie beschikbaar, waarop een aangifte zou kunnen plaatsvinden.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Mijn volgende vraag is dan hoe het OM het onderzoek dan gaat starten? Het OM kan immers niks doen zonder aangifte?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het OM is gevraagd bij de eerste fase van de sanering aanwezig te zijn, zodat als er gegraven wordt, geconstateerd kan worden in hoeverre er bepaalde zaken zijn die kunnen laten zien dat er recent nog stoffen zijn geloosd. Daarvoor is het bedoeld.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Begrijp ik het dus goed dat politie of OM er nu op enige manier bij betrokken zijn? Waarom wisten wij dat niet?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb al eerder aangegeven dat die mogelijkheid bestond om in elk geval de milieupolitie dan wel het OM in te schakelen als dat nodig mocht blijken. Ik heb zelf, zeker door wat ik hier vanavond hoor, als zijnde 'wij vertrouwen het zaakje eigenlijk niet', het gevoel dat het verstandig is het op die manier te doen. Ik denk dat het in het licht, zoals u het ook allemaal noemt, van waarheidsvinding alleen maar verstandig is het op die manier te doen, want als wij het OM niet meer kunnen vertrouwen, dan begint de rechtstaat wel heel erg af te glijden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De vraag was vooral: waarom wisten wij dat niet?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nu.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat vindt u voldoende? Nu, nadat wij ons twee weken door een kilo of vijf papier heen hebben geworsteld, zegt u en passant in de kantlijn: "Weet u wat, het OM kijkt toevallig ook mee."

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, niet toevallig, het OM kijkt mee, omdat wij het belangrijk vinden als wij aan die sanering beginnen. Laat ik het zo stellen. U vraagt om een onafhankelijke begeleiding bij de sanering, omdat u niet gelooft dat er niets is gebeurd nadat er een historische vervuiling is ontstaan. Dat wilt u weten. Prima. Dan hebben wij twee bronnen die wij daarvoor kunnen gebruiken: wij kunnen BK laten kijken in hoeverre het saneringsplan an sich voldoet voor de wijze waarop daar zou moeten worden gesaneerd. Aan de andere kant kun je het OM vragen ter plekke, naast de RUD-medewerkers die daarbij als toezichhouders aanwezig zijn, mee te kijken in hoeverre daar dingen nog naar boven komen, die ergens toe kunnen leiden dan wel die tot de conclusie kunnen leiden dat er recent nog iets is gebeurd. Ik zou verwachten dat u daar blij mee zou zijn en dat u die informatie zou willen weten. Ik weet niet of het daadwerkelijk zo is, want het is tot nu toe allemaal speculatie gebleken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben op zich blij met die informatie. Ik was veel blijer geweest als ik die informatie eerder had gekregen en niet eerst van andere partijen. Dat is één. Ten tweede wil ik meer duidelijkheid hebben over de rol van BK. Voorzover ik weet mag BK de onderzoeken becommentariëren. Als het zo is dat BK zegt dat het saneringsplan eigenlijk niet goed kan zijn, omdat de rapporten die daaraan ten grondslag liggen, rammelen, in hoeverre geeft u hen dan zoveel belang dat u zegt dat wij dat anders gaan doen? Of zegt u: wij hebben er naar geluisterd en het is allemaal mooi, maar wij gaan door. Welke waarde hecht u dan aan het commentaar van BK?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het saneringsplan, dat van Bosatex komt, wordt beoordeeld door de RUD. Dat is zijn taak, daar moet hij op toezien. BK is daarop feitelijk de second opinion. Als er punten naar voren komen en wordt gevraagd of dit of dat wel of niet klopt, dan zal daarover het gesprek met de RUD gevoerd kunnen worden. Dan zou je het namelijk feitelijk kunnen zien als een zienswijze op het saneringsplan. Op die manier kun je daarmee omgaan om daar een antwoord op te geven en dat mee te nemen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat is de kern van het probleem, want wij weten hoe de overheid omgaat met zienswijzen. Je kunt zienswijzen indienen tot je een ons weegt, maar als de overheid zegt dat zij dit of dat gaat doen, dan gaat dat gebeuren. Dat is juist de reden van onze moties en dat is juist de reden dat ik zeg dat wij dat dus niet moeten doen als er niet een onafhankelijke partij heeft gezegd dat de basis van het saneringsrapport goed is. Ik heb reden aan te nemen dat die basis niet goed is. Gaan wij er dan mee door of niet? Kortom, als BK zegt dat het geen basis om een goed saneringsplan te starten en het is dus geen goed saneringsplan, gaat u er dan mee door, ja of nee?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, het is eigenlijk een vrij simpel antwoord. Wij hebben een RUD. Een RUD is een organisatie die namens de provincie en de gemeenten saneringsplannen beoordeelt. Dat is de rol en de taak van de RUD. Daarvoor heb ik de RUD ingesteld. Daar richt ik mij op. In het licht daarvan heb ik toegestaan – dat hebben wij gefinancierd – dat BK meekijkt vanuit de rol van second opinion. Dat is goed. Als zij daar opmerkingen en aanmerkingen bij heeft, dan worden die serieus genomen en dan zullen wij daarover het gesprek voeren vanuit de rol die de RUD heeft. Het is natuurlijk niet zo dat BK bepaalt of het saneringsplan wel of niet goed is. Dat is een rol en een bevoegdheid die bij de RUD ligt.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zei net over de rol van het OM ofwel in de casus van het OM, en ik probeer hem te citeren: de milieupolitie c.q. het OM is gevraagd mee te kijken op het moment dat wij de boel daar gaan openmaken. In mijn beleving is dat verleden tijd. "Is gevraagd": dus die vraag hebt u al gesteld. Ik analyseer even. Is daarmee de conclusie juist die de heer Dercksen stelt: u had informatie die wij niet weten. In de tweede reactie zei u namelijk: als ik de Staten zo hoor, dan vinden zij het heel belangrijk, dus gaan wij dat doen. Dat is voor mij een andere golflengte.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat gebeurt er bij een saneringsplan? Als daar een eerste fase van sanering plaatsvindt, dan zijn daar altijd de mensen van Bosatex, of de mensen die zij ingehuurd heeft om die sanering uit te voeren, en mensen van de RUD om daarop toezicht te houden. Vanuit hier en vanuit BK wordt aangegeven dat er mogelijk dingen aan de hand zijn die niet getoetst kunnen worden. Ik zit ook zelf met die vragen hoe het kan dat die vervuiling hier op deze manier tot dit niveau heeft geleid. Dat is ook wat wij continu met elkaar gedeeld hebben: die ontwikkeling die hier heeft plaatsgevonden is eigenlijk tegen wat je normaal zou verwachten bij dit soort bodemvervuilingsomstandigheden. Dan geeft dat aanleiding om te vragen: kunnen wij het OM daarbij inschakelen om ervoor te zorgen dat wij ook die gegevens kunnen vinden die misschien nodig zijn om dat te kunnen vaststellen? Ik vind het dus helemaal niet zo gek dat op die manier te doen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Een concrete vraag: is de lijn met het OM al gelegd en is gezegd dat als wij dit gaan doen, het OM aan boord is? Is dat al gebeurd?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het saneringsplan wordt op dit moment, nu, beoordeeld door de RUD. Het is nog niet vastgesteld als zijnde voldoende. Op het moment dat het saneringsplan is vastgesteld, het is ter inspraak gelegd en wij gaan beginnen met de sanering, dan gaan wij het OM vragen om aan boord te komen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dan moet ik concluderen dat u op dit moment het OM of de milieupolitie, een van de twee, nog niet in stelling hebt gebracht om straks mee te kijken.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daartoe is nog geen reden, want zij hebben nog geen saneringsplan. Het is dus wel de intentie om dat te doen. Laat ik dat even duidelijk maken.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag over de rol van het OM. Het kan aan mij liggen, maar ik heb altijd de indruk dat er ofwel sprake is van een aangifte – op basis van een aangifte gaat het OM een rol spelen – ofwel dat er feiten ter kennis komen van het OM op grond waarvan het OM een vervolgingsonderzoek gaat instellen. Altijd is er dus een soort strafrechtelijk kader op grond waarvan het OM een rol speelt. Wat is dan het strafrechtelijk kader in dit geval, waarmee zij eventueel betrokkenen zouden kunnen zijn. Een rol als getuige bij iets wat gebeurt, lijkt mij tamelijk ongebruikelijk. Kunt u daar iets over zeggen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben de behoefte, zoals u allen zelf als Staten ook aangeeft, ervoor te zorgen dat er onafhankelijk toezicht is op hoe die sanering gaat plaatsvinden. Ik vind dan dat het heel verstandig om op die manier het OM te vragen daarbij aanwezig te zijn, los van het feit of er wel of niet feiten worden gevonden die wijzen op een milieudelict. Je moet het kunnen onderzoeken. Daarvoor heb je het OM nodig om mee te kunnen kijken in hoeverre dat wel of niet waar is. Daar zijn zij ook voor.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Voor het goede begrip. Mogelijk is er sprake van strafbare feiten, dat is de invalshoek, en: wees aanwezig om te zien of dat het geval is.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is de invalshoek, maar ik wil wel voorzichtig zijn. Wat ik ook terug zie komen in een aantal rapporten, is dat er continu wordt gesproken over 'mogelijk dat'. Ik denk dat dat benadrukt moet worden. Er is nog niets bewezen wat dat betreft. Er is nergens bewijs gevonden dat er daadwerkelijk strafbare feiten hebben plaatsgevonden. Dat zorgt er wel voor dat je heel voorzichtig moet zijn om op basis van strafbare feiten het OM in te stellen. Nee, ik doe dat echt omdat ik zeker wil zijn dat als wij ze tegenkomen, er iemand aanwezig is die dat daadwerkelijk kan vaststellen en daarmee verder kan in een eventueel juridisch spoor.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn genoeg casussen in het verleden geweest die aannemelijk maken dat een dergelijk figuur werkt en dat men bereid is als OM daarin op die manier een rol te spelen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Sorry, zover reikt mijn informatie op dit moment niet. Ik kan u daarop wel in de tweede termijn een antwoord geven.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dank u wel.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Is het misschien toch zo dat met name daar waar er ook feiten van de boekhouding van Van Boordt boven tafel kwamen, politie, ministerie en OM daarbij een rol hebben gespeeld? Is het misschien niet zo dat zij nog moeten worden uitgenodigd om toezicht te houden bij de sanering?

Even voor de helderheid, omdat het heel belangrijk is voor de motie die wij hebben liggen. U zegt: "Wij gaan naar BK luisteren, wij gaan met BK praten, maar de RUD beslist." Wij hebben maandag

met wat mensen bij elkaar gezeten en de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het vertrouwen in de RUD en in de kennis van het dossier – dat heb ik volgens mij hier statenbreed gehoord – daarmee niet erg is toegenomen. Als u volhoudt dat de RUD dit gaat beslissen, dan houd ik die motie in de lucht. Dan heb ik daar te weinig vertrouwen in.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat moet de heer Dercksen dan maar doen. Wij hebben in Nederland een systeem afgesproken, waarbij wij werken met omgevingsdiensten die daarvoor bevoegd zijn en die geëquipeerd zijn met deskundigheid om saneringsplannen te beoordelen. Het kan toch niet zo zijn dat wij gaandeweg de rit allerlei onafhankelijken gaan invliegen in plaats van een RUD? Ik heb gezegd dat ik het goed vind dat BK meekijkt en ook een oordeel vormt over het saneringsplan. Wij zullen gebruik maken van die kennis en deskundigheid, maar het is uiteindelijk de RUD die bepaalt in hoeverre een saneringsplan voldoet aan de wettelijke voorschriften die daarvoor staan. Zo werkt het in Nederland en zo doen wij het ook in deze provincie.

De VOORZITTER: De heer Dercksen had nog een tweede vraag.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! En de tweede vraag was?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! U zei dat u het OM nog gaat uitnodigen om bij de sanering ter plaatse te zijn. Ik vind dat iets curieus hebben, eerlijk gezegd, maar OK. Is het niet zo dat bij het opvragen van de boekhouding van Van Boordt de politie daarin al een rol heeft gespeeld?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat u enigszins verwijst naar de mail van BK, waarin wordt aangegeven dat de boekhouding van PER (perchloorethyleen) niet zou kloppen met alle gegevens die men heeft. Dat is op basis van het WOB-verzoek tot stand gekomen. Daarover kan ik het volgende zeggen. Er is contact geweest met de ODRU (Omgevingsdienst Regio Utrecht) daarover. De stukken die uit het WOB-verzoek naar de heer Smit zijn gegaan, zijn stukken die van de RUD zijn gekomen. Daar is het WOB-verzoek aan gericht geweest. Daarin zat niet de volledige administratie van de PER. Die PER-administratie is onder het bevoegd gezag van de gemeente in casu de ODRU. Zij hebben het onderzocht en daaruit blijkt dat er geen verschil zit in de boekhouding zoals die is aangeboden en dat er dus geen verschil zit in de hoeveelheid stoffen die binnen is gekomen en de hoeveelheid stoffen die is uitgegaan. Als u daaraan behoefte heeft – ik geloof het niet, ik zie het aan uw gezicht; dat is begrijpelijk in uw positie – kan ik u via een memo en een brief heel duidelijk inzicht geven dat dat onderzocht is door de ODRU. Zij hebben aangetoond dat de administratie met de gegevens die zij hebben, direct van Van Boordt, en waar zij toezicht op houden, wel kloppend is. Dus BK zit er in dit geval helaas een keer naast.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag mij af, denkend over de situatie van het OM, of het communicatief juist is om op dit moment in het openbaar te spreken over het mogelijk erbij zijn van milieupolitie en OM. Daar krijgt een ondernemer in de pers nu al publiciteit van en daarmee een klap. Is het gerechtvaardigd op dit moment deze uitingen te doen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind dat gerechtvaardigd in het licht van de woorden die steeds gebruikt worden van 'mogelijk'. Als iets mogelijk is, dan vind ik ook dat je het moet kunnen vaststellen of uitsluitend. Dat kun je alleen doen als je daarbij mensen aanwezig hebt, die dat voor ons kunnen doen. Dat kan een OM zijn. Daarom vind ik het belangrijk dat hier gewoon publiekelijk wel te kunnen noemen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! U heeft het gehad over het boekenonderzoek van de ODRU. Over welke perioden is dat gegaan? Is dat vanaf 1999 of hoe zit dat?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, de administratie is vanaf 2007 verplicht. Daaruit blijkt dat de administratie is bijgehouden. Het klopt dat het soms lijkt alsof er een verschil is. Het gaat hier nu echter te ver om dit in detail met u te delen. Ik wil dat heel graag doen via een memo en daarin inzicht geven hoe het precies in elkaar steekt. De ODRU heeft gekeken naar de

boeken, dat zij die controle ook steeds heeft uitgevoerd en tot de conclusie is gekomen dat er geen verschil zit in de PER die binnengekomen is in kilogrammanen en die er uiteindelijk weer is uitgegaan. Wat dat betreft kun je dus niet een op een concluderen dat er hele kilo's verdwenen zijn in die periode.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Afgelopen maandag kwam al aan de orde dat het belangrijk is of wel of niet die boekhouding van Van Boord klopte. Is het nu zo dat u over de informatie die u net geeft, al beschikte of is het nieuwe informatie en wanneer heeft u die informatie dan zelf gekregen? Ik vind het wel heel relevante informatie.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan ik mij volledig voorstellen, want het geeft natuurlijk een hele discussie hier in de Staten. Nee, ik heb deze informatie gekregen op het moment dat ik kennis kreeg van het rapport van BK dat gemaakt is op basis van het WOB-verzoek van de heer Smit, waarin die gegevens waren gegeven vanuit de RUD. Toen ben ik dat voor mijzelf eens nagegaan en dat heb ik ambtelijk uitgezet om dat te verifiëren met de ODRU, want die gaat tenslotte over die boekenadministratie en die moet dat kunnen verifiëren of controleren. Dat is recent gebeurd en ik heb vanochtend terugkoppeling gekregen vanuit de ODRU dat hij van mening is dat de boekenadministratie wel klopt en dat er geen sprake kan zijn van honderden kilo's PER die verdwenen is.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat triggert mij dan. Dan krijg je als overheid, ODRU, RUD, provincie, gemeente of wat dan ook, een WOB-verzoek. Ook hier in dit huis zitten wij niet altijd te springen om een WOB-verzoek;. Dan denk je: "Potdikke, daar heb je ze weer." Ongetwijfeld gaat dat bij het RUD ook zo. Als je een vraag krijgt van mensen die al maanden bezig zijn met dit onderwerp en die vragen via een WOB-verzoek inzicht in die boekhouding, kunt u mij dan uitleggen waarom het RUD niet zegt: "Joh, dat is ook wat, je bent op het verkeerde adres, wij gaan je eens even doorsturen." Is daar een dergelijk signaal van teruggekomen? Nu krijg je dus dat BK denkt: "Hé, nu weten wij waar het zit." Misschien is het wel, hoor, ik ben niet op de hoogte. Ik ken het hele WOB-verzoek niet, al heb ik de uitslag wel een beetje gezien. Is dat niet precies waar het wel eens misgaat bij de overheid, namelijk dat zij de insteek heeft tot die en die informatie te komen en dat de overheid dan zegt dat je bij de bureaus moet zijn; dat gaan wij niet vertellen, daar komt u zelf maar achter."

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik herken die insteek niet. Het WOB-verzoek was gericht aan de provincie. Wij hebben geprobeerd alle informatie die tot onze beschikking was te delen. Ik zou wederkerig kunnen stellen dat wij van BK, dat een deskundig bureau is, mochten verwachten dat het op basis van de gegevens van de RUD kon zeggen: "Hé, volgens ons is dit niet compleet. Moeten wij niet ook bij de ODRU zijn, want die gaat tenslotte over de boekenadministratie bij het bedrijf en niet de RUD?" Wat hier nog steeds gebeurt in dit dossier – dat merkte ik ook bij de laatste keer dat wij hierover spraken in de commissie – is dat de rollen en de bevoegdheden nog wel eens door elkaar worden gehaald: de bevoegdheid van de gemeente c.q. de ODRU ten opzichte van het bedrijf an sich en de bedrijfsvoering daarbinnen en aan de andere kant de rol van de provincie, die bestaat uit het toezicht houden op de bodemsanering daarvan.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dan nog denk ik dat, op het moment dat je weet dat achter een WOB-verzoek die en die vraag zit, het heel adequaat zou zijn en heel erg klantgericht en klantvriendelijk dat je een stapje verder helpt en zegt: deze informatie kunt u niet bij ons krijgen, ik verwijs u daarvoor daar of daar heen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat zou kunnen. Het is niet gebeurd. Helaas. Ik kan er niks aan veranderen op dit moment.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Daar moet ik even bij aansluiten. Ik heb in de eerste termijn de vraag gesteld: waarom denkt de gedeputeerde dat het nodig is dat mensen onder deze omstandigheden met WOB-verzoeken aan de bak moeten? Dat vind ik moeilijk te begrijpen.

Inderdaad, ook op basis van de opmerkingen van mevrouw Doornenbal: kunt u dat nog even proberen helder uiteen te zetten voor mij?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet aan mij te bepalen of je wel of niet een WOB-verzoek wilt doen. Wij hebben niet gepoogd enige informatie achter te houden. Ik denk dat het WOB-verzoek met name is ingegeven vanuit het feit dat de bewoners nog een rechtszaak dan wel een aansprakelijkheidsclaim hebben liggen ten opzichte van de provincie en de gemeente en dat zij over zoveel mogelijk gegevens wilden beschikken om die eventueel in de toekomst gestand te kunnen laten zijn. Dan snap ik best dat je daarvoor een WOB-verzoek indient.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik begrijp, is dat er op geen enkele wijze door bewoners eerst gewoon gevraagd is om informatie, dat die geweigerd is om wat voor reden dan ook en dat men daarna een WOB-verzoek heeft ingediend. Van de gedeputeerde begrijp ik dat men direct naar het WOB-middel heeft gegrepen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Voorzover mij bekend is, is er steeds een goed contact geweest vanuit de organisatie met de bewoners over vragen die zij hadden en dingen die zij wilden weten. Er is echt geen belemmering geweest om dat met mensen te delen. Alleen, er is wel een formeel WOB-verzoek ingediend. Ik snap dat ook wel, want dat komt natuurlijk ook voort uit de aansprakelijkheidstelling; je wilt je ook juridisch gaan wapenen en daarvoor heb je al die informatie nodig. Dus ik vind het niet zo erg vreemd.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat de gedeputeerde niet verbaasd is over dat WOB-verzoek. Ik ook niet. De kern van de zaak is echter of er op enigerlei wijze een gewoon verzoek is ingediend door de mensen, door hen zelf dan wel via hun advocaat, om informatie en dat die niet gegeven is, omdat men doorgaans niet in eerste instantie naar het middel van de WOB grijpt, maar gewoon vraagt.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik keek heel even naar de ambtelijke ondersteuning, want soms weet je niet alles als gedeputeerde. Naar ons bekend is geworden, is er geen directe vraag naar al deze stukken geweest en is er gewoon een WOB-verzoek ingediend.

De VOORZITTER: De gedeputeerde vervolgt zijn betoog.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kijk of ik de draad weer kan oppakken. Ik ga toch maar even de partijen langs, want ik denk dat dat het gemakkelijkst is om enigszins in het verhaal te blijven.

De VVD had een vraag over de 91 andere locaties die er waren. Al die locaties zijn gescreend en daarbij zijn 20 humane spoedlocaties zichtbaar, waarvan zes nu aangepakt worden via extra aandacht daarvoor – de RUD is daarvoor verantwoordelijk – en één daarvan wordt op dit moment reeds gesaneerd. Daaruit kunt u concluderen dat 71 van die locaties wel spoedlocaties zijn, maar niet met een humaan risico.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat klinkt geweldig. Ik wil wel nader weten wat dat screenen dan betekent, omdat het hier gaat om de vraag: kun je hier in je woonkamer zitten zonder dat je met dit weer de ramen moet opengooien op die locatie? Is dat echt onderzocht? Kun je rustig ervan uitgaan dat als je op de bank zit en tv kijkt in, noem maar wat, Wijk bij Duurstede of een andere locatie waar een Van Boordt is gehuisvest, je rustig de ramen dicht kunt doen, de kachel aan en veilig bent?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Om het even helder te maken: het zijn niet allemaal locaties in een bewoonde omgeving. Het kunnen ook locaties gewoon midden in een landschap zijn en dergelijke. U kunt daar wat mij betreft met uw rookstoel gaan zitten en gezellig een krantje lezen. Dus dat hoeft echt geen probleem te zijn. Waar het om gaat is dat deze locaties bij ons op de lijst staan en continu in behandeling zijn. Daaruit zijn 20 locaties als humaan aangewezen,

omdat die zich bevinden in bewoond gebied. Dat zorgt ervoor dat je daar met die aanpak verder wilt. Dat is het verschil, denk ik. Die 71 andere locaties zijn weliswaar spoed, maar dat betekent niet dat daar per direct al gesaneerd zou moeten worden.

De PvdA heeft ook een aantal opmerkingen gemaakt over drinkwater, ecologie en de bezorgdheid daarover. Ik kan melden dat de ecologie als zodanig niet is aangetast. Het gaat er alleen om dat er een pluim is ontstaan in een dieper gelegen laag. Dat heeft u kunnen zien afgelopen maandag bij de technische behandeling daarvan. Het drinkwater is op een gegeven moment vervuild is geraakt doordat de aansluitingen van de drinkwaterleiding naar de huizen doordrongen werden door PER. Die zijn per direct vervangen – ook de man van mevrouw Doornenbal heeft daar zijn werkzaamheden voor verricht – maar het betekent niet dat de totale drinkwatervoorziening an sich, de winning daarvan, in gevaar is op dit moment. Dus daarover hoeft u geen zorgen te hebben.

U heeft helemaal gelijk als u zegt dat de eerste zorg bij de bewoners dient te liggen. Dat onderschrijf ik volledig.

Ten aanzien van 'de vervuiler betaalt': dat is ook een reden dat wij op deze manier hiermee aan de slag zijn gegaan. Het is natuurlijk zo dat de organisatie Bosatex is opgericht om ervoor te zorgen dat dat daadwerkelijk op die manier gaat gebeuren. Daarom heeft de vervuiler dat contract met Bosatex gesloten.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben benieuwd hoe u zo zeker kunt zeggen dat er ecologisch niets is aangetast. Eerst was de boodschap: het is niet verder gekomen dan het gemeentehuis Doorn. Vervolgens blijkt nu dat het in de vijver bij Huis Doorn zit. Een verontreinigde vijver lijkt mij niet zo gezond voor de ecologie. Ik word er in elk geval niet gerust van. U klinkt mij nu iets te veel van: "Oh, het is allemaal goed, u hoeft geen zorgen te hebben." Ik denk dat een gezonde zorg ook bij de provincie aanwezig moeten zijn, omdat dingen wel zodanig verontreinigd zijn dat het kwaad kan.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Hier staat geen lichtzinnige gedeputeerde die denkt dat het wel zal loslopen. Dat is absoluut niet het geval. Wij hebben hier namelijk echt te maken met een fikse bodemverontreiniging. Alleen is hierdoor niet het ecologische systeem als zodanig is aangetast. Dat is gebleken. Het is terecht dat u zegt dat het heel ernstig is dat het tot de vijver van Doorn is gekomen, maar daar is een reden voor, aangezien Doorn op palen is gebouwd en daar gepompt wordt, waardoor het grondwater omhoog komt. Op die manier neemt de vijver de pluim, die dieper zit, mee omhoog en laat die dan in de bodem van de vijver landen. Op dit moment, zoals het zich daar nu met die concentratie bevindt, leidt dat niet tot verhoogde risico's als zodanig. Het is dus niet zo dat wij het niet serieus nemen en dat wij het niet blijven bekijken, maar het leidt er niet toe dat je moet zeggen dat hier net zo'n situatie aan de hand is als in de Acacialaan. Dat bedoel ik ermee te zeggen.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Toch nog even preciezer. Voor de Acacialaan was er volgens mij niet zozeer sprake van een ecologisch risico. Wat ik hiermee wil zeggen, is wat het nu precies doet, ook al zijn het lage concentraties, met de ecologie ter plaatse. Ik geloof graag dat er helemaal geen risico's zijn, maar ik zou het graag iets meer onderbouwd zien dan alleen met de woorden 'die zijn er helemaal niet'. Wij weten er hier met zijn allen te weinig van af, denk ik, dus wij moeten u op uw woord geloven. Ja, omdat er steeds nieuwe informatie komt, ook voor u zichtbaar, ben ik wat dat betreft nog niet helemaal gerust.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In dit geval zal er steeds nog nieuwe informatie blijven komen, omdat er nog steeds nader onderzoek plaatsvindt. Dus dat hoeft geen verbazing te wekken. Ik denk wel dat het belangrijk is ons te realiseren dat de PER-vervuiling vanuit de substantie tot verdamping leidt; dus tot vervluchtiging. Dat betekent ook dat de concentraties, hoe verder weg van de bron, dunner worden en daarmee ook minder zwaar in de bodem zullen zitten. Dat betekent niet dat het er niet zal zitten, maar op termijn zal het verdwijnen. Aan de andere kant, zoals u heeft kunnen lezen in de aanpak die beschreven wordt over hoe je dit gaat saneren, ben je wel

tientallen jaren verder om het überhaupt te kunnen vasthouden en het op die manier te kunnen doorspoelen en het als het ware te saneren. Dus dat is absoluut waar.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Even nog over het ecologisch systeem. In 1999 – ik loop natuurlijk het risico dat u het geheel als een soort disclaimer gaat kwalificeren – was er een rapport waarin stond dat het grondwater zeer sterk verontreinigd was. Er moesten saneringsmaatregelen plaatsvinden om ook – niet alleen de volksgezondheid – de negatieve effecten op het milieu tegen te gaan en op te heffen. Ik sluit mij aan bij de fractie van de PvdA, die zegt dat u hier wel heel snel, als een olifant door de porseleinkast, gaat.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geen vraag gehoord. Dan kijk ik naar de vragen van het CDA. Het CDA heeft een behoorlijk aantal vragen gesteld.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik geloof dat de vragen van de VVD nog niet allemaal beantwoord zijn. Dat gaat over het stukje dat het mijn ervaring is dat de informatie van de bewoners erg nuttig was. Mijn vraag was of het mogelijk is het informatie-inwinnen – dus niet alleen het zenden van informatie naar bewoners – bij bewoners op te nemen in de procedures in dit soort zaken. Verder was de vraag of het college mogelijkheden ziet om het kritisch toezicht te versterken. Als laatste: moet het Rijk, dat geloof ik comparant is van Bosatex in deze zaak, niet op de hoogte gesteld worden van wat zich hier heeft afgespeeld?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik met de laatste vraag beginnen. Misschien is dat goed, want ik denk dat anderen hierover ook hebben gevraagd hoe je hiermee omgaat richting het Rijk als medeondertekenaar van dat convenant met Bosatex? Wij zijn op dit moment bezig met een nieuw bodemconvenant, zoals dat heet. Daarin worden alle bevoegdheden en taken van de diverse overheden opnieuw opgenomen. Dat is een traject dat wij dit jaar lopen en dat nog tot volgend jaar voortloopt, omdat eind 2015 het huidige bodemconvenant afloopt. Het is dus tijd om met elkaar afspraken te maken over hoeveel middelen wij beschikbaar hebben voor de komende periode tot 2020, eventueel met een doorkijk voor de periode daarna, en of dat voldoende is om de opgaven die nog reesteren te kunnen uitvoeren. Daarover hebben wij in het IPO al uitgebreid gesproken. Daarover is een advies opgesteld. Daarop heb ik in aanvulling, juist vanwege de zaak in Doorn, een brief opgesteld aan de staatssecretaris om bij haar aandacht te vragen dat als je het bodemconvenant op die manier gaat voortzetten, je dan ook absoluut het bedrijfsleven moet committeren aan dat convenant. Het geval dat zich op dit moment voordoet, is dat het bedrijfsleven in de vorm van het VNO-NCW niet van plan is mede te ondertekenen. Dat baart mij enorm zorgen, want het zou kunnen betekenen dat organisaties à la Bosatex niet gevonden worden in een dergelijk convenant en dus op die manier ook niet aanspreekbaar kunnen worden gesteld voor datgene waarvoor zij eigenlijk in het leven zijn geroepen als organisatie. Dat zou ik buitengewoon slecht vinden. Vandaar dat ik dat, met de situatie in Doorn als voorbeeld, heb aangehaald om er bij de staatssecretaris op aan te dringen dat zij wel meetekenen en dus ook hun verantwoordelijkheid in dezen blijven nemen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat was die vraag. In plaats van alleen het zenden van informatie, zit het inwinnen van informatie bij bewoners blijkbaar nu niet in de standaardprotocollen. Het lijkt mij verstandig dit op te nemen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Bedoelt u dat er bij saneringsplannen sowieso contact wordt opgenomen met omwonenden om te vragen informatie te leveren ten aanzien van? In welke vorm ziet u dat?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat zie ik inderdaad in zo'n vorm voor mij. Het viel mij op dat toen ik die mensen vroeg wat er was gebeurd, je foto's ziet van de omstandigheden, dat er gedragingen genoemd worden, dat er geurtjes geroken worden. Aan de hand daarvan lijkt het mij voor een ODRU of RUD – de overheid als geheel – prettig om dat mee te nemen om het onderzoek aan te scherpen. Dat geldt ook bij mijn tweede punt: het kritisch toezicht versterken. Ik weet natuurlijk

niet of u daartoe mogelijkheden ziet, maar ik wil er wel op aandringen dat dat kritisch toezicht versterkt wordt om een geval als Doorn beter te laten verlopen dan het verlopen is.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De communicatie met omwonenden op twee manieren: ik denk dat dat heel belangrijk is en dat het in licht van saneringen die plaatsvinden sowieso zou moeten gebeuren. Ik denk dat dit een opmerking is die meegenomen zou moeten worden naar bijvoorbeeld organisaties als Bosatex; dus dat zij zich verwittigen dat als zij dit soort zaken doen, zij actief moeten communiceren, maar ook informatie moeten ophalen bij direct omwonenden. Als de RUD een toetsing uitvoert van saneringsplannen heeft hij altijd de mogelijkheid om zienswijzen te vragen van omwonenden en die te laten meewegen in de manier waarop een saneringsplan wordt uitgevoerd. Dat biedt vanuit dat licht perspectief om de betrokkenheid van omwonenden te borgen.

Dan het versterkt toezicht. Ik heb op dit moment het beeld dat Doorn wel tot een 'wake-up call' heeft geleid, ook in de organisatie, dat je er, zeker bij dit soort situaties waarbij je eigenlijk zelf niet aan de lat staat om de sanering uit te voeren – dat zijn saneringen die vanuit de branche worden verzorgd – dichter op gaat zitten en strikter gaat kijken. Ik zeg er wel bij dat het van de situatie afhangt. Het kan natuurlijk best zijn dat er locaties zijn waar geen sprake is van spoed en waarover je niet elke week hoeft te bellen om te vragen hoe het er mee zit. Ik kan mij echter heel goed voorstellen dat je op basis van de lijsten en de overzichten die je hebt er het fijne van wilt weten. In deze situatie is dat uiteindelijk wel gebeurd en hebben wij die informatie kunnen krijgen om in te kunnen grijpen en Bosatex bij de les te krijgen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Zojuist is al aangegeven dat er 20 plekken gescreend zijn, waar zich problemen voordoen. Kunnen wij erop rekenen dat de zojuist geschetste werkwijze door het college op die 20 plekken zal worden uitgevoerd?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat kan, want ik heb al aangegeven dat er bij zes plekken al extra aandacht is om daar die sanering tot stand te brengen. Dus dat is correct, als u dat zo veronderstelt.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vervolgvraag op uw opmerking over de brief aan de staatssecretaris. U gaat daarin in op het vervolgtraject van de nieuwe overeenkomst. Nu is er statenbreed de vraag hoe dat dan zit met Bosatex, hoe het zit met die overeenkomst die is getekend. Gaat u in uw brief ook daarop in of gaat u dat op een andere manier met haar bespreken of gaat u er helemaal niks mee doen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het voorbeeld van Doorn is voor mij de kapstok om te zeggen dat je op deze manier het bedrijfsleven echt niet kunt ontslaan van betrokkenheid bij zo'n nieuw bodemconvenant. Ik geef in die brief feitelijk twee dingen aan:

1. Wij zijn bezig met een nieuw bodemconvenant en daarin zijn alle koepels betrokken, maar daarin moet ook het bedrijfsleven zijn verantwoordelijkheid nemen.
2. Wij zijn nu tegen een situatie aangelopen die illustreert dat het op afstand organiseren van saneringen risico's met zich meebrengt en dat dit er niet toe mag leiden dat dit nog vergroot wordt doordat je zegt dat het bedrijfsleven niet verder hoeft te participeren in zo'n bodemconvenant. Daarvoor vraag ik specifiek aandacht bij de staatssecretaris.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! U vraagt er aandacht voor. Wat vraagt u specifiek: aandacht, of de zweep erover bij Bosatex? Dat vraag je niet makkelijk aan een staatssecretaris wellicht, maar hoe zit dat?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het antwoord van de staatssecretaris waarschijnlijk zal zijn: er zijn afspraken, er zijn bevoegdheden in dit geval en die moeten uitgevoerd worden als zodanig. Dus zij zal het sneller bij de bevoegde gezagen terugleggen om daarin op te treden. Wat voor mij echter belangrijk is om aan te geven, is het volgende. Het is interessant geweest dat deze ontwikkeling er is geweest en dat daarover door het Rijk is gezegd dat het

dat wil organiseren met 'de vervuiler betaalt' en dit dus door de branche wil laten doen. Doorn is echter een voorbeeld dat ertoe heeft geleid dat dit soort situaties ontstaan. Je kunt je afvragen of je dat op deze manier zou willen. Ik vraag aan de staatssecretaris of zij nog andere situaties in den lande weet waarin dit heeft gespeeld en wat dat bijvoorbeeld betekent voor een organisatie als Bosatex en hoe je daarmee om dient te gaan.

Er is ook gevraagd hoe je aankijkt tegen een organisatie als Bosatex? Ik heb geprobeerd via het IPO daarover enig licht te krijgen hoe dat in andere provincies gaat. Het beeld daarvan is gemengd: in de ene provincie zijn er eigenlijk geen klachten en heeft men het gevoel dat het buitengewoon soepel en prima verloopt en van andere provincies krijg ik soms signalen dat het soms veel trekken, slepen en leuren is om informatie en om dingen voor elkaar te krijgen. Dat geeft wel aan dat het kan verschillen per locatie en op welke manier Bosatex met bepaalde zaken omgaat. Ik heb het gevoel dat ik de VVD hiermee nu wel bediend heb.

Dan ga ik naar het CDA. Ten eerste werd mij gevraagd hoe Gedeputeerde Staten de geschiedenis beoordelen. Mijn oordeel is dat ik vind dat het buitengewoon spijtig is dat deze situatie in Doorn is ontstaan. Ik had het liefst gezien dat de periode tussen de oprichting van Bosatex en de feitelijke constatering van het humane risico, nihil was geweest en dat op die manier dus veel sneller geacteerd had kunnen worden om ervoor te zorgen dat er gesaneerd zou kunnen worden. Aan de andere kant had ik ook veel liever gehad dat er überhaupt geen humaan risico was ontstaan. Daar zit precies de bottleneck in dit hele dossier: waarom en wanneer is dat humane risico ontstaan? Daarop hebben wij tot op heden nog steeds niet de vinger kunnen leggen. Dat maakt het juist zo ingewikkeld aan deze situatie. Als je kijkt naar de omstandigheden waar het is en de geschiedenis die wij kennen bij dit soort vervuilingen bij chemische wasserijen, dan lag het niet in de lijn der verwachting dat deze situatie op deze manier zou ontstaan. Dat leidt er dan toe dat je geconfronteerd wordt met deze situatie. Ik ben ervan overtuigd dat wij op het moment dat wij bekend werden met het humane risico zoals dat ontstond, geacteerd hebben en er gelijk voor gezorgd hebben dat die beschikking van ernst en spoed is afgegeven.

De volgende vraag van mevrouw Doornenbal is of Gedeputeerde Staten vinden dat er strikt genomen niks fout is gegaan. Dat kun je natuurlijk niet met nee beantwoorden. Natuurlijk zijn er dingen fout gegaan, want anders was het niet tot deze situatie gekomen. Achteraf gezien kun je altijd zeggen: hadden wij maar eerder ingegrepen, hadden wij maar eerder toch ingegrepen richting Bosatex, dan was het misschien niet ontstaan. Het probleem is alleen het moment waarop deze situatie van humaan risico is ontstaan. Dat is in 2014 tot ons gekomen en wij konden feitelijk pas op dat moment acteren. Daarvoor stond dat niet zo helder op het netvlies.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dan kom ik terug op het convenant. Daarin staat natuurlijk ook dat u de vinger aan de pols had moeten houden. Dat heeft u niet gedaan. U heeft alleen maar gewacht totdat drie jaar later Bosatex uit het ei kroop en vervolgens een keer wat ging doen. Vervolgens komt dat pas in 2014 bij u. U zegt: wij hadden misschien wat eerder kunnen doen. Natuurlijk had u wat kunnen doen. U had zich bijvoorbeeld een beetje aan de regels kunnen houden en aan de regels van het convenant en kunnen lezen dat u als bevoegd gezag die mensen achter de broek moet zitten. Dat heeft u niet gedaan.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat de heer Dercksen veronderstelt is dat er feitelijk op het moment dat de rijksoverheid met Netex in gesprek was, een stichting Bosatex bestond. Dat was niet zo. Die organisatie bestond op dat moment nog niet, maar is pas later ontstaan als stichting en heeft pas later geld gekregen om die saneringen te kunnen uitvoeren. Dat betekent ook dat je op dat moment feitelijk met die stichting pas in zee kon gaan om ervoor te zorgen dat In die tijd daarvoor is de bodemverontreiniging altijd op de lijst van onze spoedlocaties blijven staan. Daarover is geen verschil van mening, denk ik.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De mensen hebben er uiteindelijk niet zo gek veel aan gehad dat er een lijst was met spoedlocaties. U zegt dat Bosatex er toen nog niet was. In het convenant – of je nu Bosatex moet bellen of de club die daaraan voorafging – staat dat u aan de gang

moet en moet zorgen dat er een nulmeting is. Die nulmeting was er in 1999 al; dat was al een alarmerend rapport. De provincie heeft echter niets gedaan. In de vorige debatten heeft u wat ruimer toegegeven dat er zo links en rechts wat eerder kon worden geacteerd. Op welke vlakken gold dat dan nog meer?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De afweging in die periode is gemaakt om te wachten tot de stichting Bosatex tot stand was gekomen, omdat wij vonden dat het terecht was dat zij als organisatie vanuit de branche met die middelen de sanering zou uitvoeren. Dat is terecht, want anders zou de sanering door de overheid moeten worden uitgevoerd, waar wij juist bezig waren om dat branchegericht te organiseren. Dat is de afweging die toen is gemaakt. Die is ook gemaakt in het licht niet direct het Wbb-instrument in te zetten, maar gelegenheid te geven dat zij zich organiseren om het op die manier te doen. Daarnaast, zoals ik al heb aangegeven, is de bodemverontreiniging zoals die er was – er waren er vele in die soorten en maten – altijd in beeld gebleven van de provincie en niet achter de horizon verdwenen. Het lag echter wel in de lijn dat de sanering daarvan opgepakt zou worden door de op te richten stichting Bosatex.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Er lagen vele onderzoeken in vele soorten en maten. Hoeveel onderzoeken waren er op het bureau van de provincie, waarin stond dat de norm 1800 keer was overschreden?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er is met de heer Van Boordt, zoals u weet, een convenant afgesloten, waarin hij de mogelijkheid zou krijgen ... – ik wil graag een antwoord geven. U zit van die gebaren te maken, van –

Het gaat erom dat het rapport van TNO niet een volwaardig rapport was dat kon dienen voor een volledig saneringsplan, dat heb ik al gezegd. Dat heeft ertoe geleid dat wij met de heer Van Boordt hebben afgesproken dat wij hem zouden helpen, financieel met een subsidie, om nadere onderzoeken te kunnen uitvoeren om tot een daadwerkelijke sanering te kunnen komen. Dat was noodzakelijk. Dat hebben wij met elkaar vastgesteld en het is op die manier afgesproken. Dat is de route die op dat moment is gelopen. In 2004 – helpt u mij als dat niet klopt – is dat met elkaar vastgesteld en is er een bedrag betaald. Voor een deel is daarvan het TNO-rapport betaald en toen zou de heer Van Boordt doorgaan met verder onderzoek. Daar tussendoor is de ontwikkeling gekomen van de oprichting van Bosatex. Toen heeft de provincie gezegd dat als die stichting eraan komt, het verstandiger is dat door die stichting te laten uitvoeren, want die wordt daarvoor speciaal in het leven geroepen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! En dan nu het antwoord op mijn vraag: hoeveel rapporten had de provincie liggen, waarin stond dat de norm 1800 keer was overschreden?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het rapport van TNO was op dat moment het enige rapport dat beschikbaar was bij de provincie en waarbij nader onderzoek nodig was. Dat rapport, dat heeft u kunnen zien in het feitenrelaas, is in 2002 aan de provincie toegezonden en tot onze beschikking gesteld. In 1999 is er een bijeenkomst geweest in hotel Mitland, waar op basis van nationaal beleid is gevraagd of wij contact wilden opnemen met de diverse stomerijen en chemische reinigingsbedrijven in de provincie om te inventariseren in hoeverre er bij de diverse plekken sprake kan zijn van bodemverontreiniging. Op dat moment zijn de diverse eigenaren begonnen met het uitvoeren van onderzoeken. Een van die onderzoeken is van TNO geweest, gevraagd door de heer Van Boordt. Daarvan hebben wij gezegd dat als je dan werkelijk richting een sanering gaat, je daar meer voor moet doen. Dat is in 2002 pas aan de orde geweest.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Concluderend: eerst zegt u vijf minuten geleden: dat rapport van TNO was er een van de vele die er lagen, dus wij hebben er niet zo erg op gelet. Nu zegt u dat er maar één rapport bij ons op het bureau lag. Dat is wat er net verteld is.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan heeft u mij niet goed begrepen. Ik heb u gezegd dat er verschillende bodemverontreinigingszaken op het bureau lagen. Er waren er meerdere. Ik geloof dat u heeft kunnen zien dat het er rond de 33.000 waren. Er moest geschift

worden. Het rapport van TNO, dat was uitgevoerd voor de heer Van Boordt, was een rapport in voorbereiding op een sanering die hij zou moeten uitvoeren. Dat rapport, en ik val in herhaling, is in 2002 met de provincie gedeeld en daarop hebben wij gezegd dat er nader onderzoek nodig was, want op die manier kun je pas je saneringsplan maken.

Ik ga toch proberen nog wat vragen te beantwoorden van het CDA. Gevraagd is hoe Gedeputeerde Staten het toezicht op de bedrijfsvoering door de Milieudienst beoordelen. Ik heb op dit moment geen reden om te beoordelen dat die niet goed is geweest. De ODRU en de voorgangers van de milieudienst hebben hun werk gedaan zoals zij dat moesten doen. Het toezicht op de bedrijfsvoering is een zaak van de gemeente; zij is bevoegd gezag, zoals ik net ook duidelijk heb gemaakt. Ik heb niet begrepen dat er door de gemeente kritiek is geweest op de wijze waarop de ODRU of haar voorganger dat heeft uitgevoerd.

De volgende vraag betreft de werkwijze van Bosatex. Ik denk dat ik daarop in eerdere instantie antwoord heb gegeven.

Dan vraagt u ook nog of Gedeputeerde Staten vinden dat de ODRU en de gemeente Utrechtse Heuvelrug het goed hebben gedaan. Ik heb geen reden om aan te nemen dat de ODRU of de gemeente Utrechtse Heuvelrug dingen fout hebben gedaan. Laat ik het omdraaien: ik heb daarvoor geen bewijzen gezien en ik heb geen indicatie gekregen dat zij op de een of andere manier zaken hebben laten lopen in de rol en de bevoegdheid die zij hebben ten opzichte van het bedrijf.

Dan uw vraag of toezichthouders afhankelijk zijn van gegevens van saneerders? Ja, voor een deel is dat zo. Zij zijn afhankelijk van onderzoeken die uitgevoerd worden door bijvoorbeeld Bioclear, zoals wij dat hebben gezien in deze casus. Die worden dan door een RUD getoetst in hoeverre zij voldoen en of zij ook van voldoende kwaliteit zijn. Daarvoor is een RUD ingesteld en daarvoor is die deskundigheid aanwezig om dat op die manier te kunnen doen.

Dan de vraag hoe het precies zit met het vermoeden over een recente lozing en de vragen daarbij of het riool eigenlijk wel is bekeken en of er ook is gekeken naar de zinkput en dergelijke. Daarvan kan ik zeggen dat het riool met een camera is geïnspecteerd. Daarnaast is ook de zinkput bekeken. Bij de zinkput bestaan er twijfels in hoeverre die niet nog met een laag te maken heeft die als oorzaak aangewezen zou kunnen worden. Wij kunnen pas feitelijk vaststellen hoe en waarom die verhoogde waarden op deze wijze ontstaan op het moment dat wij beginnen met de eerste fase van de sanering, want dan kun je daadwerkelijk de grond ingaan en kijken waar precies de stoffen zitten en hoe zich die op het perceel en op het aangrenzende perceel kunnen verspreiden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn een heleboel riolen ter plaatse. Welk riool heeft u geïnspecteerd?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Een riool bij de firma Van Boordt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! "Bij de firma Van Boordt": is dat het riool dat is aangesloten op het schrobputje, is dat het riool dat uitkomt op de steeg, maar die verder loopt onder het huis van Acacialaan 5, om er maar twee te noemen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik geef daar in tweede termijn antwoord op. Ik weet het nu niet; ik moet dat ambtelijk navragen.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn al een heel eind onderweg. Er waren heel veel vragen, dus ik ben wel blij dat er hier en daar adequaat antwoord gegeven wordt. Ik wil twee vragen stellen. Op enig moment zijn er heel hoge waarden geconstateerd en erkend. Nu zegt u dat de mooiste manier om de oorzaak van die hoge waarden te onderzoeken straks aan bod komt als wij gaan saneren. Nu zijn er heel veel bedrijven die onder toezicht staan of onder versterkt toezicht of wat dan ook, omdat zij wel eens dingen doen die niet mogen. In mijn beleving is het dan niet zo dat die direct gesaneerd moeten worden om te bewijzen wat er precies aan de hand is geweest, omdat er ook andere manieren zijn om aan te tonen waar die hoge waarden wellicht vandaan komen.

Simpelweg: waar heb je dingen gemeten? Dan kun je redelijk sporen dat ongeveer daar en daar gezocht moet worden zonder dat je de heleboel op zijn kop hoeft te zetten. Wat mij heel erg al weken

bezighoudt, is dat er niet verder is doorgegraven: daar zijn de waarden te hoog, dat spoor kunnen wij ongeveer trekken, dan is daar nu die actie nodig; zonder dat wij tot een totale sanering moeten overgaan, kunnen wij toch zeggen waar waarschijnlijk de oorzaak zit. Het gevolg zal waarschijnlijk zijn dat die machine stilgezet moet worden of daar iets anders moet gebeuren. Is een dergelijke actie gebeurd?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het probleem is dat de vermoedelijke oorzaak – ik zeg: vermoedelijke oorzaak; dat is echt speculatief. Het wordt wel door Bosatex aangegeven dat het in een zinkput zit. Dan zou ik zeggen dat wij ook zo'n voorbeeld in Noord-Holland bij de hand gehad, waar dat ook de oorzaak zou kunnen zijn. Het is echt nog speculatief en wij moeten het echt onderzoeken. Het probleem is dat wij op dit moment niet kunnen graven. Het idee was om in de steeg tussen de beide woningen graafwerkzaamheden uit te voeren om te kijken wat daar precies aan de hand is, bijvoorbeeld de staat van riolen en dat soort zaken die eromheen zitten. Dat kan op dit moment niet, omdat je dan ook funderingen zou kunnen aanpassen. Daarom is besloten dat op dit moment nog niet te doen, ook in het licht van het traject dat wij nog hebben lopen met de bewoners op de Acacialaan en om ervoor te zorgen dat wij geen onherroepelijke schade aanrichten aan een woning wanneer daar nog gesprekken over zijn om die aan te kopen. Daarom hebben wij daarmee gewacht. Wat ik nu heb begrepen, ook vanuit de RUD en hoe daar met saneringen wordt omgegaan, is dat je in zo'n eerste fase al een heel goed beeld kunt krijgen hoe het precies met die vervuiling zit en je daaruit kunt afleiden in hoeverre er wel of niet recent vervuiling is geweest. Ik houd daarbij een grote slag om de arm, want het kan ook best zijn, zoals ook wel naar voren is gekomen, dat er sprake is van een residu of zijn er oude PER-bronnen geweest die uiteindelijk weer om de een of andere reden naar boven zijn gekomen? Daarover is ook gespeculeerd. Het is allemaal speculatie. Je kunt er feitelijk op dit moment nog geen antwoord op geven, voordat je begint met het onderzoek dat in die eerste fase van de sanering kan plaatsvinden.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In uw beantwoording ging u door over hoe je Bosatex beoordeelt en of wij daarbij afhankelijk zijn van een aantal zaken? Er is bij Bosatex op dit moment toch wel de gedachte: "Ik word nu min of meer onder verscherpt toezicht gesteld, want er is nu zoveel aandacht." Dat hoop ik eigenlijk maar, want misschien is dat wel helemaal niet zo. Misschien is het wel te doen gebruikelijk en doen nu gewoon de RUD en de ODRU het werk. Of heeft Bosatex inmiddels beseft dat hier de politiek zich warmloopt?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan u in dat opzicht helpen. Er wordt binnenkort een gesprek gepland met de directeur van Bosatex. Daarmee wordt ook duidelijk gemaakt dat dit een zaak is die ernstig is en dat daarover nog even doorgepraat moet worden.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Even doorgaand op de vragen die zojuist werden gesteld en wat u zelf gezegd heeft over de eerste fase van de sanering. Wij hebben een motie van de PVV, waarin wordt gevraagd om aanvullend onafhankelijk bodemonderzoek. Op zich klinkt dat heel logisch, maar ik hoor u nu zeggen dat je die informatie wellicht ook krijgt op het moment dat je daar begint. Dan is het dus dubbelop. Kunt u daar al iets over zeggen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, het is feitelijk dubbelop, omdat je natuurlijk met een sanering en het toezicht dat je daarbij uitvoert al inzicht krijgt in wat daar aan de hand is. Wij hebben net de discussie gehad over het toezicht van de RUD en de betrokkenheid van het OM en BK, dat vanuit zijn rol als second opinion meekijkt hoe het saneringsplan eruit gaat zien en in hoeverre het voldoet. Het zou dus feitelijk betekenen dat je het werk dat uitgevoerd moet worden, nog een keer extra gaat financieren vanuit de provincie Utrecht. Ik vind dat niet een handige manier van werken. Ik ben er meer voor om dan aanwezig te zijn en te zien hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd en daarbij te kunnen concluderen wat er naar boven komt en in hoeverre daaruit conclusies getrokken kunnen worden over de oorzaak, dan dat je feitelijk het werk voor Bosatex uit loopt te voeren. Dat doe je dan namelijk op dat moment.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik dan vragen in te gaan, eventueel in de tweede termijn, op wat hier exact staat? Ik weet ook niet of u exact weet of je inderdaad driedimensioneringsmodellen nodig hebt en of die daar dan uit komen of dat hetgeen hier staat ook in de reguliere werkzaamheden naar boven komt en dat daar inderdaad een onafhankelijke partij bij is. Ik wil graag dat u daarop terugkomt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat in onze motie staat, is een stuk uitgebreider dan wat de gedeputeerde hier presenteert. Ik vraag mij af of graven de beste oplossing is om mee te beginnen om de waarheid boven tafel te krijgen. Dat is eigenlijk wat ik eerst zou willen horen van deskundigen. Zij vertellen mij dat je eerst beter op een meter twaalf, dertien bij de zinkputten, in de zinkputten, zou kunnen boren, nader onderzoek kunt doen onder de woning van Acacialaan 5 en eerst eens gaan boren daar waar die machines gestaan hebben. Dus mijn motie staat en is echt uitgebreider. Wij zijn heel erg van belastinggeld, maar als wij aan de gang gaan met een saneringsplan dat gebaseerd is op vooral het ontbreken van gegevens, dan staan wij hier over vijf jaar weer en dan zeggen wij dat wij een saneringsplan hebben gestart dat niet geholpen heeft, want wij hebben niet gekeken daar en wij hebben niet gekeken daar, maar wij zijn meteen gaan graven.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben geen deskundige op dit terrein en ik saneer ook niet elke dag, als ik het zo mag zeggen. In de eerste fase van saneren is het niet direct van: gooi er gelijk maar drie meter uit, maar het is echt behoedzaam kijken wat je tegenkomt. Je kunt namelijk ook op dingen stoten die bijvoorbeeld tot een verergering van de bodemverontreiniging zou kunnen leiden. Het gebeurt dus echt op een behoedzame manier, die u feitelijk ook beschrijft. Dat zal natuurlijk ook op die manier meegenomen moeten worden in het saneringsplan dat door Bosatex wordt opgesteld. Dus als u zegt of wij alstublieft rekening willen houden met bijvoorbeeld die driedimensioneringsmodellen, met die boringen en dat soort dingen en of die een plek kunnen krijgen in het saneringsplan dat door Bosatex moet worden opgesteld, dan wil ik dat graag bij de RUD terugleggen om te kijken of zij dat op die manier daar kunnen inbrengen. Dan kunnen wij ons in elk geval besparen dat wij dat nog een keer door een onafhankelijk iemand laten doen, terwijl ik vind dat dit gewoon een taak moet zijn waarvoor Bosatex aan de lat staat.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! U komt een stukje dichterbij en dat vind ik fijn, maar ik ga nog even trekken. Stel dat die input is gegeven dat je daar en daar moeten boren en met driedimensioneringsmodellen en weet ik het allemaal; dat is het advies van de derde deskundige, die wij nu hebben. Stel dat wij in een situatie komen dat de RUD toch zegt dat zij dat niet nodig vinden. Dat kunnen ook nog een keer politieke motieven zijn. Ik sluit niks uit. Als wij spreken van een milieudelict, dan verdwijnt Bosatex uit beeld. Dan hebben wij de Wbb ook niet meer. Dan gaat het via andere routes en kan die berg geld die Bosatex te verdelen heeft, niet meer door Bosatex verdeeld worden. Er spelen wel degelijk andere belangen dan alleen maar de waarheidsvinding. Wij met er zijn allen hier vooral voor de waarheidsvinding en wij proberen hier te borgen dat dit echt bij ons allen bovenaan het lijstje staat. Als er nu een saneringsplan komt, waarvan een deskundige zegt dat hij het daarmee niet eens is en dat het op lange termijn niet gaat leiden tot een structurele oplossing van de hele pluim, van de hele vervuiling, komen wij dan weer bij elkaar of zegt u dat u coûte que coûte doorgaat met de RUD en dat u doorgaat met saneren?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn weer een beetje terug bij de discussie die wij daarstraks ook al hadden. Ik snap dat wel van de heer Dercksen. Ik heb aangegeven dat het wat mij betreft mogelijk moet zijn te kijken wat u hier vraagt qua onderzoeksmethoden en of dat een plek kan krijgen in het saneringsplan, zoals dat door Bosatex zou moeten worden opgesteld. Dan is het nog steeds zo dat de RUD dat plan beoordeelt in hoeverre dat voldoet aan de wettelijke voorschriften. Daarvoor hebben wij tenslotte die regels opgesteld. Dat moet er ook toe leiden dat als daaruit voorkomt dat er situaties zijn te ontdekken die te maken hebben met die waarheidsvinding – dan gaat het met name om de cruciale vraag of er recent nog is geloosd of dat er recent nog PER in het milieu terecht gekomen is of dat het echt een historische verontreiniging is die op die manier een plek moeten kunnen krijgen. Ik vind echter wel dat wij de positie en de rol van de RUD hierin gewoon moeten borgen, want daarvoor is hij per slot van rekening in het leven geroepen

en dat is de rol die hij moet kunnen uitoefenen. Tenslotte is het doel ook een sanering van de situatie die zich daar bevindt, want dat is natuurlijk het uiteindelijke doel. Dat lijkt mij helder.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat is ook wel een beetje de kern van een aantal betogen geweest en ik vind het belangrijk dat wij dit even uitdiscussiëren. Stel dat wij op een punt komen dat de RUD zegt: "Dit is mijn verantwoordelijkheid." Ik ben hier niet om de wet te veranderen en er is een deskundige die zegt: "Dit gaat helemaal niet goed.", neemt u het mij dan kwalijk als wij vlak na de jaarwisseling aan de bel trekken om hier aan te geven dat dit niet goed is. Kunnen wij dan als extra slot op de deur dan alsnog met u overleggen en kan het uit te voeren saneringsplan, dat er dan ligt, opnieuw bediscussieerd worden?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet dat u heel ver probeert te trekken, en daarvoor doet u erg uw best, maar nu komen wij op de scheidslijn tussen de uitvoerende macht en de controlerende macht. Ik wil daar echt een grens trekken. Wij hebben uitvoeringsorganisaties in het leven geroepen om ervoor te zorgen dat zaken die moeten gebeuren – daar hoort een saneringsplan bij en daar hoort dat toezicht bij – op een goede manier gedaan kunnen worden. Dat doen zij onder controle van het bevoegd gezag. Als wij in de Staten een hele discussie gaan voeren over saneringsplannen en dergelijke, dan ben ik bang dat wij heel ver af zijn van waarvoor wij hier eigenlijk bezig zijn. Ik ben met alle liefde bereid hier te praten over de vragen wat er de afgelopen jaren is gebeurd en hoe wij op een goede manier het saneringsplan gaan doen, maar ik ben niet van plan hier met u een hele discussie te voeren over de vraag of een saneringsplan wel of niet goed genoeg is, als u daar allerlei eigen deskundigen tegenaan gooit en dergelijke. Dat vind ik niet de rol die hier moet plaatsvinden. Dat is nu eenmaal de bevoegdheid en het vertrouwen dat je geeft aan een RUD om het op die manier uit te voeren.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Dercksen. De VVD heeft in eerdere behandelingen aangegeven dat het, wat de VVD betreft, snel opgeruimd moet worden. Houdt het voorstel van de heer Dercksen in dat er nog langer gewacht moet worden en dat alle stoffen verder door kunnen spoelen naar bijvoorbeeld Langbroek?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben het over een vervuiling van de jaren '80/'90. Wat mij betreft is het geen probleem als de waarheidvinding het nodig maakt om een maand langer te wachten, dan heb ik dat er graag voor over.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als dat inderdaad gaat om een maand wachten, dan hebben wij daar geen probleem mee als dan de onderste steen boven komt. U heeft echter ook andere voorstellen over het nog een keer onderzoeken of het saneringsplan wel klopt en dat soort zaken. Hoe lang gaat dat dan duren?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Er is een heleboel werk gedaan. Wij hebben een heleboel rapporten liggen van Bioclear tot BK. Er is dus al een heleboel bekend. Het zou daarom 'slechts' aanvullend onderzoek moeten zijn op bijvoorbeeld de punten die ik net noemde: ga eens boren waar de verdenkingen zitten. Zelfs de heer De Vries sprak van mogelijke zinkputten met vervuiling. Als je die stappen nu neemt, en dat is vooral een kwestie van meten en lokaliseren, dan zijn dat in mijn beleving geen processen van vele maanden. Dat kan misschien nog wel voor 1 april, de datum waarop de sanering zou moeten starten.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wacht het antwoord van het college hierop af.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst wil ik in herinnering roepen dat de gedeputeerde heeft toegezegd dat hij voorbeeldcasussen in verband met het OM nog zou aandragen. Dat is voor ons heel belangrijk bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van zo'n sanerings situatie. Waar ik echter even op reageer betreft de discussie tussen de heer Dercksen en de gedeputeerde over uitvoering en controle. Weliswaar zijn er uitvoerende taken; die liggen bij het college en die liggen namens het college bij de RUD enzovoort, maar de Staten hebben altijd een controlerende taak en

hebben altijd het recht, als blijkt dat zaken anders lopen of dat er aanleiding voor is, bij elkaar te komen en de gedeputeerde te vragen daarvoor verantwoording af te leggen. Dat geldt nu, op dit moment. Dat geldt echter ook in hypothetische situaties, zoals de heer Dercksen stelde.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik daarop reageren? Als de heer Dercksen een aantal onafhankelijke deskundigen heeft, dan zou ik die willen uitnodigen om bij de tervisielegging van het saneringsplan hun visie in te dienen. Dan kan daarover met de RUD gesproken worden om te kijken of er zaken zijn die ertoe leiden het saneringsplan aan te passen. Ik denk dat dat de meest geëigende weg is op dat moment.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik spreek met een D66-er, dus een staatsrechtelijke discussie zou niet heel moeilijk moeten zijn. Ik denk echter dat de gedeputeerde het met mij eens is dat te allen tijde het college ter verantwoording geroepen kan worden op het moment dat de Staten van oordeel zijn dat het moment daar is om die verantwoording af te leggen, om wat voor reden dan ook.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat bestrijd ik niet, maar waarvoor ik de Staten wil behoeden, als ik dat in mijn grote bescheidenheid zou mogen doen, is dat u niet steeds op de stoel van de uitvoering moet willen gaan zitten. Ik snap dat het in deze situatie uw extra aandacht heeft, maar er zijn mogelijkheden vanuit de wijze waarop een saneringsplan ter visie wordt gelegd, daarop te kunnen reageren en daarop vanuit deskundigheid reacties te geven. Ik zou met name die route willen aanbevelen, omdat ik denk dat die route het meest effectief is, in plaats van dat wij hier in de Staten in detail een discussie voeren over een saneringsplan en of het wel of niet goed is. Dan kunnen wij nog wel een blik deskundigen achter onze eigen stoelen parkeren om ervoor te zorgen dat wij het allemaal met elkaar snappen. Dat is wat ik ermee probeer te zeggen.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Eén ding wil ik nog graag geverifieerd hebben. Ik denk dat wij er allemaal behoefte aan hebben om dat te snappen. Sommige Statenleden zeggen: "Als de rommel opgeruimd is." Als ik de stukken lees, dan lees ik dat de kans dat echt de rommel helemaal opgeruimd wordt, redelijk klein is. Ik zie voorkeursvarianten bij saneringsplannen, waarbij er sprake van is dat een deel van de brongebieden wordt opgeruimd, maar dat ondertussen die grote pluim zich gewoon verspreidt en dat, als het niet-acceptabele risico's oplevert, vervolgens Bosatex dat nog gaat monitoren en op een gegeven moment misschien concludeert dat er wat gedaan moet worden. Ga je dan eens goed kijken naar wat monitoren betekent – je denkt dan: ze zullen dat daar wel maandelijks of jaarlijks of zoiets gaan doen –, dan zie je dat één keer per vijf jaar wordt gekeken in hoeverre het zich verspreidt. Ik zou dus wel graag een check willen hebben van u – wij beoordelen namelijk ook altijd de kaders om te kijken of die kloppen – dat er geen sprake is van het opruimen van echt alle verontreiniging, maar alleen voor zover het niet-acceptabele risico's oplevert en alleen voor zover het een deel van de brongebieden betreft.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Kort samengevat wordt dat een functionele sanering genoemd. Dat klopt.

Ik ga verder. Ik heb het gevoel dat ik bijna alle vragen van het CDA heb beantwoord. Er is nog een redelijk precaire vraag, als ik het zo mag zeggen. Het is ook een beetje gemeen, als ik het zo mag formuleren. Het gaat over de vraag of de gemeente Utrechtse Heuvelrug of de ODRU er belang bij zouden hebben om de zinkput of wat dan ook of welke bron er dan ook zou mogen zijn, niet te willen ontdekken. Ik ben niet van het soort dat denkt dat een eigen overheid erop uit is om mensen willens en wetens in een positie te brengen waarin zij hierin terecht zijn gekomen. Dat gaat er bij mij gewoon niet in. Ook vanuit de ervaring die ik tot nu toe heb gehad met de gemeenten, bijvoorbeeld over de wijze waarop een ODRU informatie geeft over de boekhouding en dergelijke, vind ik dat niet aan de orde. Laat ik het zo samenvatten.

Over het vertrouwen terugwinnen van de bewoners het volgende. Ik heb daarover gezegd dat wij BK die rol willen laten spelen bij het beoordelen van het saneringsplan zoals dat ter visie wordt gelegd. Ik denk dat dat ook heel belangrijk is. Dat geldt dan niet alleen voor de mensen waarvan wij graag willen dat wij het huis kunnen aankopen, maar het gaat juist ook over de andere bewoners die hebben

aangegeven dat zij graag willen blijven wonen waar zij wonen, maar dat zij willen weten waar zij aan toe zijn, hoe die sanering er ook Het is dan ook van het hoogste belang om ervoor te zorgen dat ook Bosatex in de richting van die bewoners goed en voldoende communiceert. Daarover zijn nu ook afspraken gemaakt, samen met de gemeente, om dat op een goede manier te organiseren.

Dan D66. Er was een vraag, die ik ook bij anderen heb gehoord, of de vervuiling op dit moment doorgaat. Wat wij hebben geconstateerd, is dat er een toename van de norm is ontstaan, waardoor er dat humane risico is geweest. Daarvan kun je echter niet één op één zeggen of dat betekent dat er meer vervuiling is ontstaan. Je kunt alleen zeggen dat de bron die aanwezig is of meer omhoog is gekomen, waardoor de norm hoger is geworden, en de vervuiling is ontstaan of – ik heb het gevoel dat daarnaar door de Staten ook nog steeds gekeken wordt – dat er nieuwe vervuiling is toegevoegd aan de historische bron. Wat niet aan de orde is, en wat ik wil bevestigen, is dat binnen de huidige bedrijfsvoering door de ODRU is aangegeven dat er geen reden is om aan te nemen dat er op dit moment nog vervuild wordt.

Dan is er nog de vraag of Doorn een uitzondering is. Ik heb aangegeven dat er nog een zaak in Noord-Holland is waarbij Bosatex ook betrokken is, die voor een deel hierop lijkt en voor een deel niet. Wat dat betreft zijn alle situaties uniek. Daar zoekt men echter ook de bron in een bepaalde situatie. "Het is allemaal nog steeds speculatief", zeg ik er voor de zekerheid bij. Ik hoop echt dat wij daar door dat nadere onderzoek via de sanering achter kunnen komen.

Dan de PVV. Steun voor de aankoop. Dank daarvoor. Het is heel belangrijk om dat op die manier te doen.

U vroeg ook nog of je niet tijdens het proces meer metingen kunt toepassen. Ik heb begrepen dat dit op die manier niet afdwingbaar is bij Bosatex, behoudens de zaken die zij via het wettelijke spoor moeten doen. Ik kan mij heel goed voorstellen dat je in het gesprek met Bosatex vraagt om dat wel te doen, al is het maar om, zoals hier vaker is gesteld, het vertrouwen bij de bewoners enigszins te kunnen herstellen. Dat zou mijn inzet moeten zijn, ook in het gesprek dat ik met de directeur voer: enerzijds dat er wettelijke kaders zijn en anderzijds dat ik een beroep op hem doe om toch die extra inspanning te plegen om ervoor te zorgen dat die informatie beschikbaar is op het moment dat die sanering bezig is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het wordt laat, dus laat ik mijn vraag helder formuleren. Ik wil voldoende luchtmetingen hebben, zodat de bewoners die er nog zitten, het gevoel hebben in een gezonde omgeving te leven. Punt.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat gaan wij regelen via Bosatex. Ik ga aan Bosatex vragen dat op die manier te regelen. Ja, ik weet wat u wilt. U wilt dat ik het ga doen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het maakt mij helemaal niet uit wie het doet. Ik wil dat u zegt: ja, wij gaan dat regelen. Wie het doet, zal ons, en ik denk de bewoners ook, worst wezen. U komt elke weer met een zin er achteraan, waarbij ik denk: "Doe dat nu niet." Zeg gewoon: ja, wij gaan dat regelen, wij zorgen dat als die mensen een keer per kwartaal een meting willen, omdat zij zich daar dan een stuk veiliger en gezonder voelen, dat wij dat gaan doen, want dat zijn wij aan die mensen verplicht. Dat is alles wat ik u vraag.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou heel graag willen om dat op die manier te doen. Ik ga vragen aan Bosatex om dat sowieso te doen. Het is alleen de vraag in hoeverre je dat kunt afdwingen. Ik wil daarop in de tweede termijn terugkomen. Ik weet dat u dat nu al graag wilt weten, maar ik moet ambtelijk checken in hoeverre je dat kunt afdwingen. Dat is het probleem dat ik heb met uw vraag. Ik kan aan de ene kant zeggen: ja, dat gaan wij doen, ik wil dat. Aan de andere kant wil ik gewoon dat Bosatex dat doet, want zij gaan saneren en ik vind dat zij die rol op zich moeten nemen. Als u tevreden bent met het antwoord 'ja, dat gaan wij doen, want dit vraag ik aan Bosatex om te doen', dan hoop ik dat daarmee het antwoord naar believen is. Ik zie dat het zo is en dat er vreugde is op het gezicht van de heer Dercksen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De laatste zin was wel prettig, maar er zaten vier zinnen voor, waarvan ik denk: daar kan ik geen chocola van maken. Waarom nu? U zegt: "Dat kunnen wij regelen binnen de regels." Ik zoek helemaal niet naar regels. Als die mensen zeggen dat zij elk kwartaal luchtmetingen willen, zodat zij en hun kinderen met een gezond gevoel naar bed gaan, dan wil ik dat dat geregeld is. Of dat Bosatex moet doen of Sinterklaas, het maakt mij echt niet uit. Iemand die dat goed kan verzorgen, moet het doen. Kost het geld? Prima, dan gaan wij daarvoor hier met Provinciale Staten toestemming geven.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan gaan wij dat doen. Ik kijk nog even naar achteren en ik probeer enige ondersteuning te krijgen, maar dat krijg ik niet. Dan zeg ik het gewoon toe. Zo simpel is het.

De VOORZITTER: Mooi zo.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het al gehad over de PER-boekhouding en het rapport van BK. Ik heb de heer Dercksen aangegeven dat daarover vanuit de ODRU nadere informatie is gekomen, die aangeeft dat het toch iets anders in elkaar steekt dan misschien vanuit BK tot ons is gekomen. Ik wil dat graag nader met u delen. Dat komt dan nog tot u.

Ik heb het gehad over wel of niet een milieudelict. Dat kun je op deze wijze en op dit moment nog niet vaststellen, maar daarop willen wij wel het onderzoek richten bij de sanering.

U heeft gevraagd naar aanleiding van de bodemonderzoeken of die een goede basis zijn. Ik heb al aangegeven dat in het licht van het saneringsplan, zoals dat op dit moment door Bosatex is ingediend bij de RUD, er gevraagd is om nadere informatie en nadere zaken om het saneringsplan goed te maken. Dat geeft ook wel aan dat er meer informatie nodig is. De RUD zal daar werk van maken richting Bosatex. Ik heb aangegeven dat die sanering de mogelijkheid biedt om dat nader onderzoek op die manier te kunnen uitvoeren.

Dan, het toezicht op de bedrijfsvoering van Van Boordt, dat via de ODRU is gelopen. Het beeld dat daarvan is, en dat wordt bevestigd, is dat er op dit moment geen sprake is van een situatie die niet volgens de normen en dergelijke werkt, zoals die bestaan voor chemische stomerijen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik had nog de vraag gesteld hoe het komt dat – wij hebben een heleboel stukken gekregen – juist het saneringsplan dat is ingediend, nog niet met ons gedeeld is. Dat had een mooi onderdeel kunnen zijn van het debat van vanavond.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb dat net al duidelijk gemaakt. Het saneringsplan is nog niet beoordeeld door de RUD en het is, wat dat betreft, nog geen publiek stuk. Ik vind dat eerst de RUD zijn oordeel daarover moet vellen, zodat wij over een saneringsplan kunnen praten – als wij er überhaupt over praten in deze Staten – dat volledig is en dat daadwerkelijk een saneringsplan is dat de toets der kritiek kan doorstaan. Anders praten wij over halve plannen en weet ik precies waar zo'n discussie eindigt.

GroenLinks heeft zich aangesloten bij een deel van de vragen die al waren gesteld. Ik heb aangegeven in een eerder antwoord hoe het contact met het Rijk nu is en hoe ik daarin geacteerd heb, ook richting de staatssecretaris, wat betreft het bodemconvenant en de wijze waarop Bosatex opereert. Ik heb ook mijn bezorgdheid aangegeven over de betrokkenheid, de blijvende betrokkenheid, vanuit het bedrijfsleven.

Ik heb tegen de heer Meijer gezegd dat ik mij herken in zijn opmerking dat je nu feitelijk in een situatie terecht komt waarbij beleid een gezicht krijgt. Dat herken ik heel sterk en ik heb dat ook expres nog opgeschreven.

Ik heb gepoogd aan te geven hoe er door Gedeputeerde Staten nu en in het verleden is geacteerd bij deze bodemverontreiniging. Als ik kijk naar de rol die wij hebben gespeeld op het moment dat wij echt wisten dat er sprake was van een humane spoedlocatie, dan hebben wij geacteerd op een manier

waarop dat moest plaatsvinden en dat wij snel en accuraat hebben geacteerd. Ik hoop dat ik de gelegenheid heb met de bewoners verder te gaan en ervoor te zorgen dat wij enerzijds dat aankooptraject goed kunnen afronden en dat anderzijds hier gewoon een saneringsplan ligt, waarmee wij die sanering op een functionele wijze tot een goed einde kunnen brengen.

Ik ben reeds ingegaan op de WOB-verzoeken en ik heb ook iets verteld over het aankoopverhaal. Aandacht voor de bewoners tijdens de sanering: ook daar ben ik reeds op ingegaan bij de CDA-opmerkingen.

De heer Meijer heeft vast nog wat te melden.

De heer MEIJER (SP) :Mijnheer de Voorzitter! Ik wacht nog even tot het rijtje afgehandeld is.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik was er net.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Juist. Wij hebben het steeds over de twee families, de twee panden. En de mensen daaromheen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb daarvan aangegeven in een reactie op vragen van het CDA dat ik het heel belangrijk vind dat in het traject dat ontstaat voor de sanering en de wijze waarop wij daarmee omgaan, deze mensen proactief geïnformeerd moeten worden en dat zij moeten weten wat ze mogen verwachten, op welke wijze gaat dit plaatsvinden. Daar zit een rol van de gemeente, als dichtstbijzijnde overheid richting de bewoners, maar ik vind dat wij daar als provincie ook een rol hebben als toezichthouder op de sanering in relatie tot Bosatex.

De ChristenUnie heeft ook een aantal opmerkingen gemaakt. Ik heb voldoende verteld over het saneringsplan, hoe het tot stand komt en waarop op dit moment de toets nog plaatsvindt.

U heeft gevraagd of het feitenrelaas nu compleet is. Het feitenrelaas heeft, zoals in het stuk staat, de beperking gehad dat het liep tot en met september 2014. Gaandeweg de discussie – wij zitten nu tenslotte in december – zijn er nieuwe stukken bij gekomen die geen plek hebben gehad in dat feitenrelaas. U kunt dus niet zeggen dat het feitenrelaas compleet is. Het feitenrelaas is compleet voor de periode die het beslaat. Daarna hebben wij nu nog een aantal stukken toegevoegd die later beschikbaar zijn gekomen en tot uw beschikking gesteld.

Ik ben blij met het mandaat dat u geeft om het aankooptraject te kunnen volbrengen.

U heeft ook nog gevraagd op welk moment Gedeputeerde Staten op de hoogte waren van deze situatie. Ik heb daarvan gezegd dat de locatie an sich als bodemverontreiniging lang bij de provincie bekend was; die stond tenslotte al op die lijst. Op het moment dat de humane risico's aan de orde kwamen, is er bestuurlijk opgeschaald en is de gedeputeerde, in casu ik zelf, in positie gebracht om daarop te acteren.

Ik ga over naar de SGP. De SGP heeft een specifieke vraag gesteld, die ook in de commissie aan de orde is geweest, of wij de werkzaamheden van Van Boordt zouden moeten stilleggen. Ik heb in de commissie aangegeven dat daar een bevoegdheidskwestie zit. Het is de gemeente die daar bevoegd gezag is voor de bedrijfsvoering van de stomerij en dat de gemeente op basis van informatiegegevens, waaruit blijkt dat het bedrijf niet functioneert dan wel de wet overtreedt, kan besluiten om het bedrijf stil te leggen. Het is geen bevoegdheid van de provincie. Uw vraag is eigenlijk meer of je dan je niet ingezet om ervoor te zorgen dat Dat heb ik wel gedaan, want ik heb de vraag die u in de commissie hebt gesteld doorgeleid naar het bevoegde gezag, zijnde de wethouder. Ik heb hem gevraagd: "Zou je eens even willen onderzoeken via de ODRU in hoeverre het bedrijf op dit moment zodanig de milieuregels overtreedt, dat een stillegging, een stopzetting of welke manier dan ook, aan het bedrijf opgelegd kan worden?" Het antwoord daarop is geweest: "Wij hebben op dit moment geen aanleiding het bedrijf op deze manier stil te leggen." Dan is de rol die ik daarin kan spelen even over.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Je hebt enerzijds het formele kanaal. Daar doelt u nu steeds op. Het klopt allemaal precies wat u zegt over de procedure, de verantwoordelijkheden en het bevoegd gezag. Als je echter de ervaring opdoet dat inwoners hierover bijzonder ongerust zijn en dat wij als Staten hierover heel ongerust zijn, zou je dan niet een stap verder

moeten zetten dan alleen maar te kijken naar de technische procedure, of wij die man niet kunnen bewegen, ook vanuit maatschappelijk oogpunt, ervoor te zorgen dat hij... ? Die vraag is niet opgekomen? Daar is geen beeld bij geweest, ook niet bij de wethouder?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het probleem bij dit soort zaken is dat iedereen in een juridische houding schiet. Dat geeft u hierbij ook aan. Als ik naar de heer Van Boordt ga en ik vraag of hij niet zo vriendelijk wil zijn om zijn bedrijf stil te leggen, want dat vinden je burens veel prettiger, dan zegt hij tegen mij: "Geef mij maar een grond waarop jij dat wilt doen." Dan sta ik dus in mijn hemd. Zo simpel is het. Ik moet een juridische basis hebben om hem te kunnen bewegen om zijn bedrijf stil te leggen. Als ik die basis niet heb, kan ik alleen met vriendelijke en aardige woorden langskomen, maar dat maakt geen indruk. Dat is het probleem waar ik tegenaan loop. Dan moet ik het ook nog eens een keer zodanig kunnen organiseren dat de gemeente die stap daadwerkelijk neemt en het via de ODRU laat uitvoeren. Dus het is wel iets wat in mijn gedachten heeft gespeeld en waarvoor ik mij hard heb gemaakt richting de gemeente, maar ik hoop dat u ook begrijpt dat het instrumentarium zich beperkt tot de juridische dingen die wij als overheden tot onze beschikking hebben.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk daar persoonlijk heel anders over. Enerzijds heb je het juridische verhaal. Dat is helder. Op het moment dat je als gedeputeerde samen met een wethouder met de heer Van Boordt om tafel gaat, kun je zeggen: "Wij hebben hier een wezenlijk probleem, waarvan wij niet weten of er een juridische basis is om het bedrijf stil te leggen, maar gezien de consternatie en de mogelijkheid van u om met meerdere vestigingen het uitvoerend proces elders te laten bivakkeren, zou dat niet een punt van overweging zijn?" Ik vind het jammer dat u die kans gemist hebt.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het wel overwogen, maar uit de houding en de wijze waarop wij met de heer Van Boordt in gesprek zijn, was dat een kansloze missie geweest. Die heb ik er maar niet aan gewaagd. Helaas.

Dan is er ook nog een opmerking van de SGP, misschien wel een beetje vanuit het wantrouwen ten aanzien van de wijze waarop men opereert, dat Bosatex er misschien juist op uit is om niet te veel te willen doen en misschien winst te willen maken. Helder moet zijn dat de stichting Bosatex een stichting is. Het is niet een organisatie die er zit om aan saneringen geld over te houden. Het is een organisatie die gewoon een zak geld heeft gekregen van het Rijk om die saneringen uit te voeren. Wat voor Bosatex belangrijk is, is dat zij binnen de 'workload' afwegingen kan maken waar zij als eerste haar taken en rol moet uitvoeren. Dat is waar zij nu vaak tegenaan loopt en dat is de wijze waarop zij opereert. Ze is niet opgericht zodat het dan haar wat minder kost en het dan laat zitten. Zij moet toch vanuit haar rol en de bodemsaneringen zoals die geconstateerd worden, gewoon haar werk doen. U vroeg ook nog vrij expliciet of alle noodzakelijke informatie ter beschikking is gesteld van Provinciale Staten. Misschien tovert u weer ergens anders iets uit de hoge hoed; ik heb het gevoel dat sommige stukken via allerlei kanalen hier tegenwoordig rondgang doen. Ik heb echter alles wat ik heb gehad vanuit het feitenrelaas en wat daaraan gekoppeld is, ook binnen de organisatie, met u gedeeld. Daarnaast heb ik aanvullend nog stukken met u gedeeld die van een latere datum zijn of die van aanvullende onderzoeken zijn. Daarmee heb ik mij aan mijn informatieplicht gehouden.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik bedoelde mijn vraag tweeledig. Enerzijds: puur de feitelijke informatie. Wij zitten hier vanavond ook, dat hebben wij met elkaar besproken, om een politiek oordeel vellen: doen wij het als provincie goed en doen wij het als verantwoordelijken goed? Ik zal mijn vraag heel concreet maken. Vanuit het geruchtencircuit – laat ik het zo maar noemen, want ik heb het feitelijk niet geconstateerd – komt tot mij dat met name de burgemeester van Utrechtse Heuvelrug nogal wat druk heeft moeten uitoefenen om uiteindelijk de verantwoordelijken – gedeputeerde, ODRU en die andere partij en de gemeente – om tafel te krijgen. Is er op enigerlei moment sprake geweest van de inmenging van de burgemeester om uiteindelijk de verantwoordelijken bij elkaar om tafel te krijgen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is volstrekt vreemd voor mij. Ik heb eerder het gevoel dat het andersom is. Dan krijg je 'jij, hij, zij, wij' en 'welles nietes'. Ik heb mij altijd actief opgesteld richting de gemeente, juist om ervoor te zorgen dat wij op een zo snel mogelijk wijze met de bewoners om tafel zouden kunnen gaan. Dit is voor mij echt een vreemde constatering. Als u die bron nog een keer met mij wilt delen, dan ben ik zeer benieuwd. Nee, ik herken het niet.

Ik heb geen vragen van 50Plus gehoord. Wel akkoord met de aankoop. Dank daarvoor.

De heer De Vries heeft ook gezegd dat het prima is om die aankoop op die manier te doen, maar doet u het wel zorgvuldig. Ik ben blij dat u die opmerking heeft gemaakt, want daarmee geeft u feitelijk aan dat als je het doet, doe het dan op een goede manier, waarbij iedereen er een goed gevoel aan over houdt, en zorg ervoor dat het op een zorgvuldige manier gebeurt. Dat vergt nu eenmaal enig juridische uitzoekerij. Die tijd hebben wij even nodig, maar uiteindelijk komen wij eruit.

U heeft nog een vraag gesteld over het voorkomen van verdere vervuiling of dat er nog werd vervuild. Daarover heb ik aangegeven dat je op dit moment niet kunt zeggen of er nog wordt doorvervuild vanuit de bedrijfsvoering. Natuurlijk, vanwege de situatie die er nog is, bijvoorbeeld met wat er nu in de bodem is, kun je niet voorkomen dat dat nog verder wegzakt in de bodem. Daarom ook moeten wij die sanering starten.

Ik heb nog opgeschreven 'uit het verleden'. Die vraag kan ik zo gauw niet meer plaatsen. Misschien kunnen wij daar in de tweede ronde nog even naar kijken.

De VOORZITTER: Dank voor uw uitgebreide beantwoording.

Ik heb het verzoek gekregen om een schorsing voor fractieoverleg. Dat wil ik u graag gunnen. Ik wil er van mijn kant een vraag bij leggen, namelijk of u de behoefte heeft hier gemeenschappelijk de nacht door te brengen of dat wij komen tot een moment waarop wij de beraadslagingen opnieuw schorsen en een nieuwe vergadering uitschrijven. Dat leg ik even bij u neer. Nu heeft u even de tijd om met de fracties bij elkaar te komen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik zo vrij mag zijn, om alvast een voorschotje te nemen: ik ben geen voorstander van een nieuwe vergadering.

De VOORZITTER: Dat hoor ik graag straks van u. Dat moet u even met uw collega's overleggen. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 23.24 uur tot 23.38 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wij beginnen aan de tweede termijn van de kant van de Staten.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag van orde. Ik dacht dat u geïnteresseerd was in het antwoord op de vraag of u nog een derde keer deze Staten bijeen moet roepen, ergens volgende week. Ik dacht dat u dat eerst aan de orde zou laten komen.

De VOORZITTER: Ik wil dat best als eerste aan de orde stellen, maar ik dacht dat ik dit eerst maar zou afmaken. Dit onderwerp moeten wij sowieso afronden met elkaar, want het is niet verstandig dat weer uit te stellen. De vraag is wat wij doen met het initiatiefvoorstel en wat wij doen met het herbenoemingsvoorstel. Het zou tegen die tijd wel eens heel laat zijn geworden. Ik kijk even naar u en of u daarover in uw fracties hebt gesproken.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben erover gesproken en onze voorkeur gaat heel nadrukkelijk uit naar het nu afronden van deze statenvergadering, inclusief de roetkaart en niet om er nog een extra moment, ergens volgende week, aan vast te plakken.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De roetkaart zou wat mij betreft ook nog naar een volgende vergadering kunnen, maar over de Randstedelijke Rekenkamer moet vandaag uitsluitel komen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat ons betreft doorgaan.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Als de indieners van de roetkaart dat de volgende keer kunnen doen, dan houd ik dat niet tegen, anders moeten wij het maar afmaken vandaag.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik roep op tot een beknopte, intentionele tweede ronde voor dit agendapunt. Ik laat het aan de ChristenUnie of zij wil doorschuiven. Het lijkt mij wel verstandig, want het is een belangrijk onderwerp. Randstedelijke Rekenkamer: nu afronden.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Gelet op de tijd lijkt het ons verstandiger te kijken of wij dit kunnen doorschuiven, gewoon omdat wij het onderwerp anders niet goed kunnen uitdiscussiëren en niet de aandacht kunnen geven die het zou moeten verdienen. Of dat helemaal naar februari moet, vinden wij wat lastig, omdat wij natuurlijk in het voorstel hebben staan dat wij drie maanden willen uittrekken om een soort plan van aanpak in beeld te kunnen gaan brengen. Die tijds-klem verschuiven wij daarmee dan een beetje. Nu doorgaan lijkt mij niet heel handig.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb met de fractie overlegd. Wij willen eigenlijk op zo kort mogelijke termijn doorgaan. Niet langer dan noodzakelijk.

De VOORZITTER: En u was unaniem?

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Unanimiteit binnen de fractie, zoals gebruikelijk.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zat nog te denken: aanstaande maandag zijn er ook heel veel mensen hier al in huis, dus wellicht dat het dan Oh sorry, ik hoor nee. Een heel slecht voorstel.

De VOORZITTER: Dat had ik ook al geprobeerd, maar ik was tot dezelfde conclusie gekomen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp uw pedagogische benadering. Ik heb toch behoefte aan een halve minuut. De ChristenUnie en wij zijn samen de indieners van de Roetkaart. Een halve minuut, meer niet.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering kort.

Schorsing van een minuut.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het standpunt van de fractie van de SP is dat wij, alles afwegende, voorstander zijn van uitstel van de behandeling van de roetkaart tot de eerstvolgende gepland statenvergadering.

De VOORZITTER: Wij gaan snel door met de tweede termijn van dit onderwerp. Wij gaan in elk geval ook nog agendapunt 20 behandelen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij sluiten ons aan bij het verhaal

De VOORZITTER: Dat is een wijs advies.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat een avond: je zult maar een roetkaart willen indienen in je zwarte jasje en je das en die toch niet indienen. Het is ook wat.

Laat ik beginnen met te zeggen dat de VVD gewoon erg blij is dat de mensen in Doorn, die hun huis graag kwijt willen, omdat zij deze episode van hun leven willen afsluiten en verder gaan met hun leven en dat zij niet de aanstaande kerst, maar wel de kerst 2015, deze episode helemaal vergeten kunnen zijn. De meeste burgers hebben niet zoveel te maken met de provincie en als je de provincie dan op deze manier tegenkomt, dan is dat heel vervelend. Ik hoop dat wij hiermee dit voldoende hebben afgehandeld.

De VVD is op zich blij met de toezegging over het opnemen van bewonersverklaringen en over het versterken van toezicht. In zo'n coalitie bespreek je dat en ik heb het erover gehad met mevrouw Doornenbal en de heer Hoefnagels en de heer Bekkers. Zij hebben een motie klaarliggen over die twee zaken, die de VVD natuurlijk zal steunen.

Het zoeken naar bewijs van verontreinigingsmomenten vindt de VVD erg belangrijk. Als er iets mis is gegaan, als er dingen zijn gebeurd die het daglicht niet verdragen, dan moet de dader daar niet mee weggelaten worden. Dus daar zijn wij heel erg op gebrand.

We hebben het gehad over de andere plekken waar ik om heb gevraagd. Ik was blij met het antwoord van het college dat er 20 plekken geïdentificeerd zijn, waar de mensen worden aangesproken en worden bevestigd over wat hun ervaringen zijn. Ik hoop dat het bij die 20 plekken soepeler verloopt. Aangaande het Rijk en Bosatex is er van alles al in gang gezet, zo hebben wij zojuist begrepen, maar mede namens GroenLinks heeft de VVD toch nog een aantal punten, waarbij wij het onderscheid tussen 'wie is er nu verantwoordelijk' en 'wie moet wat wanneer doen' helder willen hebben. Bewoners in de provincie zeggen van de provincie, de ODRU, RUD, de GG & GD of hoe het ook maar heet, dat dat de overheid is. Intern moeten wij echter de winkel wel op orde hebben en weten wie wat waarvandaan krijgt en hoe dat moet lopen.

Dan ben ik eigenlijk blij dat als ik morgen 'op rapport kom', dat ik kan melden aan de vergadering thuis dat het vandaag nog zin heeft gehad ook.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ook gezien de tijd houd ik het kort. Wij zijn blij met de aankoop van de huizen waar de meest direct schade is ontstaan: Acacialaan 5 en Van Bennekomweg 11.

Verder weten wij dat het CDA van plan is om twee moties in te dienen over kritisch vermogen van toezicht en handhaving en goede communicatie met de bewoners na meting. Dat komt waarschijnlijk na mijn woordvoering. Wij zijn het daar helemaal mee eens. Wij hebben de moties mede-ondertekend. Wij hebben nog wat vragen aangaande de motie van de PVV aan de heer Dercksen en de heer De Vries.

De vraag aan de heer Dercksen. Uit de motie en uit de beantwoording van de heer De Vries daarna, blijkt een zeker wantrouwen ten aanzien van de RUD. Juist op dat punt kunnen wij eigenlijk niet met u meegaan. Wij vinden het met u wel ongelooflijk belangrijk dat er duidelijkheid komt of er sprake is van een milieudelict en of er dus toch meer aan de hand is dan alleen een wasserij die, in een tijd dat daar nog niet zo erg op gelet werd, PER en andere stoffen gemorst heeft. Dus de heer De Vries vertelt ons – nu komt de vraag aan de heer De Vries – dat het eigenlijk goed afgedekt is met de RUD die daar extra op gaat letten. Wat wij een beetje een vaag verhaal vinden, is het verhaal over het OM. Daarop graag nog wat toelichting van de heer De Vries: wanneer kunnen de Staten nu precies antwoord krijgen of het OM mee komt kijken en wat zij dan precies gaan doen als zij meekijken.

Van de heer Dercksen dus nog graag wat uitleg over de RUD. Dan heb je daarbij twee kanten. Is de RUD gewoon onafhankelijk? U vraagt namelijk om onafhankelijkheid en een partij die er nog niet bij betrokken is. Dat is de ene kant. De tweede kant is natuurlijk of zij capabel en inhoudelijk sterk genoeg zijn om dat te kunnen doen. Wat betreft die tweede kant zeggen wij: wij hebben ze daarvoor aangesteld, dus dan kunnen wij niet zeggen dat zij dat niet zijn.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De kern van de motie is natuurlijk om boven tafel te krijgen wat er is gebeurd. Niet meer en niet minder; dat is wat wij willen. Dat wij dat echt door een onafhankelijke partij willen laten doen is, de stukken lezend, dat ik twee kampen zie. Dat is het kamp BK, dat zeer waarschijnlijk directe introducties vermoedt of dat misschien nog wel in sterkere bewoordingen omschrijft, en dat is het overheidskamp, dat breder is dan de RUD, zelfs wel richting de ODRU die daar nog niet van overtuigd is. Om te voorkomen dat wij daar in een kippenhok gaan zitten

en dat mensen er daar ook weer niet uitkomen, hebben wij gekozen voor een derde partij die er onafhankelijk in zit. Laat die partij kennis nemen van zowel de standpunten van de ODRU, overheid, en aan de andere kant van BK, en onderzoek doen naar wat er bij die putten is gebeurd onder die woning aan de Acacialaan.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Hoe ver wilt u daarmee gaan? Dat is een beetje de angst die wij hebben. Wij willen graag zo snel mogelijk met de sanering beginnen. Natuurlijk moet er een goed plan zijn, anders gaat die vervuiling alleen nog maar verder. Dus het mag geen smoes zijn om jaren te onderzoeken en dan pas te beginnen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nee, er zijn verschrikkelijk veel spullen. U hoort mij niet zeggen dat al het onderzoek van Bioclear, Bosatex en de overheidspartijen waardeloos is. Integendeel; daar zit een hoop nuttige informatie bij. Alleen, andere partijen zeggen dat het niet compleet is. Vandaar die onafhankelijke partij die daartussen moet zitten. Ik mis nog een vraag.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat was de vraag hoe lang het gaat duren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wilde ermee zeggen dat er een heleboel onderzoeken zijn en dat het uitsluitend aanvullend onderzoek betreft. Dus, ga nu boren op de plekken waar een vervuiling wordt vermoed en waarvoor ook aanwijzingen zijn. Bosatex heeft namelijk metingen gedaan in die steeg en gezegd dat het daar het sterkst is, onder de woning van Acacialaan 5. Dus het moet aanvullend onderzoek zijn. Dat kan echt binnen een paar maanden. Voor 1 april moet het echt voor elkaar kunnen zijn in mijn beleving.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Dercksen. U heeft het over twee kampen, maar juist de bewoordingen die u daarvoor gebruikt, laten volgens mij zien dat die kampen helemaal niet zo ver uit elkaar liggen. U geeft aan dat BK bepaalde zaken vermoedt en dat de overheid, dus RUD et cetera, daarvan niet overtuigd is. Dat is echter exact hetzelfde, want ook BK is er niet van overtuigd. Het gaat er om wat die vermoedens zijn. U hebt de gedeputeerde zelf horen zeggen dat de vermoedens die BK heeft geuit, ook onderdeel zijn en dat die ook horen tot de potentiële vermoedens van de overheid. Volgens mij ligt het dus allemaal niet zo ver uit elkaar. Mijn gevoel is dat wij daarvan niet per definitie moeten zeggen: het zijn twee kampen. Wij willen namelijk allemaal één ding.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De kritiek die BK op papier heeft gezet is toch wel scherp. Misschien komt het ook doordat ik een beetje rond heb zitten bellen. In dat soort communicatie is men misschien over het algemeen wat makkelijker dan bij het op papier zetten van dingen. Ik vind het ook niet zo belangrijk om hier de definities te bepalen hoe men tegenover elkaar zit. Ik wil er gewoon geen discussie over hebben, maar dat een onafhankelijke club zorgt dat er aanvullend onderzoek komt, dat er een goed saneringsplan komt, maar dat vooral met deze motie de waarheid boven tafel komt. Die man mag er niet mee weg komen als hij wat heeft gedaan. Wij moeten zeker weten dat wij met een goed plan aan het werk gaan.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde wil ik danken voor de beantwoording.

Ik kreeg net een beetje het gevoel: het wordt laat en wij willen opschieten, maar wij doen iets niet goed. Wij hebben het net namelijk gehad over het uitkopen Van Bennekomweg 2 en Acacialaan 5. Goed, dat hebben wij nu met elkaar goed georganiseerd. 'Vinkje'.

Wij hebben het ook gehad over de waarheidsvinding en de sanering en dat soort zaken. 'Vinkje'. Ik vind dat wij daarin ook goede stappen hebben gezet vandaag.

Waarom wij een beetje voorbij gaan, zijn de bewoners aan de andere kant van de stomerij. Wij zeggen wel: "Die mensen willen daar heel graag blijven." Laten wij eerlijk zijn dat die mensen daar op dit moment wonen met de gedachte: zo prettig is het niet, want het kan allemaal wel onder de norm zijn, maar dat betekent nog helemaal niet dat het dan goed is. Het is nog steeds niet normaal – bij mij thuis

in elk geval niet – dat er een uitdamping is van PER. Dan kan het allemaal wel onder de norm zijn, maar dat betekent nog steeds niet dat ik er dan lekker woon. Ik denk dat wij daar een beetje aan voorbij gaan. Dat is volgens mij nog wel het belang dat wij nu goed in de gaten moeten houden, want het kan ook zo maar zijn dat je niet weg kunt, omdat je net een huis gekocht hebt dat je helemaal aan het verbouwen bent en ook financieel: je komt niet in aanmerking voor uitkoop. Dus laten wij ook daarbij even stilstaan. Dat is waar ik op dit moment op probeer te focussen en dat is ook de reden dat ik toch twee moties wil indienen, mede voor de mensen die daar dus blijven wonen. De ene motie heet 'meten, weten en communiceren tijdens de sanering van de Acacialaan'. Wij hebben het er net al volop over gehad, maar toch wil ik de motie indienen, zodat duidelijk is wat wij precies beogen en wat wij precies willen. De motie wordt door heel veel partijen ondersteund.

Motie M52 (CDA, VVD, PvdA, PVV, GroenLinks, D66, Fractie De Vries, SGP, ChristenUnie, 50Plus): meten, weten en communiceren tijdens de sanering Acacialaan

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2014, ter bespreking van het feitenrelaas Doorn;

constaterende:

- *dat de bodem onder en rond Acacialaan 7-9 gesaneerd dient te worden, omdat er acute humane risico's door de aanwezigheid van een chemisch stomerij zijn ontstaan, waarbij er een beschikking van "ernst en spoed" is genomen;*
- *dat de uitdamping van de vervuiling en de metingen via peilbuizen ook bij de naastgelegen panden (Acacialaan 9 en 11) waarden hebben laten zien boven de interventiewaarden;*
- *dat het belangrijk is om tijdens en na de sanering ook waarden van uitdamping te meten en vervuilingswaarden te peilen bij de naastgelegen panden (Acacialaan 9 en 11);*
- *dat de metingen uitgevoerd in opdracht van saneerder Bosatex op onderdelen worden tegengesproken en ter discussie worden gesteld door BK rapporten;*
- *dat in dit voorliggende geval goede communicatie, waarbij zowel informatie geleverd wordt als informatie bij direct belanghebbenden ingewonnen wordt, cruciaal is om een klimaat te laten ontstaan, waarbij vertrouwen in het proces kan groeien;*

overwegende:

- *dat de omwonenden van de Acacialaan 7-9 aangetast zijn in hun gevoel van veiligheid door de geconstateerde waarden van uitdamping en de gemeten resultaten (te hoog);*
- *dat conclusies en metingen in de rapporten van saneerder Bosatex veel vragen en argwaan opleveren bij direct omwonenden van Acacialaan 7-9, waardoor te verwachten is dat de op handen zijnde sanering ook op wantrouwen en argwaan kan rekenen;*
- *dat de bewoners moeten kunnen vertrouwen op goede en objectieve informatie en metingen;*

verzoeken GS:

- *een communicatietraject in te zetten, waarbij de informatie bij direct getroffen bewoners ingewonnen wordt, zodat er een klimaat ontstaat waarbij het vertrouwen in het proces kan groeien;*
- *een verzoek van de bewoners om te komen tot een redelijke frequentie van metingen te honoreren, teneinde hun een gevoel van veiligheid te kunnen bieden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Dan hebben wij nog een motie 'kritisch vermogen inbouwen in het saneringsproces'. Ook daarover hebben wij het hier en daar al gehad. Om het concreet te maken verzoeken wij daar, dat heeft er alles mee te maken dat wij in dit geval van heel veel zaken afhankelijk zijn van de saneerder, Bosatex zelf, die zelf de opdracht geeft tot onderzoeken en daaruit conclusies trekt, een saneringsplan opstelt en uitvoert – natuurlijk komt daar ook het RUD bij kijken, dat zien wij nu in elk geval in de praktijk – dat het in dergelijke situaties erg verstandig is om een kritisch vermogen van toezicht en handhaving met

betrekking tot bodemverontreiniging te kunnen versterken. Wij vragen daarvoor een voorstel voor te leggen aan Provinciale Staten, inclusief de nodige financiële dekking.

Motie M53 (CDA, VVD, PvdA, PVV, GroenLinks, Fractie De Vries, SGP, ChristenUnie, 50Plus):
kritisch vermogen inbouwen in saneringsproces

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2014, ter bespreking van het feitenrelaas Doorn;

constaterende:

- *dat het convenant dat het Rijk sloot met de brancheorganisatie van Nederlandse Stomerijen Netex, beoogt dat de vervuiler zelf zorgt voor de sanering van de veroorzaakte vervuiling;*
- *dat Bosatex de aangewezen saneerder is;*
- *dat Bosatex zelf opdracht geeft tot onderzoeken, daar conclusies uit trekt en zelf een saneringsplan opstelt en uitvoert;*
- *dat de toezichthouder en handhaver afhankelijk is van de voorhanden, en door saneerder beschikbaar gestelde, gegevens;*
- *dat kritisch vermogen noodzakelijk is bij situaties, waarbij het onderzoeken, de conclusies welke uit de onderzoeken getrokken worden, de daaruit volgende handelingen en informatieverstrekking in één en dezelfde hand is;*

overwegende:

- *dat in de praktijk is gebleken dat een dergelijke manier van werken, waarbij sprake is van humane risico's om een contra-expertise of second opinion vraagt, zodat er vertrouwen kan zijn in de aanpak;*
- *dat de toezichthouder en handhaver moeten kunnen rekenen op onomstotelijk vast te stellen feiten;*

verzoeken GS:

te onderzoeken wat er nodig is om het kritisch vermogen van toezicht en handhaving met betrekking tot bodemverontreiniging te kunnen versterken en hiervoor Provinciale Staten een voorstel voor te leggen inclusief zo nodig financiële dekking.

En gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

In het onderhavige geval van de bodemverontreiniging in Doorn komt het kritisch vermogen via BK, een derde die kritisch meekijkt vanuit het belang van omwonenden met het hele proces. Dat is 'een' manier. Het is aan GS om te onderzoeken wat er nodig is om het kritisch vermogen van toezicht en handhaving te versterken in situaties waarbij de veroorzaker, onderzoeken, conclusies, plan van aanpak en sanering bij één partij liggen.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een vraag aan mevrouw Doornenbal over deze motie. Op zich begrijp ik de gedachte erachter, maar gezien er een RUD is, dat daarover niet wordt gesproken – behalve de toezichthouder en handhaver; die worden wel genoemd in de overwegingen – zou je de motie kunnen uitleggen als motie van wantrouwen jegens de RUD. De vraag is of u specifiek wilt aangeven hoe u dat ziet.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wat wij in elk geval niet bedoelen, is dat de RUD het nu niet goed zou doen of wat dan ook. Ik denk dat het helemaal niet gek is in dergelijke situaties – wij ondervinden nu aan den lijve wat de situatie kan zijn – juist omdat je afhankelijk bent van maar één bron – 'wij van WC-eend adviseren WC-eend, zeg ik wel eens' – om naast dat 'advies

van WC-eend' ook 'Glorix' te zetten. Ik vertrouw de RUD absoluut op zijn waardering en zijn kunde en al zijn kunnen, maar ik denk dat het in dit geval heel goed is dat je hier en daar best wat kritische vragen kunt stellen. Soms is dat niet nodig; dat hebben wij net gehoord. Er zijn best situaties te bedenken, waarbij het wellicht minder urgent is, maar in dit soort situaties, waarbij er echt humane risico's zijn en waarbij mensen hun huis moeten verlaten, waarbij mensen moeten blijven wonen omdat er toch nog wat uitdamping is, 'maar precies onder de norm waardoor het allemaal nog wel meevalt', is het heel verstandig er een extra knoopje bij te zetten.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het is dus in feite een aanvulling op de vragen die door de heer Joustra zijn gesteld over die twintig andere locaties en hoe wij daar nu verder mee omgaan?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ja, daar zou dit heel goed op van toepassing kunnen zijn.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik beginnen met te zeggen dat D66 tevreden is met de beantwoording van de gedeputeerde. Hij is heel uitgebreid geweest. Hij is op alle vragen ingegaan. Hij heeft dat wat ons betreft uitstekend gedaan.

Ik wil mij richten op de drie onderwerpen die ik zojuist aankaartte.

- Zo snel mogelijk de huizen aankopen. Goed dat de gemeente daarin meegaat. Het is goed dat dit gaat gebeuren. Perfect.
- Dit soort situaties in de toekomst voorkomen. Dat is duidelijk beantwoord, zowel voor de spoedlocaties, waar ik het zojuist al over had, als voor de contacten met Den Haag.
- Er wordt alles aan gedaan om te achterhalen waardoor de vervuiling zo is toegenomen de afgelopen jaren en wat daar aan de hand is. Daarover hebben wij net ook uitgebreid gesproken met de gedeputeerde. Wat ons betreft is dat afdoende beantwoord.

Ik wil de motie M49 van de PVV nog even aanhalen. Ik heb er net uitgebreid over gesproken. Wij hebben het idee dat de wijze waarop de gedeputeerde nu heeft aangegeven hoe hij dat wil aanpakken, een afdoende werkwijze is en dat je daar per definitie niet nog eens een extra onderzoek voor nodig hebt, omdat juist de zaken die u wilt naar wij van de gedeputeerde hebben begrepen, worden gedaan tijdens het saneringsonderzoek in de beginfase van de sanering.

Volgens mij heeft de heer Dercksen dat niet genoemd, maar ik vond het echter wel interessant en daarover heb ik een vraag aan de gedeputeerde. Dat betreft het derde verzoek bij motie nummer 51, om per omgaande door een deskundige een bouwkundige opname te maken van de woning aan de Acacialaan 5, teneinde medewerking te verkrijgen van de eigenaren van deze woning om in dit kader onder deze woning ook nader onderzoek te kunnen doen. Ik weet niet zeker of wij daarop ingegaan zijn, maar ik vond het wel een interessant verhaal. Zou u daarop kunnen reageren? Is dat een optie, zodat wij sneller kunnen starten met alle voorbereidingen voor de sanering?

Dan is D66 van mening dat de gedeputeerde de afgelopen tijd op een uitstekende wijze met dit dossier is omgegaan. Eventuele moties die wij zullen steunen, zien wij als ondersteuning van de ingezette koers.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien is het goed te beginnen bij de woorden van de heer Hoefnagels over motie M51, de motie waarheidsvinding. Daar staat inderdaad bij dat het verstandig is om zo snel mogelijk een bouwkundige rapportage te maken van de woning Acacialaan 5, want als je gaat onderzoeken wat er precies gebeurd is onder die woning, dan begrijpt iedereen dat de bewoner wil weten of dat zijn woning niet schaadt. Ik kan mij ook voorstellen dat het misschien zelfs wel een voorwaarde voor medewerking zou kunnen zijn. Dus vandaar die opmerking. Motie M51 heeft toch ook wel een beetje de geest van de vorige vergadering over dit onderwerp, waarin wij geprobeerd hebben de mogelijkheden te onderzoeken om die stomerij te sluiten. Laten wij de waarheid boven tafel krijgen. Als die waarheid is wat sommigen vermoeden, en misschien vermoed ik dat ook wel, dan kan wat mij betreft geen andere conclusie mogelijk zijn dan dat de stomerij sluit. Ik ga maar niet op de zaken vooruitlopen.

Andere moties die wij hebben ingediend, ga ik becommentariëren. Dat is misschien wel apart. Motie M49. Daar heeft inderdaad, zeg ik tegen de heer Hoefnagels, de gedeputeerde bewogen, ook best wel bewogen in onze richting. Dat leidt ertoe dat ik die motie intrek, maar wel met een belofte. De belofte is dat als er een saneringsplan op tafel komt, waarvan sommige deskundigen zeggen 'dat is niet goed, daarmee krijgen wij geen fatsoenlijk saneringsplan, daarmee lopen wij risico's dat het in de toekomst in het honderd loopt', ik daarvoor in een interpellatie of in een spoeddebat hier weer aandacht zal vragen. Laten wij hopen dat het niet nodig is.

Motie M50, toezicht exploitant stomerij, dan wel toezicht op de ODRU, zal ik ook intrekken in afwachting van de antwoorden van de gedeputeerde op met name de boekhouding die wij de afgelopen dagen tot ons kregen. Ik hoop dat die antwoorden afdoende zijn.

Dan is het uiteraard goed dat wij een oplossing zoeken voor de mensen die uit hun woning moesten vertrekken. Het is ook goed dat wij voldoende luchtmetingen kunnen realiseren bij de mensen die daarom vragen. Het stelt mij zeer teleur dat wij daarvoor zoveel moeite moeten doen. Wij willen overigens niet op de stoel van de uitvoering gaan zitten als wij straks weer over dat saneringsplan gaan spreken. Het saneringsplan moet gewoon goed zijn, niet alleen voor nu, maar ook voor de bewoners in de toekomst en voor onszelf als wij straks over een jaar of zeven weer met een ander saneringsplan aan de gang moeten.

Dan nog even iets over de inhoud van de bijdrage van de gedeputeerde. Daar waar hij boos is als Bosatex hem de metingen niet doorgeeft van de luchtmetingen in de woningen ter plaatse, doet hij bagatelliserend over metingen in een rapport van TNO, die 1800 keer de norm zijn. Dat was een opbouwend verhaal, dat TNO-rapport van 1999, want in 1988 was het zes keer de norm. Dus als je ziet dat de norm in tien jaar tijd verhonderdvoudigt, dan kan het niet zo zijn dat je zegt: "Weet je wat, we zien wel, we laten de boel de boel."

Aan alle overwegingen die wij destijds hadden in de vorige vergadering bij onze motie, is weinig veranderd. Er is wel een andere uitleg gekomen van de € 12.500 die betaald is aan de exploitant. In het eerste feitenrelaas was dat een bijdrage voor aanvullend onderzoek. Nu blijkt het een bijdrage te zijn geweest voor het rapport van TNO in 1999. Het betekent dus ook dat als je in 1999 een toezegging doet om een rapport op te stellen en je krijgt dat pas in 2003 toegestuurd, je er vier jaar niet achteraan hebt gezeten, dat je vier jaar bij de brievenbus hebt gezeten en hebt gezegd: wanneer komt dat rapport van TNO toch? Daar wringt natuurlijk de schoen. Het rapport van TNO is helder. Ik heb het hier voor mij: er is sprake van ernstige bodemverontreiniging, 1800 keer de norm, er moet snel iets gebeuren, want er zijn humane risico's, negatieve effecten op de grondwaterverontreiniging, volksgezondheid en milieu. Dat diskwalificeren als een disclaimer bestaat niet. Dus bij de afweging om niets te doen, is het misgegaan. Dat heeft desastreuze gevolgen gehad voor de buurt, voor de gezondheid van mensen en voor de waarde van de woningen.

Ook de verwijzing naar het convenant – wij hebben het erover gehad – snijdt geen hout. Er staat niet in het convenant: doe maar niets, want wij zijn in gesprek met partijen om de boel op te tuigen. Er staat niet: laat een ernstige verontreiniging maar zijn gang gaan. Pas in 2012 komt Bosatex dan in beweging. Dat is dertien jaar nadat er een alarmerend rapport is opgesteld, negen jaar nadat het rapport hier is ontvangen. In 2014 komt de provincie in beweging. Daaraan heeft die hele stapel papier niets veranderd. Die overwegingen staan nog als een huis. Ik kan dan ook niet anders dan concluderen dat de motie die wij de vorige keer hebben ingediend nog zijn rechtskracht heeft en ik moet de motie dan ook nogmaals indienen.

Motie M54 (PVV): motie van wantrouwen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2014;

gehoord de beraadslagingen bij het debat ter zake de bodemverontreiniging in Doorn;

constaterende:

- *dat de provincie heeft nagelaten adequaat op te treden bij de bodemverontreiniging in Doorn sinds zij bekend is met de alarmerende rapporten;*

- dat ook in deze collegeperiode niet handelend is opgetreden;
- dat de communicatie van GS met de bewoners nog steeds te wensen over laat ondanks dat GS hierop herhaaldelijk is aangesproken;
- dat de gevolgen daarvan zeer ernstig zijn, voor zowel de bewoners, als het milieu en de belastingbetaler;

spreekt uit:

dat de verantwoordelijk gedeputeerde het vertrouwen van Provinciale Staten heeft verloren en draagt de gedeputeerde op om zijn portefeuille ter beschikking te stellen.

En gaan over tot de orde van dag.

De VOORZITTER: De moties M49 en M50 zijn ingetrokken en maken geen deel meer uit van de beraadslaging.

De motie M54 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer FASTL (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Rest mij eigenlijk nog om aan de reeks moties er nog een toe te voegen met een andersoortige strekking. De gedeputeerde heeft al gezegd dat hij in overleg is met het Rijk. Volgens ons ligt er bij het Rijk ook wel een van de oorsprongen van de ontstane situatie. Daarom willen wij dat er een overleg komt dat voor de toekomst dit in elk geval op andere situaties kan voorkomen. Dat houdt in dat je misschien wel wat meer doorzettingsmacht moet krijgen als provincie, dat je dwangsommen kunt opleggen of dat je kunt zeggen tegen Bosatex: "Alles leuk en aardig, maar in wat jullie doen hebben wij geen vertrouwen, wij nemen het over, jullie betalen nog wel, dus de financiële verantwoordelijkheid blijft bij jullie liggen, maar de andere verantwoordelijkheid komt bij ons te liggen." Of dat misschien nog beter ingevuld kan worden, is aan de gedeputeerde en de staatssecretaris. Ik zal de uitspraak in de motie voorlezen. De constatering en overwegingen in de motie zijn de insteek van het gesprek dat gevoerd gaat worden. Het is uiteindelijk aan de gedeputeerde en de staatssecretaris om dit voor de toekomst op te lossen.

Motie M55 (GroenLinks): daadkracht in bestrijding bodemverontreinigingen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 201 ter bespreking van het feitenrelaas bodemverontreiniging Doorn;

constaterende:

dat het door het Rijk gekozen systeem van zelfregulering op het gebied van bodemsanering zonder doorzettingsbevoegdheid bij een overheid risico's voor de gezondheid van mensen niet kan voorkomen;

overwegende:

- dat het waarborgen van gezonde milieucondities bij uitstek een collectief belang is;
- dat in onderhavige situatie zelfregulatie niet tot de gewenste snelheid van handelen heeft geleid door de uitvoerings- en financieringsorganisatie;

spreken als hun mening uit:

dat een heldere bevoegdheidsverdeling met doorzettingsmacht op het gebied van toezicht en handhaving op het gebied van bodemsanering wenselijk is;

verzoeken Gedeputeerde Staten:

het gesprek met de staatssecretaris te voeren, zodat zij maatregelen kan nemen om soortgelijke situaties in het hele land te voorkomen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M55 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde verdedigt in beginsel zijn ambtenaren. Daar staat hij voor en dat is goed. Als wij echter het hele traject overzien, dan moeten wij vaststellen dat er zich ten minste in de periode tussen 1998 en heden dusdanige ontwikkelingen hebben voltrokken dat die uiteindelijk hebben kunnen leiden tot de situatie waarin deze mensen terecht zijn gekomen. Iemand moet daarvoor de politieke verantwoordelijkheid nemen, wat dat dan ook betekent. Dat is aan ons als Staten. Daarom vind ik het van wezenlijk belang dat deze gedeputeerde zegt, dat heb ik in deze bewoordingen nog niet gehoord en daarmee stelt hij zich in enige mate kwetsbaar op: wat er gebeurd is, ik heb daar allerlei verklaringen voor, maar de uitkomst van dit proces had nooit mogen zijn datgene wat zich nu voltrokken heeft en daar neem ik ten volle de politieke verantwoordelijkheid voor. Die uitspraak wil ik horen. Dat is één.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Meijer vraagt nu 'ten volle de politieke verantwoordelijkheid', terwijl wij het over een traject hebben dat gedeeltelijk Ja, het is lullig om te zeggen, maar er ligt hier een provinciale verantwoordelijkheid en ook een gemeentelijke verantwoordelijkheid en ook een rijksverantwoordelijkheid en nog een Bosatex-verantwoordelijkheid. De volledige verantwoordelijkheid die u aangeeft, behelst dat alles of alleen die provinciaal-politieke verantwoordelijkheid?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat mij betreft dat laatste. De gedeputeerde kan geen verantwoordelijkheid nemen voor de rijkspolitiek en voor de gemeentelijke politiek, maar hij kan wel ten volle zijn politieke verantwoordelijkheid nemen voor het provinciale aandeel, datgene wat er gebeurd is en wat tot deze uitkomst heeft geleid.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! U vraagt hem te zeggen wat hij is? U vraagt hem te zeggen: ik ben politiek verantwoordelijk. Ja, dat is hij. Wat wilt u daarmee?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is niet zomaar een loos gebaar. Ik vind, na alles wat er gebeurd is – mensen hun huis uit, veel opwinding, verdriet, narigheid, dingen die misgegaan zijn – dat er iemand moet zijn die zegt: "Ik pak mijn verantwoordelijkheid." Waar dat toe leidt? Kijk, dat is zijn uitspraak. Dat geeft aan dat hij zich politiek verantwoordelijk voelt voor datgene wat er gebeurd is, voor wat hij zelf gedaan heeft plus wat zijn voorgangers gedaan hebben. Dat is verantwoordelijk juist. Dat is een teken van kwetsbaarheid, want dan moet hij even afwachten wat de Staten daarmee doen. Daarop moeten wij dan uiteraard een reactie geven. Er moet iemand zijn die niet als vanzelfsprekend zegt: "Ik heb hier nu een verhaal gehouden als politiek verantwoordelijk bestuurder, ik heb hier een verhaal gehouden, waarbij ik bij alles heb uitgelegd waarom ambtenaren dit gedaan hebben en volgens mij is dat goed", maar dat er gezegd wordt 'de uitkomst is niet goed' en iemand moet de verantwoordelijkheid nemen voor het aandeel van de provincie daarin, en dat ben ik. Dat is naar mijn overtuiging de rol die een verantwoordelijk bestuurder op dit moment moet innemen. Wat wij daarmee doen, is aan ons.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat zijn wij natuurlijk direct met elkaar eens. De gedeputeerde kan pakken wat hij wil of niet pakken wat hij wil. Hij is politiek verantwoordelijk. Het gaat erom wat de fractie van de SP ervan vindt. Of hij dat zegt of niet, hij is politiek verantwoordelijk voor het provinciale deel van dit dossier. Het heeft werkelijk geen enkele toegevoegde waarde of hij dat nu erkent of niet. De toegevoegde waarde is uw oordeel. Wat vindt u ervan dat iemand die politiek verantwoordelijk is, of hij dat zegt of niet, ertoe heeft geleid dat de problemen er zijn zoals wij die kennen en dat de gevolgen desastreus zijn geweest. Het is veel interessanter en veel belangrijker wat de Staten daarvan vinden dan dat gedeputeerde De Vries zegt: "Ja, ik ben verantwoordelijk." Dat was hij aan het begin van de avond ook. Daar is niks aan veranderd.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de heer Dercksen aan een belangrijk aspect voorbij gaat. Dat is dat een bestuurder aangeeft ook die verantwoordelijkheid te nemen en bereid is om

zich daarin kwetsbaar op te stellen. Dat maakt voor ons – voor hem misschien niet – wel iets wezenlijks uit. Dat iemand zegt: hier sta ik en ik neem die verantwoordelijkheid op mij en oordeel al dan niet naar welbevinden. Dat is één.

Dan punt twee. Het gaat om de geloofwaardigheid van de saneringsprocedure. In tegenstelling tot wat mevrouw Doornenbal zei: zo'n 'vinkje' staat er bij ons nog even niet achter. De gedeputeerde heeft daarover iets gezegd. Ik wil dat serieus nemen. Hij heeft namelijk gezegd: wij nodigen het OM uit om erbij tegenwoordig zijn. Daar moet je dus een bepaald vertrouwen aan ontlenuen. Ik wil dat ook serieus kunnen nemen, want daarmee staat of valt ook de geloofwaardigheid van zo'n saneringsaanpak. Het moet dus wat voorstellen; het moet geen wassen neus zijn. Op dit moment heb ik nog wat moeite om daarbij een concreet beeld te hebben, want het OM, aangifte, is duidelijk niet aan de orde dan wel sterke aanwijzingen dat regels worden overtreden op grond waarvan het OM zelf een onderzoek kan instellen. Altijd is er dan echter een strafrechtelijk juridisch kader op grond waarvan het OM zelf in actie komt. Je kunt volgens mij niet zeggen: wij kiezen een paar huizen uit hier verderop en wij laten daar een paar mensen naar turen, wij nodigen het OM uit om te gaan kijken, want misschien wordt er wel ingebroken. Misschien ook niet. Er moet dus een kader zijn op grond waarvan dat OM weet: ik sta hier niet alleen maar, maar als er iets aan de hand is, kan ik actie zussen en zo ondernemen. Dan heeft het body. Omdat de gedeputeerde dit nadrukkelijk genoemd heeft als vertrouwenwekkend element bij die saneringsoperatie, wil ik – dat meen ik heel serieus – van de gedeputeerde horen, en ik heb hem die vraag gesteld: op grond waarvan meent hij dat het OM die rol kan spelen, zijn er casussen waar hij dat vertrouwen aan kan ontlenuen? Ik vind het bijzonder belangrijk dat de gedeputeerde daarop een goed antwoord geeft.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In de eerste termijn heeft de gedeputeerde antwoord gegeven op erg veel vragen, maar hij heeft onze slotvraag een beetje laten liggen. Hij heeft heel duidelijk aangegeven dat hij sinds augustus 2014 op de hoogte is van de perikelen rond PER en dat toen de ernst van het probleem tot hem doordrong. Onze slotvraag was echter wat hij vanaf dat moment heeft gedaan om het proces hier in het provinciehuis aan te sturen. De gedeputeerde heeft wel gezegd dat er toen bestuurlijk is opgeschaald, en dat is natuurlijk een impliciet antwoord, maar het is wel ultrakort. Wij hadden op een uitgebreider antwoord gerekend en ook op een systematischer antwoord gehoopt. Wij hadden van de gedeputeerde wat meer zelfreflectie verwacht, mede in relatie tot het feit dat de PVV wel heel gemakkelijk met moties van wantrouwen wappert. Wij hebben de beide CDA-moties mede-ondertekend. Daarmee geven wij het signaal af dat wij de insteek steunen die het CDA zojuist heeft gekozen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Er is veel gezegd en er is veel beantwoord. Ik heb nog twee vragen over. Er is een vrij feitenrelaas geproduceerd van wat hier vanavond voorligt. Als ik het juist vernomen heb, heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug dan wel de advocaat van de gemeente Utrechtse Heuvelrug daarop gereageerd. De vraag is: zijn die gegevens hierin verwerkt, zodat wij de juiste informatie hebben?

Mijn tweede punt. Ik repte net in mijn verhaal van een gerucht dat ik gehoord had. Nu moet ik wel bekennen dat als ik iets een gerucht noem en als ik het hier in het openbaar durf te noemen, dat het met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zo is. Anders ga ik dat hier zeker niet zeggen. Ik heb echter na uw verbaasde reactie direct contact gelegd met de burgemeester van de gemeente Utrechtse Heuvelrug – als je nummers bewaart, dan heb je nog eens wat – en ik heb hem gevraagd: "Geachte burgemeester, wat is er waar van dit verhaal?" Hij vertelde mij dat hij, toen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug de informatie van links naar rechts ging – provincie, Bosatex enzovoort – uiteindelijk de beslissing genomen heeft: ik ga het crisisadviesteam bij elkaar roepen, zijnde de provincie, de gemeente, de milieudienst en de GGD. Ik hoor graag uw reactie hierop, want ik zag hier een verbaasde gedeputeerde staan, die zegt: ik weet van niks, het is juist andersom. Ik had echter juist op zijn minst verwacht dat u op dat moment zou zeggen: "Oh, als dit het is, nee, bedoel je dat?" Ik verwacht hier echter een gedeputeerde die feitelijk reageert.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik even vragen wanneer dat was? Dat is waarschijnlijk dan in september of in augustus geweest toen de eerste bekendmakingen waren. Toen heeft hij zijn bestuurlijke taak gepakt om met de GGD te gaan praten et cetera.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dan moeten wij kijken: wie is er verantwoordelijk? De provincie is bevoegd gezag, dus in mijn beleving moet de provincie op dat moment aansturen. Als uiteindelijk de burgemeester van de gemeente Utrechtse Heuvelrug het bevoegd gezag is om zo'n team bij elkaar te roepen, dan moet het niet zo zijn dat die man zelf tot zo'n initiatief komt, maar dat uiteindelijk de gedeputeerde, als zijnde bevoegd gezag, die stap zet.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Kunt u een brief laten komen of zo? Ik vind het toch een beetje lastig dat wij hier nu praten over iets wat u telefonisch van de burgemeester heeft gehoord.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het verstandig is dat de gedeputeerde hier zijn verhaal neerzet.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een vraag. Als de huizen gekocht worden, hoe is het dan geregeld met de overige kosten? Zij hebben op dit moment dubbele kosten: zij moeten de hypotheek betalen, wonen in een ander huis, verhuiskosten, inrichting et cetera. Dus alles wat er verder bij komt, waardoor degene waarvan het huis gekocht wordt, naar een andere woning gaat en alles daaromheen: hoe is het met die kosten geregeld?

De heer DE VRIES (Fractie De Vries): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb hier in mijn handen – volgens mij is die niet aangekondigd of gemeld – een motie van wantrouwen die wordt rondgedeeld. Heb ik even geknipperd en is die motie aangekondigd en ingediend? Wel ingediend? Dan heb ik een microseconde gemist van deze avond. Een motie van wantrouwen: motie M54, daar ligt 'ie. Ik weet niet precies wat de SP eigenlijk bedoelde, maar de SP had het ook over verantwoording nemen et cetera en ik neem aan dat dat ook als een soort driekwart of halve motie van wantrouwen of zo is bedoeld. Hebben wij dat niet zo moeten opvatten? Nee, dat hebben wij niet zo moeten opvatten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb heel duidelijk gemaakt dat ik het belangrijk vind dat die uitspraak gedaan wordt door de gedeputeerde. Ik heb daar op dit moment in mijn termijn van zojuist geen enkele consequentie aan verbonden. Ik heb er dus geen behoefte aan dat de heer De Vries gaat invullen wat ik daarvan ga vinden of hoe ik dat bedoeld heb. Ik ben duidelijk geweest. Ik wacht de reactie van de gedeputeerde af.

De heer DE VRIES (Fractie De Vries): Mijnheer de Voorzitter! Ik probeer te snappen wat u zegt. U zegt dat wat u zegt helder is. Ik heb het dus niet begrepen, maar bedankt voor de uitleg. De afgelopen vier jaar, in de commissie MME, in deze Staten, heb ik vaak met deze gedeputeerde de degens gekruist, zoals dat zo mooi heet. Wij lagen regelmatig in de clinch. Ik heb regelmatig, wanhopig gedacht: "Wanneer gaat hij nou aan de slag?" Er zijn vele momenten geweest dat ik met enthousiasme een motie van wantrouwen had gesteund toen ik dacht: "Oh, oh, oh." Dit is echter eigenlijk net het verkeerde moment. Ik heb toch echt het idee dat de gedeputeerde in dit dossier De provincie als instantie heeft misschien heel lang rapporten in een la gelegd, niet gezien, even niks mee gedaan, maar ik heb toch het idee dat toen dit ergens vorig jaar echt onder de aandacht van de gedeputeerde kwam, hij redelijk snel voor actie is gegaan. Ik heb toch het idee dat hij een heleboel dingen wel heeft gedaan en stappen heeft gezet. Mijnheer Dercksen, het kan altijd beter en het kan altijd anders. Hij heeft ook zijn nek uitgestoken met een bovenwettelijke maatregel, iets wat dit college helemaal niet wil, namelijk huizen aankopen. Dat heeft hij gepoogd en gedaan. De discussie over de burgemeester en wie nu als eerste het initiatief heeft genomen? Ik vind het niet zo spannend. Ik ben oud en wijs genoeg om te weten dat als er ergens een succes is, en succes heeft vele vaders, dat iedereen dan het beginstadium claimt. Dat vind ik allemaal niet zo spannend. Vaak had ik een motie van wantrouwen tegen de gedeputeerde willen steunen. Nu niet. Ik heb op dit punt het idee dat hij een heleboel dingen wel goed heeft gedaan. Ik zou de motie van harte willen afraden. Wie is verantwoordelijk voor de vervuiling? Dat is gewoon het bedrijf. Als overheid sta je soms een beetje machteloos als bij nacht en ontij iemand staat te lekken of als iemand daar spullen naar beneden staat te gooien. Ja, misschien kun je als overheid niet alles in de hand houden, mijnheer

Dercksen. Dat zou u misschien graag willen. Volgens mij is het helemaal niet een PVV-standpunt, maar eerder een PvdA-standpunt, maar dat mag ik ook niet meer uitdragen. Een andersoortig standpunt, van een andere partij niet bij name te noemen. De overheid kan niet alles. Het bedrijf is verantwoordelijk. Als overheid hobbel je er achteraan. Voor de bewoners heeft deze gedeputeerde veel gedaan om het voor elkaar te krijgen. Ik raad de motie af.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb toch een vraag aan deze nieuwe gedeputeerde De Vries.

De heer DE VRIES (Fractie De Vries): Mijnheer de Voorzitter! Zeg nooit nooit.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mijnheer De Vries, u heeft de toelichting van de heer Meijer gemist, maar wellicht heeft u ook mijn toelichting gemist. Natuurlijk is het zo dat de echte gedeputeerde De Vries niet vanaf 1999 direct persoonlijk verantwoordelijk is geweest, maar hij is politiek verantwoordelijk voor het hele dossier. Ik heb u net uitgelegd en voorgelezen wat er in de la lag. Hij zit hier natuurlijk niet een half jaar, hij zit hier vier jaar. Ook in zijn periode hebben de alarmbellen onder in de la gelegen en gerinkeld. Er is geen systeem om die la een keer op tijd open te maken. Dat vinden wij een grote tekortkoming. Die tekortkoming heeft geleid tot desastreuze gevolgen in Doorn voor mensen, voor de gezondheid, voor de waarde van woningen. Dat is de toelichting die ik zojuist gegeven heb. U heeft die toelichting gemist, maar hierbij nog een keer.

De heer DE VRIES (Fractie De Vries): Mijnheer de Voorzitter! Soms krijg ik wel iets mee. Mijn punt naar u is dat niet de gedeputeerde PER heeft gelekt. Dat heeft het bedrijf gedaan. Ook bij eerdere onderzoeken had hij kunnen stoppen. Ze zijn ermee doorgedaan. Ja, het heeft lang in de la gelegen. Op zich kan ik het verhaal begrijpen dat er een heleboel verdachte plekken zijn en dat je een keuze moet maken. Er zijn misschien soms dingen met een schreeuwend signaal en je focust op iets anders wat misschien meer belangrijk was. Die zijn misschien wel aangepakt. Die komen nu niet in beeld. Dan is het makkelijk om er een aan te wijzen en te zeggen: waarom heb je dat niet gedaan? Nou, omdat ik tien andere wel heb gedaan als gedeputeerde.

Ik vind een motie van wantrouwen zwaar, zwaar, zwaar overdreven als ik zie hoe er uiteindelijk – "uiteindelijk": laat ik dat dan maar toegeven – wel een actie is gekomen. Dat is opgeschaald, de fase is ingezet. Ik heb het idee dat het uiteindelijk qua woonruimte en hoe het wordt aangepakt toch nog wel een beetje op z'n pootjes terecht is gekomen voorzover mogelijk. Het bedrijf blijft degene die vervuild heeft.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering. Daarna zal de gedeputeerde opnieuw reageren.

Schorsing van 00.32 uur tot 00.42 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er is nog een aantal vragen en een aantal moties waar ik met u langs zou willen lopen. Ik kijk of ik eerst de vragen kan adresseren.

Er was een concrete vraag van mevrouw Hoek over: wat ga je nog meer doen in de richting van de bewoners? Ik denk dat ik dat even meeneem in de uitvoering en in het gesprek dat wij met de bewoners daarover nog moeten voeren. Ik heb begrepen dat er door de gemeente al een gebaar is gemaakt voor de tijdelijke huisvesting en dergelijke. Ik denk dat wij dat even onderling met elkaar moeten bespreken en dat ik hier staande de vergadering niet een beetje met u ga lopen dealen. Dus daarover krijgt u nog bericht, maar gaat u ervan uit dat wij dat op een goede manier proberen te organiseren.

Er is nog gevraagd hoe het precies zit met het OM. Een aantal fracties zei dat ik dat in de eerste termijn niet goed heb uitgelegd en daardoor is er wat verwarring ontstaan over hoe het werkt. Laat ik beginnen met te zeggen dat het OM inmiddels bij ons heeft aangegeven dat zij bereid zijn om een strafrechtelijk vooronderzoek uit te voeren. Dat is één. Dat doen zij op basis van het feitenrelaas en het

BK-rapport. Hoe is dat nu zo gekomen? Bewoner Smit heeft in eerste instantie gepoogd aangifte te doen. Die landde niet, als ik het zo mag zeggen, bij de politie. Wij hebben toen zelf, vanuit de provincie naar het OM aangegeven: "Kijk nu alstublieft nog even verder dan je neus lang is – een beetje populair gezegd – en ga daar nog eens even mee aan de slag." Wij hebben het OM toen gevoed met dat feitenrelaas en het BK-rapport. Op basis daarvan heeft het nu toegezegd op die manier betrokken te willen zijn. Dus eerst via een strafrechtelijk vooronderzoek en zodra wij aan de sanering beginnen en daarbij werkzaamheden verrichten, zullen er van het OM mensen aanwezig zijn om daarop toezicht te houden. Dat is de wijze waarop dat gaat gebeuren.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag, want nu begrijp ik het echt niet meer. Blijkbaar is er wel steeds vooroverleg met het OM geweest.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik heb net aangegeven dat er een aangifte is geweest van de bewoners aan het OM voor een milieudelict. Dat is afgewezen, dat is niet geland. Dat hebben wij ook gehoord en op dat moment hebben wij contact opgenomen met het OM om te kijken of dat niet alsnog kon gebeuren. Op basis van wat wij hebben aangeleverd vanuit het feitenrelaas en het BK-rapport heeft het OM nu toegezegd dat het een strafrechtelijk vooronderzoek gaat uitvoeren en daarnaast beschikbaar is op het moment dat er gewerkt gaat worden. Dat lijkt mij erg duidelijk.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat laatste verhaal is erg duidelijk, maar volgens mij in tegenstelling tot een eerdere beantwoording op vragen, die ik in de eerste termijn heb gehoord. Daarbij heeft u duidelijk aangegeven: "Nee, wij hebben die vraag nog niet bij het OM neergelegd, dat gaan wij doen." Dat was juist mijn citaat van: 'hebben gevraagd geworden'. U zegt het altijd zo mooi typisch. Ik citeerde dat als verleden tijd. Toen zij u: "Nee, dat is nog niet gebeurd, maar dat gaan wij doen. Nu zegt u dat u al besproken hebt met het OM dat het het zal doen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb die informatie net gekregen. Wij hebben dat gedaan op basis van het feit dat er een aangifte is geweest. Het spijt mij als ik u daarover in eerste instantie verkeerd heb geïnformeerd, maar dat was niet mijn intentie. Ik hoop dat u mijn excuses wilt aanvaarden, mijnheer Van Wikselaar.

De heer Van Wikselaar had ook een vraag over zijn telefoontje met de burgemeester van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Het is zo dat de burgemeester van de gemeente Utrechtse Heuvelrug een crisisteam bij elkaar kan roepen op het moment dat daartoe aanleiding is. Er was op dat moment aanleiding en wij zijn er vanaf het eerste moment onderdeel van geweest en hebben daaraan deelgenomen. Daarmee heeft hij zijn rol die hij heeft vanuit veiligheid ingevuld.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! In mijn eenvoud denk ik: het college is verantwoordelijk, de provincie is bevoegd gezag, dus die moet de regie op dat dossier hebben. Is het dan gebruikelijk dat een burgemeester, zonder verzoek van de provincie, deze stap zet of was het beter geweest dat de provincie zo op het vinkentouw hadden gezeten dat wij hadden gevraagd aan de burgemeester: "Wilt u dat alstublieft doen, want het gaat zo niet goed?"

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! U suggereert nu meer dan er feitelijk is. Als bijvoorbeeld de volksgezondheid in gevaar is en de GGD wordt ingeschakeld, dan is dat het de bevoegdheid van de burgemeester. Dat is de reden geweest dat hij dat crisisteam heeft ingesteld. Wij zijn daarbij vanaf het eerste moment betrokken geweest. Ik denk dat ik hiermee de vragen heb beantwoord.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Er is in elk geval een vraag van mij niet beantwoord. De advocaat van de gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft gereageerd op het feitenrelaas. Wat is daarmee gebeurd? Is dat al binnen? Brengt dat nog eventuele feiten aan het licht?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet de advocaat van de gemeente Utrechtse Heuvelrug die heeft gereageerd. De ODRU heeft gereageerd op het feitenrelaas. Daar

hebben wij op gereageerd, maar wij hebben ook aangegeven dat het feitenrelaas een relaas is van de rol van de provincie en niet zozeer van de gemeente of van de ODRU. Op die manier zijn wij daarmee omgegaan en wij hebben ook de punten kunnen beantwoorden die zij bij ons onder de aandacht hebben gebracht. Daarmee is dat op een nette manier afgehandeld.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan heb ik behoefte om richting de ingediende moties te gaan. Ik begin bij motie M51 van de PVV over de waarheidsvinding. Ik heb aangegeven dat wij sowieso de lijn volgen dat waarheidsvinding zal moeten plaatsvinden. Het enige is dat in deze motie een aantal dingen wordt gevraagd dat feitelijk al plaatsvindt. Als ik bijvoorbeeld naar het derde verzoek kijk, waar per omgaande wordt gevraagd om een deskundige te krijgen die een bouwkundige opname doet, dan is dat standaard onderdeel van de opdracht om tot sanering over te gaan. Dus dat gebeurt sowieso.

Dan over het aanvullend onafhankelijk onderzoek en dergelijke: daarover hebben wij een uitgebreide discussie gehad. Ik heb zojuist aangegeven dat zowel het OM als het RUD en anderen daarbij aanwezig kunnen zijn om zicht te hebben op welke wijze dat uitgevoerd wordt. Dus als ik die dingen bij elkaar optel, dan beschouw ik deze motie feitelijk als overbodig.

Dan motie M52 'meten, weten en communiceren'. Ik zie de motie als een ondersteuning van de wijze waarop ik in de eerste termijn geantwoord heb en hoe ik zie dat wij daarmee in de toekomst moeten doorgaan. Ik vind deze motie prima.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde kan de motie beschouwen zo hij wil en overbodig noemen, maar er staat daadwerkelijk wat anders in dan er vanavond is besproken. Dus overbodig kan de motie niet zijn.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan ontraad ik bij dezen de motie. Het is dubbel werk en dat is niet nodig.

Dan de motie M53 'kritisch vermogen inbouwen in het saneringsproces'. Ik heb daar nog eens even serieus naar gekeken, want het zegt feitelijk ook iets over hoe je hier tegen het functioneren van de RUD aankijkt. Dat is ook door de heer Hoefnagels als zodanig ingebracht. Omdat er een toelichting bij zit, waarin de mogelijkheid wordt geboden eens te kijken hoe je dat op de beste manier invulling kunt geven, vind ik dat prima en wil ik dat best op deze manier opnemen met de directie van de RUD om te kijken hoe wij daar vorm aan kunnen geven.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is al laat, maar gekkigheid laat ik niet passeren. Het is geen dubbel werk; dat is echt lariekoek. Er staat dat wij een onafhankelijk onderzoek willen. Ik heb het met diverse collega's uitgebreid besproken en bediscussieerd wat wij hiermee bedoelen. Dat is geen dubbel werk, want u heeft dat in de verste verte niet toegezegd.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik doe niet de discussie over met de heer Dercksen. Onze meningen lopen gewoon uiteen wat dat betreft.

Dan nog een opmerking naar aanleiding van iets wat specifiek gevraagd is door de SP. Ik heb natuurlijk de hele avond gedebatteerd met u en geprobeerd uw vragen te beantwoorden. Dat heb ik gedaan vanuit de rol die ik heb. Ik ben politiek verantwoordelijk in deze zaak. Ik heb dat ook laten zien door de wijze waarop ik heb geprobeerd antwoord te geven op de vragen. Ik wil gewoon heel graag dit dossier tot een goed einde brengen. Ik ben er op dit moment heel hard mee bezig om ervoor te zorgen dat wij die sanering goed op de rit krijgen en tot een goed einde brengen en het aankooptraject tot een mooie afronding kunnen brengen, ondanks alle leed dat erachter schuilgaat. Dus, geen misverstand over de rol die ik heb en de verantwoordelijkheid die daarbij hoort. Die ga ik niet uit de weg.

Dan heb ik nog motie M55 waarin wordt gevraagd het gesprek met de staatssecretaris te voeren. Ik denk dat dit een heel goede motie is, die precies aansluit bij wat ik eigenlijk al in de brief aan de orde wilde stellen. Ik kan mij heel goed voorstellen dat wij dat breder trekken, ook in IPO-verband, in het

gesprek met de minister, juist ook in het licht van het bodemconvenant dat nog vastgesteld moet worden voor de komende jaren. Dus wat mij betreft kan ik daarmee prima uit de voeten.

De heer DE HEER (ChristenUnie):Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde vatte mijn slotvraag steeds op als een retorische vraag waarop ik geen antwoord meer zou verwachten. Ik heb echter twee maal geprobeerd te vragen, toen eenmaal de ernst van de situatie duidelijk was, wat hij toen hier in het provinciehuis gedaan heeft om het proces aan te sturen. Ik vroeg hem vanuit zelfreflectie daarover wat te zeggen. Nu heeft hij verspreid over de avond daar heel veel over gezegd, als: 'zodra de ernst van de situatie duidelijk was, heb ik dat en dat gedaan' en natuurlijk 'bestuurlijk opgeschaald'. Op enige reflectie op die rol en hoe die is ingevuld had ik wel gehoopt. Ik heb die vraag in de eerste en in de tweede termijn gesteld.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Excuses aan de heer De Heer. Hij krijgt antwoord. Hoe heb ik dat gedaan? Wij hebben vanaf het moment dat dit duidelijk werd direct contact gezocht met een aantal mensen binnen de RUD, maar ook binnen het team Vergunningverlening en Handhaving. Wekelijks en soms wel twee keer per week heb ik beraad gehad over hoe wij met deze situatie moeten omgaan en op welke wijze wij, zowel richting Bosatex als ook richting de bewoners, zouden moeten acteren en ervoor moeten zorgen dat zij voldoende geïnformeerd worden. Daarvoor is een ambtenaar feitelijk vrijgespeeld die als een contactpersoon kon optreden. Wij hebben daarbij ook gezorgd dat er een operationeel team ontstaan is met de gemeente, ODRU en de provincie om ervoor te zorgen dat zij goed op elkaar ingespeeld zijn en van elkaar weten wat er speelt op dit moment, hoe wordt er gereageerd, hoe wordt er geacteerd? Ondertussen was ik daarmee zo'n beetje vijftig procent van mijn tijd kwijt. Dat is wat ik heb gedaan. Ik hoop dat dat enigszins tegemoet komt aan de vraag die u daarover stelt. Als ik u gerust mag stellen: het heeft mij veel tijd en energie gekost en ik vond ook dat het dat op die manier dubbel en dwars waard was.

Ten slotte wil ik nog even mijn excuses aanbieden aan de ambtelijke organisatie. Het was even een 'slip of the tongue'. Mijn excuses aan de ambtelijke ondersteuning, die de hele avond hier heeft gezeten en waar ik daarstraks even onterecht tegen uitviel. Dat was niet mijn bedoeling. Sorry. Jongens, jullie hebben keihard gewerkt de afgelopen periode. Dank daarvoor.

De VOORZITTER: Daarmee besluit ik het debat over dit onderwerp. Bij de stemming komen wij hierop terug.

Statenvoorstel Randstedelijke Rekenkamer.

De VOORZITTER: Dit gaat in principe om een viertal besluiten:

1. Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer.
2. Rechtspositieregeling lid/directeur Randstedelijke Rekenkamer.
3. Herbenoeming lid/directeur Randstedelijke Rekenkamer.
4. Bestuursmodel Randstedelijke Rekenkamer, dat in de toekomst ontwikkeld moet worden.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel voor om de beslispunten 1, 2 en 4 als sterstuk te behandelen. Ik kijk even naar mijn collega's of zij het daarmee eens zijn. Ik verwacht dat er alleen een stemming gewenst is over beslispunt 3.

De VOORZITTER: Wat vindt u van dit procedurevoorstel? Ik zie één duim en die gaat omhoog. Ik ben met name geïnteresseerd in het advies van de heer Hoefnagels. Ik heb iets goed te maken.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Daarmee ben ik het volledig eens, dank u.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Voor de helderheid heb ik wel een vraag. In het statenvoorstel worden aan het begin de beslispunten genoemd. Daarin staat beslispunt 3 over de benoeming. In het te nemen besluit is de volgorde echter anders. Daar staat de benoeming in

besluitpunt 1. Mijn vraag is of u expliciet kunt zijn over welke nummering wordt aangehouden. Het gaat namelijk om het punt van de benoeming.

De VOORZITTER: Daarover zijn wij het eens. Ik citeer uit een lijst die op dit moment wordt uitgedeeld. Dan kan er geen misverstand bestaan over de punten 1, 2, 3 en 4. Het kan zijn dat de punten omgedraaid zijn. Als iedereen de lijst heeft, dan vertel ik u een paar dingen.

Als wij eenmaal aan het stemmen zijn, na de stemverklaringen, dan begin ik met motie M54, omdat dit een motie van wantrouwen is. Daarover moet als eerste duidelijkheid zijn.

Daarnaast zullen bij besluit 3 van agendapunt 20 stembriefjes worden uitgedeeld, omdat dat over personen gaat. U heeft daarin een viertal keuzes. U kunt voor zijn, u kunt tegen zijn, u kunt blanco stemmen – dat wil zeggen dat u geen keuze maakt – en u kunt het verkeerd doen door er een andere naam op te schrijven. In het laatste geval is het stembriefje ongeldig. In principe is het heel helder. We zullen daarvoor straks een stembureau installeren, waarvoor ik mevrouw Boelhouser, mevrouw Van Viegen, de heer Westerlaken en de heer Dercksen vraag daarin deel te nemen. Die stemming vindt straks plaats, als wij een heel eind verder zijn.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Wie heeft er behoefte aan het afleggen van een stemverklaring?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Over motie M54 het volgende. De situatie voor de inwoners is ronduit vreselijk. Dat heeft mijn collega, de heer Joustra, aangegeven. Dat mag niet meer gebeuren. Tegelijkertijd constateren wij dat de gedeputeerde, toen hij op de hoogte kwam van de situatie, heeft gehandeld. Onzes inziens heeft hij dat vertrouwenwekkend gedaan, Daarom steunen wij deze motie niet.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de behoefte om een enkele stemverklaring af te leggen. Het is duidelijk wat wij van de gedeputeerde gevraagd hebben. Hij heeft daaraan naar ons oordeel voldaan. Het is erg belangrijk dat een bestuurder verantwoordelijkheid neemt voor het traject. Dan is het belangrijk, voor de beoordeling van die verantwoordelijkheid, vanaf het moment dat hij zelf in beeld kwam en naar de bewoners toe handelend moest optreden, dat hij dat naar ons oordeel van dit moment naar vermogen heeft gedaan. Wij vinden het ook erg belangrijk dat hij in dat opzicht – dat is onze inschatting, dat is onze verantwoordelijkheid om dat zo in te schatten – ook het vertrouwen van de bewoners heeft en dat ze het idee hebben dat ze met hem samen de goede kant opgaan in dit traject. Daarom zullen wij de motie van wantrouwen niet steunen.

Wat betreft de waarheidsvinding, motie M51, het volgende. Wij zijn van mening dat het element van het strafrechtelijk vooronderzoek zodanig is dat de saneringsprocedure daarmee flink aan geloofwaardigheid wint. Dat betekent dat er inderdaad wordt meegekeken door mensen en instanties die daadwerkelijk strafrechtelijk kunnen optreden. Daarom hebben wij op zich geen behoefte meer aan motie M51. Wij zullen daar tegen stemmen.

Wij zullen voor de andere moties stemmen, omdat die naar onze mening het beleid en de richtingen zoals wij dat op dit moment ook wenselijk vinden, in voldoende mate ondersteunen.

De VOORZITTER: Dank voor uw stemverklaringen. Dan ga ik over naar de stemmingen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Bestaat er nog een mogelijkheid om te schorsen?

De VOORZITTER: Ja, dat kan.

De heer KOCKEN (VVD): Zou ik dan vijf minuten mogen hebben?

De VOORZITTER: Dat mag u. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 01.03 uur tot 01.07 uur.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. De heer Bekkers heeft een voorstel van orde.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Het voorstel van orde is dat deze schorsing nodig was om het punt helder te krijgen ten aanzien van motie M51. Het is mijn fractie in elk geval helder geworden dat naar aanleiding van de stemverklaring van de SP dat het verzoek absoluut staande praktisch is. Wij gaan er van uit dat er gebeurt wat de gedeputeerde heeft gezegd en dat het onderzoek op deze manier wordt verricht. Om die reden gaan wij deze overbodige motie niet steunen.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Diezelfde verklaring geldt ook voor onze fractie.

Stemmingen.

De VOORZITTER: Wij gaan stemmen over het voorstel Feitenrelaas Bodemverontreiniging Doorn.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel Feitenrelaas Bodemverontreiniging Doorn, PS2014MME10.

Provinciale Staten verwerpen de motie van wantrouwen M54. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PVV en SGP.

De VOORZITTER: De moties M49 en M50 zijn ingetrokken.

Provinciale Staten verwerpen motie M51. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PVV en SGP.

Provinciale Staten aanvaarden motie M52.

Provinciale Staten aanvaarden motie M53.

Provinciale Staten aanvaarden motie M55.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig besluit 1 van het statenvoorstel Randstedelijke Rekenkamer, Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer, PS2014PS15.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten unaniem overeenkomstig besluit 2 van het statenvoorstel Randstedelijke Rekenkamer, Rechtspositieregeling lid/directeur Randstedelijke Rekenkamer, PS2014PS15.

De VOORZITTER: Wij gaan nu over tot hoofdelijke stemming over besluit 3 van het statenvoorstel Randstedelijke Rekenkamer. Daarvoor zullen stembriefjes worden rondgedeeld. Ik verzoek de leden van het stembureau, zodra de stemming heeft plaatsgevonden, om achter, op de plek die daarvoor speciaal is vrijgemaakt, hun werk te verrichten.

Mevrouw VAN VIEGEN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Noemde u daarbij ook mijn naam?

De VOORZITTER: Ja.

Mevrouw VAN VIEGEN (PvdA): Akkoord.

De VOORZITTER: Wilt u allen blijven zitten? Wij zijn bezig met een hoofdelijke stemming.

De heer EMONS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Kunt u nog even aangeven wat de manier van stemmen moet zijn, om te voorkomen dat er veel ongeldige stemmen worden uitgebracht?

De VOORZITTER: Op het briefje wordt gevraagd of u voor of tegen bent. De benoeming van de daaronder genoemde mevrouw en directeur is een keuze. Als u geen keuze maakt, dan stemt u blanco. Als u er een andere naam voor invult, dan is uw stem ongeldig.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem aan dat de stemmen die voor zijn een absolute meerderheid moeten halen om een besluit te nemen, oftewel een blanco stem is daarmee een tegenstem? Hoe zit dat in elkaar?

De VOORZITTER: Nee, voor de geldigheid doen de blanco briefjes gewoon mee. Voor de uitslag doen ze niet mee.

Zodra de stemmen zijn opgehaald, willen dan de leden mevrouw Boelhouwer en mevrouw Van Viegen en de heren Westerlaken en Dercksen achter plaatsnemen en hun werkzaamheden aanvangen? Ik schors de vergadering voor enkele minuten, in verband met de stemopneming. Ik verzoek de andere statenleden op hun plaats te blijven.

Schorsing van 01.15 uur tot 01.21 uur.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Er zijn 40 stemmen uitgebracht. Voor hebben gestemd 17 leden. Tegen hebben gestemd 18 leden. Vijf leden hebben blanco gestemd. Daarmee hebben Provinciale Staten van Utrecht niet voor de bevestiging van dit voorstel gezorgd. Dat moet nu ook nog aan de orde komen in de andere drie Staten, voordat het een echt besluit is. Het signaal dat u afgeeft is helder. Wij zullen dit doorgeven.

Na schriftelijke stemming verwerpen Provinciale Staten besluit 3 van het statenvoorstel Randstedelijke Rekenkamer, herbenoeming lid/directeur Randstedelijke Rekenkamer, PS2014PS15, met 18 stemmen tegen en 17 stemmen voor.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig besluit 4 van het statenvoorstel Randstedelijke Rekenkamer, Bestuursmodel Randstedelijke Rekenkamer, PS2014PS15.

Sluiting.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik kom tot een afronding van deze vergadering. Ik dank u allen voor uw wijze besluiten en het goede debat. Ik wens u nog een heel fijne avond en een goede nacht. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 01.22 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 9 februari 2015.

De voorzitter,

De griffier,